

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

—●—
1'inci Toplantı

3 Mart 2021 Çarşamba

—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in Komisyonun bugünkü gündemine, pandemi nedeniyle toplantının usulüne ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve 21 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3427)

—●—

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

1'inci Toplantı
3 Mart 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu 16.35'te açıldı.

Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in Komisyonun bugünkü gündemine, pandemi nedeniyle toplantının usulüne ilişkin açıklama yaptı.

Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve 21 Milletvekilinin, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3427) maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 21.17'de toplantıya son verildi.

3 Mart 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.35

BAŞKAN: Tahir AKYÜREK (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Metin YAVUZ (Aydın)

SÖZCÜ: Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)

KÂTİP: Burhan ÇAKIR (Erzincan)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Çoğunluğumuz var, toplantımızı açıyoruz.(*)

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, teklifin ilk imza sahibi Milletvekilimiz, Sayın Bakan Yardımcımız, kıymetli genel müdürlerimiz, daire başkanlarımız, milletvekili arkadaşlarımız; bu, 27'nci Yasama Döneminin 7'nci, Dördüncü Yasama Yılı'nın ise ilk toplantısı Komisyonumuz açısından.

Tabii, pazartesi günü yazılı olarak tebliğ ettiğimiz gündemimizi görüşmeye başlayacağız. Halkla ilişkiler binasındaki toplantı salonlarının meşgul olması nedeniyle bugün burada toplanmış bulunuyoruz, Plan ve Bütçe Komisyonu toplantı salonunda. Hazırlığı yapan arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in Komisyonun bugünkü gündemine, pandemi nedeniyle toplantının usulüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Toplantımızın gündemini ve teklif metnini 1 Mart Pazartesi günü yazılı olarak dağıtmıştık. Gündemimizde Bursa Milletvekilimiz Ahmet Kılıç ve 21 arkadaşımızın bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi bulunmakta. Teklife baktığımızda 7 farklı kanunda değişiklik öngörülmekte. 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu, yine 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu, 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanun ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanun'da yapılacak değişiklik teklifleri bugün gündemimizde. Bunlara göz attığımızda ana mantık olarak karşılaşılan problemlerin çözümüne yönelik olarak ve bugüne kadar çözülemeyen Seyhan Nehri'nin taşmasını engelleyecek setlerin yapımı kapsamında ortaya çıkan problemler, Akşehir ve Tuzlukçu ilçelerinde yer alan taşınmazların mülkiyet sorununun çözümü gibi maddelerin yanında evrensel hizmete ilişkin birtakım düzenlemeler, daha çok yere ulaşabilmemizi sağlayacak bir altyapı hazırlığı -komisyonumuzda bu teklif içinde yer alan nakil sırasında yakalanan hayvanlara ilişkin bir düzenleme var, o biraz farklı bir düzenleme ama nakil sırasında yakalanan o hayvanların kesimine ilişkin olduğu için bu da teklif metninin içinde yer alıyor- Devlet Demiryollarının bazı yatırımlarının finansmanının karşılanmasıyla ilgili süre ve bu sürelerin uzatılması, Taşımacılık AŞ'nin finansman açığıyla ilgili düzenleme ve Gelibolu tarihi alanı sınırları içinde yer alan oradaki rehberlerle ilgili, kılavuzlarla ilgili bir düzenleme bu teklif metninde yer alıyor.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Toplantı usulü olarak öncelikle teklif sahibi, ilk imza sahibi Milletvekilimiz Ahmet Kılıç Bey'e söz vereceğim, sonra Bakan Yardımcımıza, sonra da öncelikle Cumhuriyet Halk Partisi grup sözcüsü başta olmak üzere siyasi parti temsilcilerimize, Komisyon üyelerimize ve Komisyon üyelerimizin dışındaki milletvekillerimize de söz vereceğim.

Şimdi, ilk sözü Sayın Kılıç'a veriyorum.

İlk imza sahibi Bursa Milletvekilimiz Ahmet Kılıç.

Buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Pardon Ahmet Bey.

Tabii, arkadaşlar, pandemi şartlarında çalışıyoruz o nedenle gereken itinanın da gösterilmesini ve konuşmaların mümkün olduğu kadar ona göre hazırlanmasını, düzenlenmesini; süreye dikkat edilmesini, yoğunluğa da dikkat edilmesini arkadaşlarımızdan hassaten istirham ediyorum.

Ahmet Bey, buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Mikrofonu açmadınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tecrübe başka bir şey tabii, Gökan Bey.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç ve 21 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3427) (**)

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, Seyhan Nehri'nde meydana gelen taşkınların en büyüğü 1949 yılında gerçekleşmiş, tüm ovanın sular altında kalması sebebiyle 1950-1951 yıllarında Seyhan Nehri'ndeki bu taşkınları önlemek amacıyla Seyhan Nehri'nin iki yanına sedde inşaatına başlanmış, bu seddelerin yapımıyla seddeler arasında kalan Adana ve Mersin illerimize bağlı toplam 11 köyün seddelerin dışına çıkarılması zarureti ortaya çıkmıştır. Tahliye edilmiş köylülere evlerini yapmak üzere DSİ tarafından arsa tahsisinde bulunulmuş ancak söz konusu kişilere bu arazilerin tapusu verilmemiştir. Zemin ile mülkiyetin DSİ veya maliye arazisine ait olması, üzerindeki muhdesâtın ise vatandaşlara ait olması vatandaşlar açısından sürekli problemler oluşturmuştur. Teklimizde yapılacak düzenlemeyle bu problemin çözümü için söz konusu kişilere rayiç değeri üzerinden taşınan arazinin tapusunun verilmesi sağlanacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; teklifimizdeki diğer bir düzenlemeyle Akşehir Gölü'nün Konya ili, Akşehir ve Tuzlukçu ilçelerinde yer alan kıyı kesiminde kıyı kesimine ait kıyı kenar çizgisi ilk olarak 12 Mart 1997 tarihinde onaylanmış olup onaylı kıyı kenar çizgisinin hatalı olduğu ve iptali gerekçesiyle Konya idare mahkemelerinde muhtelif esaslarda açılan davalar sonucunda kıyı kenar çizgisinin iptaline karar verilmiştir. Mahkeme kararının ifası amacıyla Bakanlık tarafından onaylı kıyı kenar çizgisi iptal edilmiştir. Yapılan yargılama sonucu oluşturulan bilirkişi raporlarına göre hükmen yeni bir kıyı kenar çizgisi tespit edilmiştir daha sonrasında, 2019 yılında Bakanlık tarafından kıyı kenar çizgisi tekrar belirlenmiştir. Ancak bu tarihe kadar tapuları iptal ve terkin edilen şahıslardan bir kısmı tarafından tazminat davası açılmıştır, yine bunun yanında, tazminat davası devam edenler bulunmakta

**

(2/3427) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

ve mülk sahiplerinden bazılarına da hâlihazırda tazminat ödenmiştir. Yapılacak düzenlemeyle 4 Ocak 2019 tarihli kıyı kenar çizgisi esas alınarak söz konusu taşınmazların sahiplerinin mülkiyet sorunlarının çözülmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan, aynı alan içinde bulunan ve daha önce yapılan kadaströ çalışmaları sırasında kadaströ harici bırakılan taşınmazların Hazine adına tescil edilmesi ve bu taşınmazların kullanıcı veya muhdesât sahiplerine doğrudan kiralanabilmesi amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifimizin bir diğer maddesiyle 15 Mart 2020 tarihinden sonra ihalesi yapılmış, henüz uygulama sözleşmesi imzalanmamış, finanse edilmesi planlanan ve Ulaştırma Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri tarafından borç üstlenim anlaşması imzalanacak olan ancak bazı teknik ve mücbir sebeplerle söz konusu özel bütçeli kamu idarelerinin taraf olmadığı projeye Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının borç üstlenim anlaşmasına taraf olması finansmana erişimde önemli ölçüde avantaj sağlayacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; bildiğiniz üzere haberleşme ve elektronik iletişim sistemlerinin ulaşılabilir olması bir tür kamu hizmetidir. Söz konusu hizmetlerin bütün yurt sathında düzgün dağıtılması ülkemizin her bölgesinde fırsat eşitliğinin sağlanması için de son derece önemlidir. Kamu hizmetlerini haiz ancak telekomünikasyon işletmecileri tarafından karşılanmasında mali güçlük bulunması nedeniyle altyapı götürülemeyen yerlere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan projelerle gerekli yatırımlar yapılmaktadır. Uygulanan mevcut sisteme göre işletmecilerden toplanan evrensel hizmet gelirleri yine işletmeciler aracılığıyla yürütülen projeler çerçevesinde evrensel hizmetin Bakanlık tarafından belirlenen yerleşim yerlerine götürülmesi için kullanılmaktadır. Mevcut uygulamada işletmeciler proje kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin maliyetlerini bir sonraki yıl Bakanlığa bildirmekte, Bakanlık gerekli denetlemeleri gerçekleştirdikten sonra ödenecek miktarı belirlemekte ve ödeme yapılmaktadır. Bu süreçte göre bir işletmeci yaptığı bir faaliyetin bedelini yaklaşık olarak ortalama on sekiz ay sonra alabilmektedir. Bunun neticesinde hizmetin maliyetinin öngörülmesi zorlaşmakta, ilave finansman maliyeti oluşmakta, evrensel hizmet projelerine olan ilgi azalmakta ve gerçekçi proje bedelleri belirlenememektedir. Öngörülen değişikliklerle bu konuda bir düzenleme yapılmakta ve finansman maliyetinin asgariye indirgenerek proje faaliyetlerinin daha gerçekçi değerlerde oluşması amaçlanmaktadır. Söz konusu değişikliklerle evrensel hizmet kapsamında altyapı kurumlarının daha hızlı ve etkin hâle getirilmesi, BTK'nin daha fazla yere altyapı ve hizmet götürmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; kanun teklifimizle düzenleme getirmek istediğimiz bir diğer husus da hayvancılık alanındadır. Yapılan düzenlemeyle toplum sağlığı ile hayvan haklarının korunması arasındaki dengeyi gözeterek nakil esnasında yakalanan küpesiz buzağı, kuzu ve oğlaklar ile gebe hayvanların kesime sevk edilmesi uygulamasına son verilerek karantina altına alınması amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekillerimiz, sanayileşmek, kalkınmak ve katma değer üreten sanayi tesislerinin devamlılığını sağlamak bir ülke için son derece önemlidir. Bütün bu saydığımız hususlarda gereken ulaşım ve lojistik imkânlarının sağlanmasında en etkili yol şüphe yok ki demir yollarıdır. Ülkemizin ve cumhuriyetimizin göz bebeği kurumlarından biri olan TCDD üzerine düşen bu kritik görevi ifa etmek için yoğun bir gayret göstermektedir. Mevcut yük ve yolcu taşımacılığı hizmetlerinin yeniden yapılanma süreci tamamlanuncaya kadar aksamadan sürdürülmesi ve mevcut altyapının güçlendirilerek vasfının iyileştirilmesi için hem altyapı hem de tren işletmeciliğinden kaynaklanan sorunlar sebebiyle altyapı işletmeciliği ile taşımacılık hizmetlerinin yapılamaz hâle gelmesinin önlenmesi amacıyla öngörülen geçiş sürecinin uzatılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. İşletilmesi ticari olmayan yolcu taşımacılığı için

yakın zamanda özel tren işletmelerinden talep olmadığında TCDD Taşımacılık AŞ'nin yürüttüğü kamu hizmetinin devamlılığının sağlanması, yolcu taşımacılığında mağduriyetin yaşanmaması için kamu hizmeti yükümlülüğü süresinin uzatılması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi Çanakkale savaşları ve Gelibolu tarihi alanı millî kimliğimizin ve millî mücadele ruhunun ortaya koyulduğu son derece önemli bir savaşa, Çanakkale muharebelerine şahit olmuştur. Çanakkale savaşlarının insanımıza ve özellikle genç nesillere iyi anlatılması son derece önemlidir. Alan kılavuzları bu anlamda önemli bir görevi ifa edecek ve boşluğu dolduracaktır. Tarihi alanda görev yapan alan kılavuzları hâlihazırda rehberlik hizmeti yerine getirmeksizin yönlendirme faaliyeti yapabilmektedir. Ancak alana gelen ziyaretçi yoğunluğu ve turist rehberlerinin sayıca yetersiz kalmaları dikkate alındığında alan kılavuzlarının hizmetine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmesi amacıyla mevzuat çalışması yapılmasına, Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ve Turist Rehberliği Meslek Kanunu'yla çatışma yaşanmaması ve yeniden uygulamada kesinti yaşanmaması amacıyla mevzuatın kanun olarak yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; teklifimizde getirdiğimiz düzenlemelerin sizlerin de katkılarıyla Komisyonumuzdan ve yüce Meclisimizden geçerek kanunlaşmasını temenni ediyor ve aziz Meclisimiz ve ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Ahmet Bey.

Ulaştırma Bakan Yardımcılarımız aramızda. Öncelikle Bakan Yardımcımız Enver İskurt Bey'e sözü vermek istiyorum, sonra da diğer Bakan Yardımcımız Ömer Fatih Sayan Bey'e. Süreyi ikiye bölmüş olacağız.

Buyurun Enver Bey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Başkan, değerli hazırun; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Benimle ilgili konuda 2 tane madde var, gerekçeler de bunlar; Sayın Sözcümüzün ifade ettiği gibi açık ve net. 2'nci, 7'nci ve 8'inci maddelerle ilgili açıklamada bulunmak istiyorum. Özellikle madde 2 kapsamında yap-işlet-devret projeleriyle ilgili tamamen finansmana yönelik, borç üstlenimine yönelik bir düzenleme. Mevcuda ilave olarak şu farklılığı getiriyor: Sadece 1 milyarın altında olan kredi teminiyle ilgili, Hazinesin garantisiyle ilgili bir yönetmeliğimiz var, o kapsamda değerlendirilmesiyle ilgili bir düzenleme getiriyor yap-işlet-devret projeleriyle ilgili. Buradaki amaç 1 milyarın altında... Mevcut uygulamada ilgili kurumlar, bakanlık borç üstlenimiyle ilgili yetkili oluyor. Mevcutta bunu düzenleyen maddemiz şu an için istediğimiz... 1 milyarın altında da Hazinesin borç üstlenimine yönelik bu uygulamanın devam etmesi, dolayısıyla biraz daha genişletiyoruz. Buradaki amaç, çok değişik bir şey yok, daha önce Hazine garantisinde kredilerin olmasıyla ilgili yine aynı şekilde, aynı kapsamda kurumlardan kurumlara vererek aynı kapsama biraz daha uygulama kolaylığı getiriyoruz. Yani bu konuda ilave açıklama istenirse daha detaylı verilebilir.

7'nci ve 8'inci maddelerimiz tamamen demir yoluyla ilgili, taşımacılıkla ilgili. Orada, özellikle, 6461 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamında, yine yüksek hızlı tren işletmeciliğiyle ilgili tamamen uygulamaya yönelik, buradaki finansman açığının karşılanmasına yönelik bir maddeyi kapsıyor. Burada daha önceki değişikliklerle beraber Hazine bu üstlenime tabiydi; Hazine, borç üstlenimini, borçları, finansmanı karşılıyordu. 2023 sonuna kadar biz bunun uzatılmasını istiyoruz.

Buradaki mevcut taşımacılık, özelleştirme kapsamında 2020 yılı sonuna kadar uzatılmıştı, bizim buradaki isteğimiz 2023 yılı sonuna kadar bunu uzatmak. Yani, Hazine tarafından desteklenmesini 2023 yılı sonuna kadar istiyoruz.

Aynı şekilde madde 8’le ilgili, taşımacılıkla ilgili, yine kamu hizmetinin devamının sağlanmasıyla da ilgili, yolcu taşımacılığının mağduriyetinin giderilmesiyle ilgili yine bu sürenin 2023 sonuna kadar uzatılmasını talep ediyoruz. Burada tamamen amacımız kamu hizmetinin aksamadan yürütülmesinin sağlanması.

Kısa ve öz olarak bunları ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki.

Ömer Fatih Bey, buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN– Sayın Başkanım, kıymetli vekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

4’üncü ve 5’inci maddelerimiz Evrensel Hizmet Kanunu’nda değişikliği öngörmekte. Normalde, serbest rekabet ortamında ülkemizde mobil ve sabit operatörlerimiz haberleşme hizmetini sürdürmektedir. 2005 yılından itibaren “evrensel hizmet” diye adlandırdığımız işletmecilerimizin -TÜRK TELEKOM, Turkcell ve Vodafone başta olmak üzere- cirosundan belirli paylar alarak biriktirilip ticari olarak yatırım yapmanın ticari olarak uygun görülmediği yerlere devlet eliyle bu yatırımın götürülmesini karşılayan bir husus evrensel hizmet.

Evrensel hizmetin gelirleri nereden geliyor? TÜRK TELEKOM’un yıllık net satış hasılatının yüzde 1’i, Hazine payı ödeyen işletmeciler dışındaki işletmecilerin gene yüzde 1’i yıllık net satışlarının, Hazine payı ödemekle yükümlü olduğu hâlde Hazine payını ödemeyi gerektirmeyen hizmetlerde de yüzde 1, Hazine payı ödemekle yükümlü işletmecilerin hazineye ödediği payın yüzde 10’u, kurumun verdiği idari para cezalarının yüzde 20’si ve kurumun üç ayda bir giderlerinin karşılanmasından sonra elde ettiği gelirlerinin yüzde 20’si bir fona aktarılıyor, bu fon vasıtasıyla da ticari olarak hizmet operatörlerinin vermek istemediği yerlere hizmet götürülüyor. Özellikle pandemi döneminde bugüne kadar ne kadar yere evrensel hizmet kapsamında hizmet götürülmüş? Nüfusu 500’ün altında olan 2.575 yerleşim yerine 4.5G hizmet seviyesinde mobil haberleşme altyapısı kuruldu ve mobil telefon ve internet hizmeti götürüldü. Ayrıca 1.609 yerleşim yerine de sabit telefon ve internet hizmeti götürmek üzere altyapı kuruldu.

Bu geçen süre zarfında, Sayın Başkanım, bu kanunla ilgili, net maliyet yani operatörlerin de buradan kâr etmemesini temininden net maliyet hesabına göre bu işin yapılması sağlanıyordu ama net maliyetin çıkması için dönemsellik ilkesi gereği, bir yıllık dönem... Örneğin, 2021 yılındayız, biz 2022’yle ilgili planları veriyoruz. Operatör 2021 yılında ne kadar yer yaparsa yapsın hiçbir ödeme alamıyor, 2022’nin ortasına doğru “Maliyetim şu şekilde oluştu.” diye bunun maliyetini bize bildiriyor, 2022’nin sonuna doğru da ödemesini alıyordu. Bu şekilde, özellikle pandemi döneminde uzun vadeli ödemelerdense finansman maliyetlerinin de yüksek çıkmaması adına aylık ödemelerle bunun yapılabilmesini başta temin etmek üzere Evrensel Hizmet Kanunu’nda değişiklikler öngörüldü. Ayrıca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, esasında işte kurum, kanunda da birçok yerde geçiyor. Kurumun tahsil ettiği ücretler, kurumun gelirlerinin geri kalanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu iş birliği hâlinde, önümüzdeki dönemde biz birçok vekilimizle sürekli irtibat hâlindeyiz özellikle kırsal bölgelerde kapsama hizmetinin... Çünkü bazı yerlerde özellikle pandemi döneminde

eğitimin on-line olmasından sonra internet hızının da daha fazla olması gerekliliği ortaya çıktı. Bundan sonra inşallah bu kanun bu şekilde yasalaştığı takdirde 2021 yılında çok hızlı bir şekilde kapsama yükümlülüklerini yerine getirmiş olacağız.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyorum Ömer Fatih Bey. Maddelerde de soru sorulduğunda gereken cevabı veririz.

Şimdi tümü üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz, gruplar adına.

Gökan Bey, buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan Yardımcıları, Meclisimize hoş geldiniz.

Görüşmekte olduğumuz (2/3427) esas sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili görüşlerimizi ifade edeceğim. Teklifin 1'inci maddesinde Seyhan Nehri'nde 1949-51 yıllarında meydana gelen taşkınla ilgili yurttaşlarımızın çok yakından beklediği bir düzenlemenin gerçekleşeceğini görüyoruz. Bu konuyla ilgili bazı hususları dikkatinize çekmek istiyorum. Satışın ihale yoluyla değil, direkt hak sahiplerine yapılacak olmasının doğru olduğunu düşünüyoruz ancak burada mağduriyetin yaşanmaması adına, burada belirlenecek olan rayiç değer, her ne kadar büyükşehir sınırları içerisinde buralar mahalleye dönüşse bile yaşayacak olan köylülerimizin millî gelirden aldıkları pay ve bu köyde yaşayan insanların ortalama gelir seviyelerine uygun bir değer tespiti üzerinden satışının yapılmasının çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Yine, önemli bir başka nokta şu: Burada satış yapılacak olan yerlerin hak sahiplerine yani tapu sahiplerine yapılıyor olması doğru olduğu gibi burada el değiştirme varsa... Yani, hassas bazı noktalar var. Diyelim ki bir el değiştirme söz konusu olmuş ya da mülkiyetsiz ama uzun yıllardır bu yerleri kullanan insanlarla ilgili değerlendirmelerin nasıl yapılacağının mutlaka açıklığa kavuşması gerekiyor. Salgın döneminde özellikle Adana ve köylerinde yaşayan yurttaşlarımızın ekonomik krizden Türkiye'nin bütün yerleşim yerlerindeki gibi etkilendiğini, özellikle üretici köylülerin ciddi biçimiyle girdi fiyatlarının yükselişi sebebiyle ekonomik açıdan sıkıntılı olduğunu da dikkate almak gerekir. Satış süreci kesinlikle gerçek hak sahiplerinin belirlenmesinde çok önem taşımaktadır. Zira tapu olmamasına rağmen el değiştiren yerler olduğu gibi bazı hak sahiplerinin yerlerinde olmamasından kaynaklı buralara başka kişilerin yerleştiği de söylenmektedir, bu ayrı bir sorundur. Edindiğimiz bilgilere göre satışlarda rayiç bedelin altında satılması konusunda gerek ilçe belediyeleri gerekse emlak rayiç bedelini belirleyen ilgili kamu kurumlarının görüşleri alınarak köylülerimizin korunmasının önemli olduğunu düşünüyorum. O nedenle 1'inci maddeyle ilgili bölgede yaşayan yurttaşlarımıza hayırlı olmasını diliyoruz.

Şimdi, 2'nci maddeyse bizim üzerinde çok hassasiyetle durduğumuz bir madde. Biz, esas olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, yasanın, teklifin maddeleriyle ilgili görüşlerimizi açıklayacağız ama 2'nci madde aslında bu yasa teklifinden çekilmiş olsa buradan bir ortak mutabakatla da çıkabileceğimizi belirtmek istiyorum. Niye 2'nci maddeyle ilgili çekincelerimiz var? İzninizle onları aktarmak istiyorum. KGM'nin taraf olduğu belirlenen KÖİ ya da YİD projelerine verilen gelir garantilerinde borç üstlenim taahhütlerine ek olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının borç üstlenim anlaşmalarına taraf olmasını düzenliyorsunuz. Aslında, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yapacağı ve borçlanma içerikli anlaşmalara Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının tüzel kişiliğini kefil ediyorsunuz. Şimdi, cumhuriyetin en önemli kurumlarından bir tanesi olan Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 1 milyar TL'nin altındaki projeleri zaten kendisinin üstlenmesi gerekir. Yani ocak ayında 21 milyar TL faiz ödeyen Türkiye Cumhuriyeti Hazinesinin Karayollarının gerçekleştireceği 1 milyar TL'nin altındaki

projelerle ilgili vermiş olduğu kefaletin yetersiz gözükmesi ve yap-işlet-devret modeliyle yapacak olan firmaların bu kefaletle borçlanamaması. Siz, bu belgenin altına Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının da imza atmasını teklif olarak öneriyorsunuz.

Şimdi, teklif metninde işaret edilen Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun içinde cetvelde gösterilen Karayolları Genel Müdürlüğü ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüdür. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün 3996 sayılı Yap-İşlet-Devret Modeli Kanunu çerçevesinde herhangi bir projesi yoktur. Aslında, bu teklif, Karayolları Genel Müdürlüğünün taraf olduğu YİD modeli kapsamındaki ulaştırma projelerini kapsıyor.

Diğer yandan, 15 Mart 2020 tarihinden sonra ihalesi yapılmış ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz uygulama sözleşmesi imzalanmamış ifadesiyse Bakanlığınız tarafından Komisyonumuza açıklanmış değildir. Yani burada bizim yaptığımız çalışmaya göre acaba Aydın-Denizli Otoyolu ya da Kuzey Marmara Otoyolu'nun Nakkaş-Başakşehir hattı mı kapsam içine giriyor? Ya da bunun dışında eğer bir finansman sorunu çeken bir proje varsa bu teklif metninin mutlaka içinde onun belirtilmesinin önemli olduğunu düşünüyorduk, biz buna en azından ulaşamadık. Bu 2 ihaleye ilişkin uygulama sözleşmesi imzalandığına dair herhangi bir habere de biz rastlamış değiliz. O nedenle bu 2 projeye ilgili borçlanmayı kolaylaştırmak amacıyla geliyorsa o zaman bununla ilgili de düşüncemizi aktarmaya devam ediyorum.

3996 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi ve 4749 sayılı Kanun'un 8/A maddesi gereğince borç üstlenimi mekanizması KÖİ projeleri kapsamında proje sahibi idare ile projeyi gerçekleştirecek olan şirket arasında düzenlenen sözleşmelerin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin kamuya devredilmesi durumunda yani müteahhitin işini yapamaması durumunda fesih tarihine kadar yapılan işler için kullanılmış olan dış finansmanın kamu tarafından üstlenilmesi de devreye girmektedir. Şimdi, bence teklifi yapan arkadaşlarımızın bu manada Komisyonumuzu aydınlatması gerekirdi. Yani buna ilişkin elinizde sıkıntılı projeler mi vardı ya da bunu gelecekte hangi projelerde kullanmayı düşünüyorsunuz? Bu konuda bir açıklamanın önemli olduğunu düşünüyorum. Siz "Projelerin uygulama sözleşmelerinin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin ilgili idareler tarafından devralınması hâlinde söz konusu yatırım ve hizmetler için yurt dışından sağlanan finansmanın ve varsa bu finansmanın teminine yönelik türev ürünlerden kaynaklanan da dâhil olmak üzere mali yükümlülüklerin üstlenilmesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı 1 milyarın üzerinde yetkili." dediniz. 1 milyarın altındakilerde Karayollarının yetkili olması hangi sıkıntıları yaratıyor? O konuda da bir açıklama yapmadınız.

Özellikle KÖİ projelerini gerçekleştiren görevli şirketler kendileriyle ilgili kuruluş tarafından verilen gelir garantisini teminat göstererek yurt dışından borçlanmak istediklerinde kreditorler bu gelir garantilerini yeterli görmemektedir. Şimdi, biz diyoruz ki: Hazinesin bu konularda yatırım yapmak için gerekli bütçesi olmadığından biz bunları yap-işlet-devret modelleriyle yapıyoruz, özel şirketler yapacak. Şimdi, bu işi vereceğiniz şirketlerin ya da verdiğiniz şirketlerin bu kredibilitesi yok ise yurt dışından bu finansmanı da sağlayamıyorlar ise bütün yükümlülüğün altına Hazine, Bakanlık ve Karayolları girecekse yani riskin tamamını devlet üstlenecekse o zaman buradaki elde edilecek kârları şirketlere aktarmanın mantığı nedir? Bunu gerçekten anlayabilmiş değiliz.

Bizi endişeye sevk eden noktalar: Şimdi, devletin kamusal mal ve hizmetlerini üretecek altyapı tesislerini yapmasının, finanse etmesinin temelde 2 yöntemi var. Bir tanesi, siz bunları kendi bütçenizle yaparsınız. İkincisi de, yap-işlet-devret ya da kamu-özel iş birliği projeleriyle yaparsınız. Yap-işlet-devret modeli kapsamında gerçekleştirilen kamu hizmeti yatırımlarına ilişkin olarak kamuoyunu en çok meşgul eden konuların başında verilmiş olan gelir garantileri ve Hazineden yapılmış olan garanti ödemeler yer almaktadır.

Kamu-özel iş birliği şeklinde hayata geçirilmiş olan kamu hizmeti nitelikli projeler AK PARTİ döneminin son üç yılında çok riskli bir boyuta ulaşmıştır ve bu riskler bütçede de risk hanesine yazılmıştır. Ödemeler her yıl artarak devam etmektedir. Özel sektörün kullandığı kredilere Hazine garantisi iktidarınız tarafından verilmiştir. Söz konusu hizmetlerin bedelleri yabancı para cinsinden ve fahiş tutarlarda belirlenmiştir. Dolayısıyla, hizmeti kullanmak durumunda olan vatandaş vergi karşılığında alması gereken hizmet için ekstrasdan döviz kurlarındaki artış dolayısıyla da yeni bir borç yükünün altına girecektir. Projelere verilen talep garantilerinin gelecekte kamuya miktarı belli olmamakla birlikte büyük yükler getireceği bu Komisyon odalarında, bütçe görüşmelerinde ya da yasa tekliflerinin görüşüldüğü pek çok komisyonda fazlasıyla söylenmiştir. Verilen kredi talep garantileri yabancı para cinsinden olduğu için TL'yle çalışan Türk ekonomisi artan döviz kurları, zikzak çizen, sürekli olarak yukarı eğilimleri fazla olan döviz kurları karşısında enflasyonun çok daha üzerinde yüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Elinde yeterli kaynak olmasa da kamunun bu projeleri borçlanarak gerçekleştirmesi mümkünken kamu görünürde borçlanmamakta ama belirsiz bir maliyeti karşılamayı da garanti etmektedir. Sizler kamunun genel konsolide borcundan bu uzun vadeye dayalı oluşmuş olan borçları istisna tutarak borçsuz gibi gözüktüyorsunuz ama gerçekte bu garantili geçişlerle ilgili kamu, örtülü de olsa çok ciddi biçimiyle bir borç yükünün altına girmektedir ve devlet borçlarını gizlemenin de bu yöntem bir aracı hâline gelmiştir.

Fiyatların döviz cinsinden sözleşmeye bağlanmasının esas nedeni bu projelerin hayata geçirilmesi için gereken kaynağın yurt dışından döviz cinsinden kredi olarak getirilmiş olmasıdır. Yani yüklenici görevli şirketlerin bu projeleri hayata geçirecek öz kaynağı aslında yoktur ve bu kaynağı yurt dışından sağlamaktadırlar. Bütün bu projelerin muhatabı olan Karayolları Genel Müdürlüğü ise resmen bir Düyun-ı Umumiye idaresine dönüşmüş durumdadır. Yükleniciler, garanti edilmiş gelirleriyle öncelikle dolar cinsinden kredileri ödeyecekler ve kalanıyla da işletme giderlerini karşılayacaklardır. Bütün bu süreçte Karayolları Genel Müdürlüğünün asli işlevi olan yol yapım hizmetleri yerine âdeti bu şirketlerin Düyun-u Umumiye olarak yurt dışındaki alacaklarının ödenmesini sağlamaya indirgenmiştir. Niye biz bu endişeyi taşıyoruz? Hazinesin borç üstlenmesine tabi kredi anlaşmaları var ve bu bizi, tüm Türkiye'yi ciddi biçimde endişeye sevk etmektedir.

Bakın, Avrasya Tüneli'nin 2012 yılında yap-işlet-devret modeliyle sözleşmesi yapıldı. Şu an kamunun ödemesi gereken garantiler toplamı 2 milyar 777 milyon dolar. Kuzey Marmara Otoyolu dediğimiz 3 ayrı projeye birlikte ödememiz gereken garanti tutarı 9 milyar 830 milyon dolar. Yine, Gebze-Orhangazi-İzmit-Körfez Geçişi için ödenmesi gereken rakam 12 milyar 270 milyon dolar. Çanakkale Köprüsü'yle ilgili -2018 yılında sözleşmesi yapıldı- kamunun ödemesi gereken rakam da yine 4 milyar 350 milyon dolar. Bir de Ankara-Niğde Otoyolu var. Biz Komisyon üyesi milletvekilleri olarak Bu otoyolla ilgili kamunun ne ödeme yapacağına maalesef ulaşabilmiş değiliz.

Bu tabloya göre yaklaşık 22 milyar dolarlık yatırımı yapan üstleniciler yaklaşık 29 milyar dolar gelir garantisi alıyorlar. Bunun 17 milyar dolarını da borç garantisi olarak Hazine üstlenmiş oluyor. Bunun anlamı Hazine ve Maliye Bakanlığının Kamu Borç Yönetimi Raporu'nda şu şekilde açıklanmaktadır: "Borç üstlenimi mekanizması KÖİ projeleri kapsamında proje sahibi idare ile projeyi gerçekleştirecek olan şirket arasında düzenlenen sözleşmelerin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin kamuya devredilmesi durumunda fesih tarihine kadar yapılan işler için kullanılmış olan dış finansmanın kamu tarafından üstlenilmesiyle devreye girmektedir." Tamam da siz bu tür işlerler ilgili, ilgili firmanın harcamış olduğu harcamaları takip etmiyorsunuz ki. Bunlarla ilgili siz düzenli olarak kamunun yaptığı ihaleler gibi hak edişleri kontrol etmiyorsunuz ki. Şişirilmiş maliyetler ve şişirilmiş faturalarla kamu bir risk altına girecek olursa bunun bütün bedelini de 83 milyon ödeyecek gözüktüyor. Bu kapsamda yukarıda yer alan tablodaki projelerin uygulama sözleşmelerinin süresinden önce feshedilmesi ve

tesisin ilgili idareler tarafından devralınması hâlinde söz konusu yatırım ve hizmetler için yurt dışından sağlanan finansman ve varsa bu finansmanın teminine yönelik türev ürünlerinden kaynaklanan ve dâhil olmak üzere mali yükümlülüklerin üstlenilmesinde Hazine ve Maliye Bakanlığını yetkili kılıyorsunuz. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından verilen borç üstlenim taahhütleri kapsamında bugüne kadar gerçekleşen herhangi bir üstlenim de bulunmamaktadır. Yani aslında şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Yüklenicilere bir garanti veriyorsunuz, bu garantiye bir garanti daha veriyorsunuz, o garantiye de üçüncü bir garanti vererek yüklenicilerin âdeta yani tereyağından kıl çeker gibi iş yapmalarına olanak sağlıyorsunuz.

Şimdi, bir başka önemli nokta şu: Sayın Bakan Yardımcımız ifade etti, pandemi süresiyle birlikte Türkiye’de internet hizmetinden yararlanamayan, kamusal hizmet ihtiyacı olan yerlere bu hizmetin götürülmesi için bir teklif geliyor. 1 Mart 2020-2 Mart, 3 Mart 2021 yani üç yüz altmış yedi gün olmuş biz, pandemi süreciyle birlikte Türkiye tanışalı. Yani geçen yılın ikinci döneminden başlamak üzere bu yılın tamamında 8,5 milyon bizim tespit ettiğimiz öğrenci eğitimde internet hizmetine ulaşamadığı için yararlanamadı, haksız bir rekabet oluştu. Sınava girecek olan 8 ve 12’nci sınıf öğrencileri arasında anormal derecede haksız durumlar ortaya çıkıyor. Şimdi, bu teklif niye bugün geliyor? Yani bu teklif eğer bu alanlardaki eksikliğin giderilmesiye bunun 1 Nisan tarihinde gelip görülen sorunun giderilmesine ihtiyaç olması gerekiyordu.

Şimdi, Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’la ilgili görüşlerimi de şöyle ifade etmek istiyorum: Son getirilen değişiklik teklifine ilişkin ilk sorgulanması gereken husus, böyle bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyduğunuzdur. Bilindiği üzere uzaktan eğitim sürecinde en çok tartışılan konuların başında Evrensel Hizmet Fonu gelmiştir. Tartışmanın büyük bir kısmı fonun bugüne kadar amacına uygun bir şekilde yani dijital eşitsizliklerin giderilmesi için kullanılmadığı yönünde olmuştur. Örneğin 2006-2018 yılları arasında toplanan evrensel hizmet gelirleri 10 milyar TL’ye yakın bir rakama tekabül ederken FATİH Projesi üzerinden değerlendirdiğimizde Aralık 2019 tarihine kadar bunun yalnızca 1 milyar 729 milyon TL’sinin eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla harcadığını görüyoruz. Yani 10 milyar TL’lik bir kaynak yaratıyorsunuz, bunun 1 milyar 729 milyon TL’lik kısmını bu haksızlığın giderilmesi için harcıyorsunuz. Peki, o zaman uzaktan eğitim sürecinde yaşanan aksaklıkların sebebi olarak neden 2006 ile 2018 yıllarındaki toplanan bu kaynağın doğru, etkin ve verimli biçimiyle kullanılmadığının mutlaka Komisyona ifade edilmesini istiyoruz. Son bir yıllık uzaktan eğitim sürecinde 2 milyon 600 bini aşkın öğrenci EBA’ya erişmemiş, 8,5 milyon öğrenci ise derslerini cep telefonundan takip etmek zorunda kalmıştır. Pandeminin ilk ortaya çıktığı 2020 Mart ayında 30-40 bin kişinin erişimini sağlayan EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ancak eylül ayında 1 milyon canlı kapasiteye ulaşabilmiştir. EBA’da günlük yaklaşık ders kapasitesi son olarak 3 milyon olarak açıklanırken örgün eğitimde 18 milyonu aşkın öğrencinin olduğu düşünüldüğünde söz konusu kapasitenin ne kadar yetersiz olduğu bir kez daha ortaya çıkacaktır. Özellikle bu süreçte fonun uzaktan eğitim sürecinde Millî Eğitim Bakanlığı altyapısı, EBA içeriği ve kapasitesinin geliştirilmesi için kullanılması gerektiği bütün paydaşlar tarafından dile getirilmiş, getirilmeye de devam etmektedir. Bu talepler göz önüne alındığında Evrensel Hizmet Fonu’nun amacına uygun olarak kullanılmasının teşvik edilmesi gerekirken zaten mevcut kanun altyapılarının geliştirilmesi için herhangi bir engel yokken BTK’nin yetki alanını genişleten bu düzenlemeye hangi saikle ihtiyaç duyulduğunun izaha muhtaç olduğunu belirtmek istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gökân Bey, Plan ve Bütçe Komisyonu toplantı odasında olunca merkezi bütçe kanun teklifi üzerinde genel görüşme gibi oldu sizinki. İyi bir hazırlık yapmışsınız.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İlgili 4’üncü ve 5’inci maddelerde teknik olarak daha detaylı baktığımızdaysa öncelikli 4’üncü maddeyle getirilen düzenleme temelini 5’inci maddeden aldığı için ilk olarak 5’inci maddeyle ilgili görüşlerimi aktarıyorum: 5’inci maddeyle getirilen değişikliklerden anlaşıldığı kadarıyla yetkisiz kişilerden mal ve hizmet alımı, ihalesiz iş verme gibi yeni bazı düzenlemeler getirildiğini görmekteyiz. Örneğin mal ve hizmet alımıyla yapım işlerinde evrensel hizmet yükümlüsü olmayanlardan da alım yapılabileceği yazmaktadır. Dolayısıyla BTK tarafından yetkilendirilmemiş şirketlerden de mal ve hizmet alımı yapılabilecek midir? Evrensel hizmette net maliyet hesabıyla ücretlendirme yapılmakta olduğu hâlde yani bir anlamda objektif bir hesaplamayla yatırım maliyetlerinin hesaplandığı bir sistemde anlaşılmayan bir şekilde söz konusu mal ve hizmet alımları kanun kapsamı dışındaki şirketlerden de alınabilecek şekilde bir değişikliğe gidilmektedir. Bunun hangi amaçla yapıldığının mutlaka Komisyonumuza aktarılmasını sizlerden rica ediyorum. Konusunda uzman ve yetkilendirilmiş şirketlerden alım yapmak yerine neden yetkisi olmayan şirketlerden alım yapma imkânı getirildiğinin mutlaka ortaya konması gerekir.

5’inci maddeyle getirilen bir diğer değişiklikse yukarıda değinildiği üzere BTK’ye evrensel hizmet yükümlüsü doğrudan belirleme yetkisi verilmesidir. Evrensel hizmet yatırımlarında en düşük bedel esasına göre firmaların yarıştığı bir seçenek yerine BTK’ye evrensel hizmet yükümlülerini doğrudan belirleme yetkisi verilmesi kamu zararına yol açabilecek bir husus olarak çok açık biçimiyle ortaya durmaktadır.

Son olarak tekrar 4’üncü maddeye dönersek 5’inci maddede BTK’ye evrensel hizmetler yükümlüsü belirleme ve ödeme yapma yetkileri verildiğinden 4’üncü maddede yer alan Bakanlık bütçesinden BTK’ye yıl içerisinde para aktarımı yapılmasına yönelik düzenleme bu şekilde bir anlam kazanmaktadır. Tabii ki BTK tarafından doğurumlu yükümlü şirketlere belirlenmesi sakıncalı bir süreç olduğundan 4’üncü maddeye ve 5’inci maddeye de bu saiklerle itiraz ettiğimizi belirtmek istiyorum.

Hayvanların nakliyle ilgili mesele milletvekillerimizin çokça karşılaştığı bir temel sorundur. Her bölgedeki milletvekilimiz bu konuyla ilgili sıkıntı yaşamaktadır. Hayvansal gelişimin sağlanması ve özellikle dişi hayvan, yavru hayvanların kesilmesi yerine karantinaya alınmasıyla ilgili sadece şu soruyu sormak istiyorum: Böyle bir durumda karantinaya alınmış olan hayvanlar kime verilecektir yani sahibine mi verilecektir yoksa bunlar bir biçimiyle idare tarafından başka şahıslara mı devredilecektir? Yani kesilmeyen hayvanların ne şekilde değerlendirileceğine ilişkin bir açıklama göremedim.

Devlet Demir Yollarıyla ilgili de şunu belirtmek istiyorum: 2020 yılında süresi dolacak olan yetkinin belli ki Ulaştırma Bakanlığı tarafından ya da Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ya da Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde öngörülmüş olan hedeflerin tutturulmadığının çok açık bir göstergesidir. Yani siz bir yasa getiriyorsunuz 2017 yılında, 2020 yılına kadar hem TCDD’yi hem de TCDD’ye bağlı Taşımacılık Anonim Şirketinin bu yükümlülükleriyle ilgili bir süre koyuyorsunuz -2020 yılı- ama geldiğimiz 2021 yılında görülen o ki konulmuş olan hedeflerin çok uzağındayız. Burada 2023 yılına dönük bir süre uzatımı söz konusu. 2023 yılında Parlamentoyla birlikte Cumhurbaşkanlığı seçimleri de yapılacak ise o zaman, Cumhurbaşkanlığına on yıllık yeni bir süre istenilmesinin anlamını da çok çözebilmiş değilim.

Son olarak da alan kılavuzluğu ve alan yönetimleriyle ilgili... Sadece Gelibolu Yarımadası ya da Çanakkale savaşlarının geçtiği güzergâhla ilgili değil, bence bir kültür mozaigi ve kültür zengini olan Anadolu’nun pek çok yerindeki alan yönetimleri tarafından alan kılavuzluğu ve rehberlik hizmetlerinin disiplin altına alınmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Çanakkale savaşlarının 100’üncü yıl dönümü olan 2018 yılında bölgeye Türkiye’nin bütün coğrafyalarından milyonlarca insan akın etmiştir. Tek bir hassasiyet konusunu dikkatinize çekmek istiyorum. Burada gerek alan kılavuzu olarak görev

yapacak gerekse de rehber olarak hizmet verecek olan kişilerden bizim tek bir istirhamımız olabilir; içinde Mustafa Kemal Atatürk'ün geçmediği bir Çanakkale kahramanlık destanı ya da bir Çanakkale Zaferi anlatmasınlar. Yani hep Atatürk'le başlayan, onunla biten destanı anlatırlarsa çok mutlu oluruz. Buna ilişkin, alandan aldığımız kimi olumsuz rehber yaklaşımlarının olduğunu bildiğim için bunu da Komisyonun ve Bakanlığın ilgisine sunmak istedim.

Hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz.

Bakan Yardımcılarımızın dışında Tarım Bakanlığından da diğer bakanlıklardan da temsilcilerimiz var, onlar da notlarını alıyorlar; gerek söz düştüğünde gerek maddeler aşamasında da konularla ilgili, Gökhan Bey'in ve diğer milletvekillerimizin gündeme getireceği konularla ilgili değerlendirmelerini biz de onlardan alacağız.

Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifine geçmeden önce usul açısından bir hususa dikkat çekmek istiyorum. 27'nci Dönemde Komisyonumuza gelen beşinci kanun teklifi. Bundan önce Turizmi Teşvik Kanunu, Tapu Kanunu, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kanunu gelmişti ve son olarak da bugün üzerinde görüşmelerini yapacağımız kanun teklifi. Tabii, ülkede bayındırlık, imar, ulaşım ve turizm alanlarında birçok sorun mevcudiyetini korumakta. Gönül isterdi ki başta imar hususu olmak üzere birçok alanda çalışmalar yapılarak Komisyonun işlevselliği daha da artırılsın ve toplumun ihtiyaç duyduğu yasalar yapılabilсин. Toplumun ihtiyaç duyduğu yasaları tam bir uzlaşi içinde yapabilme iradesini ortaya koyabilmek önemlidir fakat bugüne kadar Komisyonumuza gelen beş kanun teklifinde de alalecele çıkarma gayretleri söz konusudur. Bugün görüşmelerini yapacağımız Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi de elimize 1 Mart Pazartesi günü saat 17.30'da geldi. Burada, özellikle, bir kanun teklifi hazırlanırken üzerinde günlerce, hatta aylarca çalışılmakta, çeşitli kurumlardan görüşler alınmakta, hukuksal bir dil ve söyleme kavuşturulmakta, ardından Komisyona gelmekte ama muhalefet partilerinin bir hafta üzerinde çalışmasına, sivil toplum kuruluşlarına, sendikalara, odalara ve en önemlisi, yasadan yararlanacak ya da yasayla mağduriyet yaşayacak kesimlere görüşme imkânı verilmemektedir. Burada kimseden bir şey kaçırmıyor; tam tersi, toplum için bir yasama işinin ilk adımını atıyoruz. Buradaki çalışmalar, aynı zamanda, Genel Kuruldaki bütün partilerin bütün milletvekilleri için bir ön fikir olması açısından da kıymetli olmaktadır. Buradaki programı sıkıştırmak, milletvekilleri için, STK'ler için, odalar için gerekli çalışma süresini tanımamak aynı zamanda Genel Kurul çalışmalarının niteliğini de azaltmaktadır.

Yine, 10 maddelik bir kanun teklifi ama içinde 6 ayrı alan ve 3 ayrı komisyonun ihtisas alanına giren konular bulunmaktadır. Sadece bizim Komisyonumuzun sorunu değil, diğer komisyonlarda da sık sık rastladığımız bu durum artık bir kurala dönüşmüş durumda. Bu hususa bir hassasiyet gösterilmesini ve daha etkin bir çalışma şeklinin belirlenmesi adına süre hususunda daha esnek davranılması gerektiğini tekrar belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Celadet Bey.

“Kırk sekiz saat sonra toplanabilir.” şeyi genellikle bütün komisyonlarda uygulanıyor ama işaret ettiğiniz husus da önemsiz değil tabii.

Teşekkür ediyoruz.

Hayrettin ağabey, buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, biz “torba kanun” ismini duyunca rahatsız oluyoruz. Niye rahatsız oluyoruz? Türkiye Büyük Millet Meclisini ve yasama organını itibarsızlaştırdığını görüyoruz biz. Halk -kendi arasında söylendiği gibi- “Her şeyi torbaya doldurup getiriyorlar.” diyor. Gerçekten bunların birçoğu -değineceğim biraz- yerinde olabilir. Hayvanların nakliyesinden dolayı bizim Komisyonumuzu ilgilendirmemesi lazım, çok farklı bir konu ama torba kanun olunca geliyor. Diğerleri ilgilendiriyor çoğunlukla fakat yine, çoğunluğunun başka kanun teklifleri içerisinde, ana kanun teklifleri içerisinde gelmesinde büyük fayda görüyoruz.

Tuzlukçu ve Akşehir’i ilgilendiren mesele çok gecikmeden gelmiş gibi görünüyor ama Seyhan meselesi çok gecikmiş bir mesele. Tabii, bu tip konuların da çok geciktirilmeden gelmesinde fayda görüyoruz.

Bir diğer husus da şu: Yine, Hazine ve Maliye Bakanlığına transferlerin, açıkların kapatılması hususunda yetki verilmesi var ki Hazine ve Maliye Bakanlığı bu son süreçte çok kötü bir imtihan verdi. Dolayısıyla, 2’nci maddede de olduğu gibi, şaibeli görünen bazı hususlar var. Onun için, önergemiz de hazır, biz 2’nci maddenin geri çekilmesini öneriyoruz. Böyle şaibeli hususların kanun maddeleri içerisinde gizlenir olması... Bunu söyleyince hemen tepki gösteren Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlar var ama bunları söyleyelim ki siz de ondan bir ders çıkarırsınız demeyeceğim ama bir tepki olduğunu anlayın, bu tepkiyi gidermeye çalışın; şaibe olmaması lazım.

Bitirilmemiş veya sözleşmesi yapılmış konuyla ilgili, imzalanmamış yap-işlet-devret projeleriyle ilgili de yine bir şaibe var gibi şüpheye düşüyoruz. Bunu geçmiş uygulamalarda çok gördük. Bizim ağızımız hep şöyle kapatılmak istendi: “Siz büyük yatırımlara karşı mısınız?” veya “Karşısınız, hep karşı çıktınız.” Hayır; tam tersine, büyük yatırımlardan zevk alıyoruz, hiçbirine karşı çıkmıyoruz, karşı çıkma sebeplerimiz var. Birinci sebep: Çok fahiş fiyatlarla, maliyetinin çok üzerinde bedellerle verildiğini hep gördük, bunlara itiraz ettik. İkincisi: Bazılarının yerlerine itiraz ettik. Yani üçüncü köprü konusu üzerinde hep duruyorum, üçüncü köprü orada yapılmamalıydı. Nitekim, üçüncü köprü planlamaya alınırken daha önce tespit edilen Boğaz’ı geçen koridorlardan en olumsuz olanı bu, şimdi yapılan koridor. Niye en olumsuz olanda yapıldı? İstanbul’da halkla temasta olan herkes biliyor ki su havzalarının, 2/B arazilerinin bolca olduğu ama diğer taraftan, İstanbul’un nefesi olan, nefes alınacak bölgeleri olan yerde, zemin açısından depreme dayanıklı bölgeler de orada. Dolayısıyla, İstanbulluların aklına böyle bir iş geliyor. Bunları bilerek burada yaptıklarına göre, üstelik de İstanbul şehir içi trafiğine direkt olarak etkisinin az olması, o garanti rakamlarının çok çok altında olması bu şaibeleri artırıyor. Benzer bir sürü örnek var ama şu anda konuştuğumuz kanun teklifiyle ilgili birtakım kısımların yerinde ve doğru olduğunu söylerken bunları da söylemek bizim görevimiz olmalıdır.

Bir de internet hizmetleri konusunda birkaç şey söylemek istiyorum. Sadece konuşmakla kalınıyor, Hükümet internet konusunda “Çağı yakaladık, yakalıyoruz, geçiyoruz.” derken son zamanlarda Stockholm’de kişi başına düşen internet ağının 770 metre olduğu bizim Deprem Komisyonunda konuşuldu. Türkiye’de nedir diye baktık, Türkiye’de kişi başına düşen internet ağı 4 metre civarında. Stockholm belki ekstrem bir örnek oluyor ama neticede çok büyük farklılık var. Güney Kore’yle mukayese ettiğimiz zaman başka bir şey çıkıyor ortaya. Orada kilometrekare başına düşen ağ söz konusudur. Güney Kore’de kilometrekare başına düşen ağ 3 kilometre civarında, Türkiye’de 300 metre civarında. Çok büyük farklar var. Bugün, ticarete, özellikle dış ticarete o kadar hızlı ilerliyor ki her şey siz iletişim kurup satış yapmaya hazırlanırken başkaları dolduruyor orayı.

Millî eğitimle ilgili konuştu Gökân Bey, elbette ki millî eğitim büyük bir sıkıntı. Zannediliyor ki katılabiliyor çocuklar. Katılamıyor, bunu sizler de çok iyi biliyorsunuz. Asıl burada sıkıntılardan bir tanesi de şu: Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin pek çoğu halkın içerisinde yaşananları biliyor zaten ama söylemekte zorlanıyor. Bu komisyonların birinci görevi görülen her şeylerin dosdoğru söylenmesidir; söylenir, tartışılır, konuşulur, ondan sonra da karar alma sırasında birtakım sıkıntılar yaşanabilir ama en azından tutanaklara geçer.

İşte, Kanal İstanbul bunlardan bir tanesidir. Şimdi ben Genel Kurula hazırlanıyorum o konuyu konuşmaya, inadına yapılmaz. “E, Cumhurbaşkanı dediği için siz bunu eleştirmeyin.” Niye eleştirmeyelim kardeşim? Eleştirelim, eleştirelim, gerekçelerimizi söyleyelim, açıklamalarımızı yapalım, siz bunlardan memnuniyet duyun, yanlışsa yüzümüze vurun “Yanlış.” deyin ama doğruysa da faydalanın. Ben mühendisim, hesap adamıyım, hesap yapıyorum, açıyorum o ÇED raporunda hesaplara bakıyorum; yanlış. Yani onu yapan insanların arasında mühendis yok mu? Kazılan bir zeminden çıkan toprak mıdır, kaya mıdır, kayanın hangi cinsidir bunu bilmez mi? Katsayı 1,18. Değil, katsayı 1,6’ya kadar çıkıyor o zemin içerisinde. E, 1,18’e göre çarparsan ortaya çıkan rakam ile 1,5; 1,6’yla çarptığın zaman çıkan rakam arasında o kadar büyük fark var ki. Sadece “Kazı ve nakliye projenin bedelidir.” denilen 75 milyarı geçiyor, yazıktır ya, yazıktır! Bu insanları niye biz böyle yanlış bilgilendirelim? Doğruları söyleyelim, ortaya koyalım, hesaplar yanlışsa açık açık tartışalım ama bizim söylediklerimiz doğruysa da o zaman ona göre tedbir alalım. Her konu böyle. Onun için tabii fazla dağıtmamak lazım.

İşte, Çanakkale’yle ilgili konu. Birçok alanda bu eksiklikler yaşanıyor. Özellikle rehberlerin eğitimi de çok önemli. Gerçi o bizim Komisyonumuzun konusu turizmle ilgili ama belki gece bunları da tartışırız. Çok büyük eksiklikler yaşıyoruz, bunlara biz de şahit oluyoruz, bize intikal edenler de var. Bu konuları da kökten çözmek lazım; alan yönetimi, kılavuzluk hizmetleri, rehberlik hizmetleri, bunların hepsi çok önemlidir. Yani burada bunlara, 2’nci maddeyi çektikten sonrakilere karşı değiliz biz. Bunları bazı hususlar da düzeltildikten sonra gerekli de görüyoruz. Hatta Seyhan’da olduğu gibi geç kalınmış olduğunu da söylüyoruz. Bu Komisyonunda bazı şeylerin düzeltilerek Genel Kurula gelmesinde büyük fayda görüyoruz, Genel Kurulda o zaman biz de belki destek oluruz ama aksi hâlde, bu hâliyle destek olma imkânımız yoktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK– Peki, teşekkür ediyoruz.

Baki Bey, buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, tabii Seyhan’la ilgili Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Koruma Kanunu 1943 yılında çıkartılıyor. 49 ve 51 yıllarındaki taşkından dolayı DSİ tarafından, burada binası bulunan vatandaşların binası kamulaştırılıyor, arsa bedeli ödenmiyor ve DSİ tarafından başka bir yerde arsa kamulaştırması yapılarak insanlar buraya taşınmıyor ve burada bina yapılıyor. Şimdi, ben mi yanlış anlıyorum yoksa burada yazanlarda mı bir sıkıntı var? Şimdi, bir yerinde diyor ki: “Arsa bedeli ödenmemiş.” Arsa bedeli ödenmemişse benim buradan anladığım şu: Yani, yeni kamulaştırılan yerden bu vatandaşlara bedava arsa verilecek. Yanlış mı anlıyorum? Eğer böyleyse burada deniyor ki “Burada DSİ tarafından tahsis edilen arazilerin mülkiyetinin rayiç bedeli üzerinden doğrusunun satışının yapılması.” Tezat mı var, ben mi yanlış anlıyorum?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK– Not alsın arkadaşlar.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bu konuyla ilgili arkadaşlarımız bunu bir not alsın.

Bir de burada “rayiç bedel” diyoruz tabii. Şimdi, rayiç bedel köylerde gerçek bir rayiç bedel olmuyor yani tarla fiyatları dönümü bin lira, 2 bin lira gibi rayiç bedel, belediyedeki emlakta gözüken bu ama benim kentim Tarsus’tan 2 tane köy bu bölge içerisinde ve bu köyler taşındığı zaman Tarsus şehir merkezine taşınıyorlar. Tarsus şehir merkezine taşınıldığında buraya aynı o köylerin adına mahalle kuruluyor Çöplü ve Kefeli Mahalleleri. Şimdi, buradaki araziler imar planlı araziler ama 2 kat imarlı, şehrin bir kenar mahallesinde çok değerli olmayan araziler ve burada da mahallenin bir tanesinde valilik tarafından o tahsislere göre vatandaşlara tapular veriliyor. O konuda net bir bilgiye ulaşamadım ama muhtemelen bu araziler de bedava veriliyor, o tahsise binaen hak sahiplerine muhtemelen o araziler bedava veriliyor; mahallenin bir tanesinde verilmiyor. Şimdi, burada yaşayacağımız sıkıntı şu olur: Bir, bu konunun iyice bir araştırılması aksi takdirde şimdi birisi bedava arazi alırken öbürüne araziye rayiç bedel dersek imarlı bir alan olduğu için çok yüksek bir rakam çıkacaktır, oradaki yaşayan vatandaşlar zaten çok fakir insanlar yani 1970 yılında veya 60 yılında yapılan o eski “afet evleri” dediğimiz tek katlı, yığma binalarda oturan ve bugün o binaların çoğunluğu da teknik ömrünü normalde tamamlamış olan binalarda oturan insanlar. Bir kere bu konunun çok iyi tahlil edilmesi lazım ve net yazılması lazım. Yani bunun kanun yapılırken net yazılması lazım.

Tabii, hazine arazileriyle ilgili yine bölgemizde... Millî Emlak sorumlumuz herhâlde burada. Bizim Mersin Bozyazı ve Anamur’da Martin 10’u civarı hazine arazilerinin ihalesi var, bir kısım hazine arazilerinin ve burada yatırım teşvik belgesi istenerek ihale yapılıyor ki bu bölgede fabrika falan kurulmayacak, yanlış anlamayın, bir sanayi alanı falan da kurulmayacak. Bu bölgedeki araziler tamamen oradaki köylülerin tarlasının komşusu olduğu, atadan dededen kaldığı, ekip diktiği ve 10-20 dönümlük araziler, büyük bir arazi de yok. Yani bu konuda da biz hem Sayın Komisyon Başkanımızdan... Ben Çevre ve Şehircilik Bakanlığı nezdinde de ve Millî Emlak Genel Müdürü nezdinde de görüşlerimi belirttim. Bir kere bu ihalenin acil iptal edilmesi lazım yani ayın 10’unda, 9’unda yapılacak olan Mersin’deki hazine arazileriyle ilgili ihalenin iptal edilmesi lazım. Yatırım teşvik belgesi şartının kaldırılması lazım çünkü burası tarım arazisi, hiç kimse gelip buraya organize sanayi bölgesi, fabrika, depo, başka bir şey yapmayacak. Oradaki araziye Ankara’dan, İstanbul’dan, Diyarbakır’dan, Van’dan gelen vatandaş alacak, muz bahçesi yapacak. Oranın değeri, oraya olan ilginin sebebi bu.

Biz birkaç defa benzer şekilde bu sıkıntıları anlatmamıza rağmen her nedense demek bir tazyik oluyor, Millî Emlak dönüp dönüp buraları satışa çıkartıyor. Konuyla direkt ilgisi yok ama yani burada, Sayın Başkanım, aslında bizim Komisyonumuzda çok detaylı, kapsamlı bir çalışma yapılarak hazine arazileri ve 2/B’lerle ilgili sorunun kökten çözülmesi lazım. Daha önceden birtakım düzenlemeler yapıldı ama bu sorun çözülüyor. Bakın, sene 1949, sene 2021. Şimdi, düşünün yani bu evlerin sahipleri yok şu anda, bu evlerin sahiplerinden hayatta kalan olduğunu sanmıyorum, evlerin sahiplerinin çocuklarından da hayatta kalan olması o tarihe göre çok mümkün gözüküyor. Son derece geç kalınan bir düzenleme ama burada bu değerlendirmeler ışığında çalışmaların yapılıp ve bence burada vali başkanlığındaki komisyona bu yetkinin verilmesi, oradaki insanları mağdur etmeyecek... Burada maksat ticari bir maksat değil zaten, maksat vatandaşın problemini çözmeyle ilgili bir maksat. Direkt oradaki komisyonun buna yetkili kılınması ve komisyonun vereceği karara göre tapu devirlerinin bedelsiz olarak, yani tapu alım-satım bedeli de olmadan direkt tahsisle vatandaşlara verilmesi lazım; yapılması gereken bu. Bu noktada, ben hem bürokrat arkadaşlarımızdan hem Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan bir hassasiyet bekliyorum; aksi takdirde -yani 1950; yetmiş yılda çözülmemiş- bu yasayı çıkarmamıza rağmen bu sorun bir yetmiş yıl daha yürür, gene çözemeyiz. Çünkü farklı problemler karşımıza çıkacak işin içerisine girildiği zaman. Burada ifraz yapılması gerekecek, belki parselasyon yapılması gerekecek, uygulama görmesi gerekecek; imar planı olan yerde üzerine yeşil alan çizilmiş olan binalar var, başka sorunlar var.

Aynı şekilde belediyeye de bu kanunla, burada hak sahiplerinin konut alanlarının bulunduğu yerlerin imarda bir sıkıntısı varsa bunun da düzeltilerek tahsislerinin yapılması noktasında bir tavsiye veya talimat olarak bir görüş belirtilmesi lazım. Biz bu değişikliklerin mutlaka yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Akşehir’le ilgili... Burada daha önceden Koruma Kurulu kararına göre ceza yiyen vatandaşların almış oldukları hapis cezalarının mutlaka iptal edilmesini, buradan Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak talep ediyoruz çünkü bir yıl sekiz ay gibi, 500’e yakın vatandaş buradan hapis cezası almışlar. Şu anda burası sit alanından çıkmış, artık bunların yediği cezanın aslında bir hükmü yok ama 500’e yakın vatandaş da -çok yüksek bir sayı bu bölgeye göre- 500 kişi en ufak bir suç işlese o cezasından dolayı hapse girecek; mutlaka bununla ilgili... Buradaki vatandaşlarımızın almış oldukları bu hapis cezalarının ve devam eden davalarının da düşmesi gerekir çünkü sit alanından çıktığı için zaten suç unsuru ortadan kalkmış oluyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Zaten kanun çıkarsa devam edenler düşer biliyorsunuz, sorun ortadan kalkar.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Suç unsuru ortadan kalkmış oluyor.

Tabii bu finansla ilgili, Karayollarının ve hazinenin kefaletiyle ilgili konu da; bu projelerin mutlaka yapılması lazım yani Kuzey Marmara Otoyolu’nun mutlaka yapılması lazım.

Ben şunu merak ediyorum: Şimdi, Karayolları kefil, Karayollarının başka bir ortağı yok herhâlde. Yani Karayollarının kefilliğiyle hazinenin kefilliği arasında, niye arkadaşlar bu kadar bu olaya... Gene kefil olan Türkiye Cumhuriyet devleti; Bence çok bir şey fark etmiyor burada yani ya Karayolları kefil olmuş ya da hazine kefil olmuş.

Şimdi, arkadaşlarla sabah kahvaltı yaptık. İşte, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bir ihale yapacak, yapacağı ihalede kredi bulacak, kredi kuruluşu mutlaka garanti isteyecek; işte, “Bununla ilgili yardımcı olalım.” diye Sayın Bakandan ricada bulunuyorlar 300 milyon, 500 milyon. Gökan Bey ricada bulunuyor; ondan sonra, dönüyoruz buradaki bu projede “Niye buna kefil oluyoruz? Bu proje yapılmasın.”

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – O bir kamu yatırımı ama...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Şimdi biz burada bir tezada düşünüyoruz arkadaşlar.

Hayır, o da kamu yatırımı, o başka bir yatırım değil; yani bizim söylediğimiz şeylerde tutarlı olmamız lazım. Madem borçlanmak kötü, öyle değil mi? Borçlanmak kötü, hazinenin kefil olması kötü bir şey; o zaman niye söylüyorsunuz kardeşim!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Baki Bey, şahsa kefil olmakla...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sabahki toplantıda diyorsunuz ki: “Belediye borçlanacak, buna kefil...”

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şahsa kefil olmakla belediyeye kefil olmak ayrı şey...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Şahıs değil kardeşim, yani proje kamunun projesi; bunun hak edişini, bütün her şeyini kim yapacak? Projede bir aksaklık olursa devlet olarak el koyma yetkimiz var mı kardeşim?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kendisi yapıyor her şeyi.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Şimdi, projede aksama olursa zaten devlet devreye girecek burada, proje rutin yürürse zaten bir sıkıntı yok. Ola ki müteahhit yapamadı bunu, yapamadığı zaman ne olacak? Devlet devreye girecek, “Ben el koydum.” diyecek, ona cezası, yaptırımı, hak edişinde ödediği neyse yasal çerçeve içerisinde uygulanacak ve onun dışında... Yani bana göre Karayollarının ya da

hazinenin kefil olması arasında bir fark yok; ikisinde de Türkiye Cumhuriyeti devleti, kefaleti veren Türkiye Cumhuriyeti devleti. Arada bir fark yok; yani bu konunun bence çok polemik yapılacak bir pozisyonu yok.

Bu vericilerle ilgili de Sayın Bakanım... Tabii, zaman zaman bizler de vatandaşlarımızdan işte “Telefon çekmiyor, yatırımlar yapılmıyor.” Ama burada bence sahadaki en büyük sıkıntı, bu kurumların bu işlerinin uzamasının sebebi vericinin konması değil. Ben, alanda daha önceden bu operatörlerle ilgili serbest çalıştığım dönemde birtakım işleri de projeleri de çalıştım. Burada en büyük sıkıntı, Orman izinlerinin alınması ve enerjinin sağlanması; belki bu aylar, yıllar sürebiliyor. Bana göre burada bu işlerle ilgili yapılacak olan proje zaten belli, sadece süreç konusunda orman ve enerjiyle ilgili kısmının hızlandırılacağı bir yönetmelik veya bir kanun maddesi ilave edilmeli, yoksa aksi takdirde... Yani bir Orman izni birkaç yıl sürebiliyor veya oraya alınacak bir enerji müsaadesinde çok sıkıntı yaşanabiliyor. Burada da mutlaka bölgesel kriterlerin, özellikle yaylalık yerlerde yazın büyük sıkıntılar oluyor, buradaki çalışmalarda da zaten size talep vatandaşlardan geliyordu; bunlara mutlaka öncelik tanınmasını talep ediyoruz.

Ben, yasa teklifinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. İşte, hayvan küpeleriyle ilgili kısım belki direkt Komisyonun değildi ama olması gereken bir şey, çünkü bugüne kadar biz bunu yapmamışsak hakikaten çok ayıp etmişiz, çok yanlış yapmışız yani bir aylık, iki aylık kuzular kesime gitmişse küpesiz yakalandığı için bu hepimiz adına bir utanç vesilesi. Bu geç de olsa ivedi çıkması gereken bir şey; bugüne kadar niye kaldı, niye beklentildi bunu tabii, çok anlamamız da mümkün değil.

Ben teşekkür ediyorum. Hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz Baki Bey.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Genel Kurula geldiği zaman da ilave edeceğimiz konular olursa hep beraber bir çözüm noktasında buluşacağımıza...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Zaten maddeler üzerinde görüşürken de fikir teatisinde bulunulur.

Şimdi, özellikle Baki Bey daha önce bana da iletmişti; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu hazine arazilerinin satışıyla ilgili bir uyarısı var, bu konuda Baki Bey’e bilgi verilmesi ve adım atılmasını biz de istiyoruz; Bakanlık temsilcisi arkadaşımız var burada, Bakan Bey’e de iletelim inşallah onu.

Bu Akşehir meselesini -Ben de Konyalı olduğum için- Orhan Bey çok sıkı takip etti, Mustafa Kalaycı Bey de ilgilendi. Orada bugüne kadar verilen cezalarla ilgili tabii bu madde kapsamına onu koymadık çünkü o bir afla ilgili bir konu ama kanun çıktığı anda devam eden süreçte otomatikman ve yine bitmiş olur vatandaş lehine. Daha önce verilen cezalarla ilgili ise o konuda da Adalet Bakanlığıyla birlikte bir çalışma başlatıldı, onu da burada belirtmek isterim.

Komisyon üyelerimizden söz isteyenleri tamamlayarak...

Şimdi, tabii, daha maddeler üzerinde de görüşeceğiz, sürelere biraz itina gösterelim.

Önce Hüseyin Bey istemişti, Akif Bey de bekliyor, artık o sistem olarak...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Söz hakkımı verebilirim, veririm seve seve.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz sıranızı veriyorsanız peki.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Yıldız’a teşekkür ediyorum.

Ben teklifin 2’nci maddesiyle ilgili görüşlerimi ifade etmek üzere Komisyon toplantısına katıldım. Sözlerime başlarken Sayın Başkanı, Komisyon üyelerini, Komisyon dışından katılan milletvekillerini ve bürokrasinin temsilcilerini selamlıyorum.

Teklifin 2'nci maddesi aslında bir veya iki ihaleyi tarif eden bir madde. Teklifin 2'nci maddesiyle 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'a geçici 4'üncü madde olarak eklenen madde 15 Mart 2020 tarihinden sonra ihalesi yapılmış ancak bu maddenin -yani şu an okuduğum maddenin- yürürlüğe girdiği tarihte henüz uygulama sözleşmesi imzalanmamış projeler; yani aşağı yukarı bir yıllık bir dönemde ihalesi yapıldığı hâlde, yurt dışından finanse edilmesi amaçlandığı hâlde henüz ilgili kanunlara göre prosedürü tamamlanmamış olan ihaleleri kastediliyor.

Bütün kanunlar millet için çıkarılır, kamu yararı için çıkarılır; kamu yararı için çıkarılan kanunlar daima genel olur, bir ihaleyi, bir-iki ihaleyi tarif etmezler. Eğer bir müteahhidin, bir vatandaşın, bir kişinin de haksızlığa uğraması söz konusuysa elbette ki onlar için de kanun çıkarılır. Önemli olan, Anayasa'da tarif edilen kanun önündeki eşitlik ilkesini hayata geçirmektir. Bence böyle dolaylı yoldan tarif yerine "şu ihale" diye yazılıydı daha doğru olurdu, kanun teklifini hazırlayan arkadaşların niyetini anlamış olurduk.

Ayrıca, hangi ihaleler, hangi kurumun ihaleleri giriyor diye baktığımızda da Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri tarafından imzalanacak olan borç üstlenim anlaşmalarına konu olan ihaleler tarif ediliyor, sanki kurul belli değil. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı 2 tane özel bütçeli kuruluş var; 5018 sayılı Kanun'a ekli cetvellerde bu yazılıdır. Birincisi: Karayolları Genel Müdürlüğüdür, ikincisi: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüdür. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün böyle bir ihalesi olmadığına göre bu ihaleyi veya ihaleleri Karayolları Genel Müdürlüğü yapmıştır. Yani Sayın teklif sahibine sormak istiyorum:" Karayolları Genel Müdürlüğünün yaptığı şu ihale." demek yerine niye böyle dolaylı bir ifade kullanarak bu ihaleyi veya ihaleleri gizleme yolunu tercih ettiniz?

İkincisi: Yapılan düzenleme birtakım ilkelere aykırıdır; hangi ilkeler olduğunu sırasıyla size söyleyeceğim. 2002 yılından itibaren Türkiye'de birtakım reform kanunları çıkarılmıştır. Bu reform kanunlarından bir tanesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'dur; 2 partili Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhuriyet Halk Partisi ve AK PARTİ'nin birlikte, oy birliğiyle çıkardıkları bir kanundur. Bu kanunun getirmiş olduğu bir temel ilke vardır, size o ilkenin yer aldığı maddenin ilgili hükümlerini okuyorum: Madde 6, başlığı "Hazine birliği" maddenin tamamını okumayacağım, birinci ve üçüncü fıkralarını okuyacağım: "Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür." Üçüncü fıkra: "Her türlü iç ve dış borçlanma, yurt dışından hibe alınması, borç ve hibe verilmesi ve bunlara ilişkin geri ödemeler, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususlarda 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı, 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun hükümleri uygulanır."

2002 tarihli 4749 sayılı Kanun Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'dur. Reform kanunlarından birisidir, önümde şu an. 2002 yılında 57'nci koalisyon Hükûmeti döneminde kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir. O tarihten bu yana da AK PARTİ döneminde işin ruhuna aykırı herhangi bir değişiklik yapılmamıştır bu kanunda, 4749 sayılı Kanun'da.

Teklifin 2'nci maddesi Karayolları Genel Müdürlüğünün belirlenen tarih aralığında yapmış olduğu yap-işlet-devret ihaleleri projesi kapsamında borç üstlenim anlaşmalarıyla ilgili idarenin borç üstlenim anlaşmasından kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak 4749 sayılı Kanun'da konulmuş olan kurallara bir istisna getiriyor. 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinde deniliyor ki: "Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi vermeye, verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya Cumhurbaşkanı

yetkilidir.” İlgili fırka hükmünü okudum. Birinci fırka hükmünde de -kural olarak- “Hazinenin borç yönetimiyle ilgili olarak yetkili bakan Hazine ve Maliye Bakanındır.” hükmü getirilmiştir ama daha önemli bir iş için kanun Cumhurbaşkanına yetki vermiştir.

4749 sayılı Kanun’un ilgili 8/A maddesinde de deniliyor ki: “Yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılacak olan ve tutarı asgari bir milyar Türk lirasının üzerinde olan yatırımlarda, ihalelerde borç üstlenim sözleşmesini imzalamaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.” Yani bu borç üstlenim anlaşmasının gerekçesi de o zaman şu şekilde izah edilmişti: -onun kabul edildiği tarih de 21 Şubat 2013 tarihidir, o tarihte 6428 sayılı Kanun’la getirilmişti- “Bu borç üstlenim anlaşmasını buraya koyarsak ancak yabancı yatırımcılar o şekilde gelip bu ihalelere girebilecek. Arkasında böyle bir merkezî yönetimin iradesi yok ise biz gerekli rekabeti bu ihalelerde sağlayamıyoruz, gerekli finansmanı sağlamakta güçlük çekiyorduk.” gerekçesi buydu.

Şimdi, bu maddeyle ne getiriliyor? Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bu borç üstlenim anlaşmalarına taraf olacaktır. Değerli arkadaşlar, ilgili kanunlar kuralı koymuş, 5018 sayılı Kanun ve 4749 sayılı Kanun; hazine birliği ilkesi çerçevesinde bütün işlemler yürütülür. Yani hazine birliği nedir? Örnek vereceğim: Türkiye’de bütün saymanlıklar Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlıdır. Ulaştırma Bakanlığında bilmem ne saymanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı saymanlığı nereye bağlıdır? Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlıdır. O saymanlıkların amiri hiçbir zaman ilgili bakan değildir; hazine birliği ancak öyle sağlanır. Hazinenin borç yönetimi de böyle bir şeydir; borç yönetiminde bir tane bakan vardır, Hazine ve Maliye Bakanı vardır, bütün borç yönetimi onun kontrolünde gidecektir, hatta Hazine Ve Maliye Bakanı bu işi keyfî bir şekilde kullanmasın diye kanun bazı yetkileri ona da vermemiş, Cumhurbaşkanına vermiş “Hazine garantisi vermeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.” demiş.

Şimdi, burada bu kural altüst ediliyor, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı borç üstlenim anlaşması imzalamaya yetkili oluyor; bu asla kabul edilemez. Görüşümü söylüyorum, takdir elbette Komisyonun ama kesinlikle yanlıştır. Türkiye, zamanında hazine birliğini fon uygulamalarıyla deldi; Türkiye’nin 2001 krizine gitme nedenlerinden birisi budur. Hazine vezneleri dışında dünya kadar fon kuruldu, bu fonlarını amiri de ilgili bakanlar oldu ve gün geldi Türkiye, bu fonları teker teker tasfiye etti 2001 krizinden sonra; çok büyük ölçüde 2002 yılında tasfiye edildi, bir bölümü de AK PARTİ’nin ilk iktidar döneminde tasfiye edildi. Özel hesap uygulamaları da çok büyük ölçüde tasfiye edildi ama daha sonra bu işler tersine döndü, AK PARTİ, bir süre böyle gittikten sonra hazine disiplinine önem vermedi.

Mesela, KÖİ projeleri (Kamu Özel İş Birliği projeleri) hazine birliğini bozan projelerdir. Şu an 158 milyar dolarlık kamu özel iş birliği projesini devlet imzalamıştır; bunun 78 milyar doları yatırım bedelidir, 78 milyar doları da işletme hakkı bedelidir. Bu AK PARTİ öncesi dönemden bu yana ama özellikle 2009 krizinden bu yana AK PARTİ’nin bu yolu çok fazla kullandığını görüyoruz, bu maddeyle kavranmak istenen ihaleler de bunlardan birisidir. “Gel, yap kardeşim.” zaten ihalelerde rekabet unsuru yok, çağırılıyor müteahhitler davetiye usulüyle “Şu ihaleyi sana verdim, şu yolu sen yap.” deniliyor. Peki, bu ihale yapılırken Karayolları Genel Müdürlüğü’nün özel bütçeli kuruluş olduğu bilinmiyor muydu? Biliniyordu. Gerekçede şu yer alıyor: Karayolları Genel Müdürlüğü’nün -tabii “Karayolları” denilmiyor da “özel bütçeli idare” deniliyor- gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediğinden yabancı finans çevreleri onu pek güvenli bulmuyorlar. Bu ihaleyi yaptığınızda bunu biliyordunuz. Karayolları Genel Müdürlüğü’nün kendi geliri belki, bütçesi içerisinde, bütçe gelirleri içerisinde yüzde 5 düzeyinde belki vardır yoktur, bilemiyorum; semboliktir, yüzde 10’un altındadır, kalan tamamı genel bütçeden yapılan ödenek transferleriyle oluşur. Bu, bilindiği hâlde zamanında bu şekilde yapılmıyor, hatta böyle olacağı bilseydi belki buna başka teklif verenler de olacaktı yani bunu bir ihaleye fesat karıştırma

düzenlemesi olarak da değerlendirmek mümkündür. Zamanında buna “Hazine; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı borç üstlenim anlaşmasında taraf olacak” hükmünü koysaydınız o ihalelere, şartnamelere belki farklı bir ihale teklifiyle de hazine karşı karşıya kalabilirdi. Ben, özetle bunları söylemek istedim.

Maddeyi son derece yanlış buluyorum. Bir de hem teklif sahibinden hem Sayın Bakan Yardımcısından bu kapsama giren ihale veya ihaleler hangileridir? İhale yöntemi ne olmuştur, nasıl yapılmıştır? Muhammen bedel neydi? İhale bedeli ne olmuştur? Ya da yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapıldığına göre o çerçevede hangi bedeller... Bu saydığım kavramların karşılığı olan bedeller olmayabilir ama 3996 sayılı Kanun çerçevesinde hangi şartlarla bu ihaleler yapılmıştır? Onların bilgisini rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

Komisyon üyelerimiz tamamlandıktan sonra diğer milletvekillerimize de söz vereceğiz.

Süreyi verimli kullanmayı diliyorum. Bakan Yardımcılarımız da not alıyorlar.

Tabii, Akif Bey’in dediğine belki şöyle bir katkı yapılabilir. Beklenmedik hâl nedir burada? Pandemi dönemi, o pandeminin başlangıç tarihi esas alınmış gözüküyor teklifte. Pandemi süreci bir beklenmedik durum oluşturdu hâliyle.

Buyurun Hüseyin Bey.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli Bakan Yardımcılarım, bürokratlarım, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, her şeyden önce şunu bilmemiz lazım: Yap-işlet-devret modeli nasıl bir sistem? Onu bir anlamamız lazım. Şimdi, Baki Bey demin kamu ihalesiyle... Bir proje vardır, belediyenin projesi; belediye mesela, dış kaynak maliyeti 500 milyon doldur, onun tespitini yapar; gider, kaynağını -hazine kefil olur- yurt dışından bulur, parayı bulur, getirir, getirdikten sonra ihaleye çıkar, yani o iş ihaleye çıkar. Parası hazır. Şimdi, yap-işletlerde bu böyle değildir değerli arkadaşlar, herkes bunu yanlış değerlendiriyor. Buranın maliyetinin yüzde 99’unu mevcut müteahhit çıkarıyor ve müteahhit... Ulaştırma Bakanlığı burayı ihale ettiği zaman şartnamede şunu yazıyor -Yap-işlet-devret modelinin kuralı bu- diyor ki: “Bu firma kendi finansmanını kendi sağlayacak.” Türkiye’de ve yurt dışındaki bütün firmalar bu şartnameyi alır okur. Ben, bu 500 milyon doları bulur muyum bulmaz mıyım veya 700 milyon doları, veya 1 milyar doları... Eğer o firma buluyorsa, kendine güveniyorsa “Evet, ben bu ihaleye gireceğim.” diyor. Bu şartnameye göre firma eğer ben bunu bulurum diyorsa o ihaleye girer veya davetiye usulü -genellikle Ulaştırma Bakanlığı davetiye usulü şeklinde ihale ediyor- çağırıyorlar firmaları, firmalar anlaşıyor aralarında.

Şimdi buradaki sorun şu: “Yap-işlet” demiyorum değerli arkadaşlar. Karayolları kefil oluyor, araba geçiş garantisi veriliyor; yol, otoyol. Şu kanuna göre benim bildiğim 2 tane ihale oldu; biri Aydın, biri de Kuzey Marmara yoludur. Ben, Aydın’la ilgili, Aydın ile Denizli arası otoyolundan bahsedeyim size. Yol yapım maliyeti 2 misliye çıkarılmış, on yedi yıl garanti verilmiş; geçişler de 55 bin arabanın geçişi, artı 5,5 eurodan ihale oldu. Şartnamede bu var. İhale olduktan sonra, Karayolları zaten kefil olmuş, benim anladığım kadarıyla yeni Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Elvan -bürokrasiden gelen bir arkadaşımız, bu işleri de iyi biliyor- bana göre bu konuda bu imzayı atmadı ve Ulaştırma Bakanlığına pasladı. Ulaştırma Bakanı da diyor ki: “Karayolları kefil oldu ama yurt dışından kredi alamıyor bu firma, ben de kefil olayım.” Yani kefilin, kefilin kefilini istiyorlar; açıkçası bu. 55 bin araba garantisini

vermişiz arkadaşlar. Yani 120 kilometre yol Aydın ile İzmir arasında; 6 liraya vatandaş geçiyor, devletin yaptığı yol, ama Aydın ile Denizli arasında yapılacak yolda da vatandaş şu an euro bazlı anlaşma olduğu için 60 lira para verecek, 60 lira.

Şimdi, buradaki sıkıntı bir –Sayın Ulaştırma Bakan Yardımcısı burada- biz vatandaşın geçeceği yolu mu yapacağız, ya da biz yandaş firmalara iş yaratmak için mi yol yapacağız? Sorun burada. Eğer, biz vatandaşın geçeceği yolu yapacaksak bu yolu şeffaf olarak yapmamız lazım. Şimdi, biz ne diyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak; zaten hazine kefil oluyor mu buraya? Oluyor. Buranın maliyeti 300 milyon euro, maliyeti 300 milyon kârıyla beraber. Karayolları yurt dışından yirmi yıllık, on yıllık uzun vadeli kredi bulur, hazine kefil olur, o parayı proje bazında getirirsin, o yolu ihaleye açıp ihale edersin; 280, 250 milyon dolara kadar düşer. Ve ben on yedi yıl boyunca bu firmaya neden rant sağlayayım? Devlet kazansın, vatandaş 60 lira vereceğine 20 lira versin, 15 lira versin. Yani bizim savunduğumuz konu bu değerli arkadaşlar. “55 bin euro x 5,5 euro” dediğiniz zaman 97,5 milyon euro yapıyor. On yedi yılla çarpın, on yedi yılla çarpın bir, kaç para yapıyor?

Şimdi, vatandaşlar seçti bizi, buraya gönderdi. Muhalefet olarak biz size doğru yolu gösteriyoruz, yapılan yanlışlıkları söylüyoruz. Şimdi, buradaki sıkıntı şu değerli arkadaşlar: Aşağı yukarı -sadece Ulaştırma Bakanlığından bahsediyorum yani diğerlerini de Sayın Çebi söyledi- sadece Ulaştırma Bakanlığının yaptığı yap-işlet-devret modeli yani hazinenin kefil olduğu yani 83 milyonun kefil olduğu rakam 29 milyar 277 milyon, 29 milyar dolardan bahsediyoruz değerli arkadaşlar. Bir örnek vereyim size, bir tek örnek vereyim: Bir ihale oluyor, ihalenin bedeli 1 milyar lira, ödememiz 9 milyar 830 milyon. Şimdi, bizim burada savunduğumuz şu: Bu ülkenin paraları, 83 milyonun verdiği vergi birilerinin cebine gitmesin; amacımız bu. Yani ben inanıyorum ki... Şu an yurt dışı kredilerden size bir örnek vereyim burada. Torbalı Belediyesi -depremde her yer yıkıldı- parası yoktu, borçlu; yurt dışından bir kredi arayışına girdi ve 30 milyon dolarlık bir kredi anlaşması yaptılar -Hazine kefil olmadı, hazine kefil olacaktı olmadı- on yıl vadeli, üç yıl ödemesiz, yüzde 2'yle borçlanmışız. Bizim burada şu “29 milyar” dediğim rakamın hiç birisinde yüzde 2 faiz oranı yok, 6'dan aşağı yok değerli arkadaşlar.

Şimdi, burada, yani, ben o parayla, şu an o firmaya ödediğim parayla, Aydın-Denizli arasında değil, Aydın-Antalya kara yolunu yaparım. Bizim derdimiz bu yoksa burada muhalefet olarak sizi suçlamak veya iktidar partisini suçlamak değil. Biz gerçekleri sizin takdirinize sunuyoruz, uygularsınız veya uygulamazsınız bilmeyiz ama bu işin gerçeği var. Biz “Bu halkın parası birilerinin cebine gitmesin.” diyoruz onun savunmasının yapıyoruz burada, gerçekleri anlatıyoruz. Burada Sayın Bakan Yardımcısı çıksın “Yalan söylüyorsun.” desin, “Ben, 55 bin araba garantisi vermedim, ben 5,5 eurodan anlaşma yapmadım, ben on yedi yıl süreli işletme hakkını vermedim.” desin Bakanlık; hepsi anlaşmada var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yap-işlet-devret modellerine Hüseyin Bey baştan beri karşı, bunu beyan ediyor.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Karşıyım. Hazine de, hazine kefil... Bakın arkadaşlar, firmanın parası yok, teminat mektubu vermiyor, geçiş garantilerini gösteriyor, hazine garantilerini gösteriyor; o firma gidiyor devlet adına, kendi kasasına -devletin değil- o parayı alıyor, arkadaşlar. Onun hesabına geliyor sonuçta. Yani, orayı Karayolları denetleyemiyor, bir işin maliyeti 100 liraysa, bin lira yazabiliyor fatura şişkinliğinden dolayı bir işletme. Geçen de yok; 60 lira vermez kimse oraya. 1 milyar 650 milyon euro vakıf parasını ayırmışım; ya, zaten araba geçmeyecek oradan, zaten 83 milyon, geçmeyen arabanın parasını ödeyecek ve yol yıpranmadan bir daha tekrar para veriyoruz. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir anlaşma, böyle bir sözleşme yok.

Değerli arkadaşlar, hazine -demin Çebi'nin dediği gibi- bu borcu yönetiyor. Şimdi, şu an şu borç hazinede gözükmüyor aslında. Yani biz devlet olarak borçlanmamış gözüktüyoruz. Niye? Biz özel firmaya kefil olmuşuz, özel firma borcu ama devlet kefil yani siz bir adama gidip kefil oluyorsunuz; adam ödemiyor, ödemediği zaman da kefil olan vatandaş ödüyor, aynı bu şekilde bu, yani, bizim yap-işlet- devret modeli bu şekilde. Devlet soyuluyor arkadaşlar. Yani, ben sizi, buradaki bütün AK PARTİ milletvekillerini tenzih ediyorum, sizin bu işin içinde olmadığını hepimiz biliyoruz ama bu işin gerçeği var, yani, bizim bu gerçekleri size anlatma zorunluluğumuz var. Biz vatandaştan oy almışız gelmişiz buraya, ben dürtüstçe size söyleyeyim. Bu yol Aydın'ın arasından geçiyor, ovasını da ikiye bölüyor; Nazilli, Kuyucak, Buharkent'te ne Mehmet amca ne Hasan amca Station arabasına binip de bu yolu kullanmaz. Ya 60 lira verip de Aydın'a gelecek, işini görecektir geri gidecek! Adam 30 liraya mazot alacak, eski yolda gelip gidecek. Niye versin ki? Ama bizim, halkın kullanacağı yolu yapma zorunluluğumuz var arkadaşlar. Yani, bile bile 1 liralık işi getirip 10 liraya birilerine vermek; bu, Allah'tan reva değildir. 10 milyon insan işsiz burada, esnaf perişan, Türkiye perişan durumda. Yani bizim, bu konuda hepimizin bir sorumluluğu var. Ben vicdanlı biri olarak akşam yattığım zaman huzurlu yatmak istiyorum. Ben beş yıldır aynı Komisyundayım, 6'ncı yıla giriyorum; ya, burada anlatsam, inanın ki bazen psikolojim bozuluyor, öyle haksızlıklar var ki ihalelerde. Yani 21/b ihaleler ya 4 milyarlık, eski parayla 4 katrilyonluk, 5 katrilyonluk işler 21/b'ye girer mi ya? Açık ihale yok; 5 tane firma çağırıyor, oturuyorlar masaya gece beş yıldızlı otellerde sen yaz "4 milyar" sen yaz "4 milyar 100" sen yaz "4 milyar 50" lira Zaten kime iş gittiği belli, aralarında toplanıyorlar, yüzde 10'da aralarında bölüşüyorlar, gidiyorlar.

Sayın Başkanım, siz Belediye Başkanlığı yapmış, gerçekten hakkınızda şu kadarlık bile bir şey olmayan insansınız, bu işin içinde yıllarca mücadele etmişsiniz. Ya, bu vicdana yakışır mı? Biz 5-6 milyardan, eski parayla 6 katrilyondan bahsediyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Çok ağır saldırılar var yani.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ağır saldırmıyorum, ben gerçekleri söylüyorum.

Arkadaşlar, yanlış anlamayın, şimdi oraya da geleceğim biraz sonra. Yani, ben bu yap-işlet-devret modeline hazine garantisine karşıyım. Eğer bir firma yap-işlet- devret modeliyle kendi gücüne güveniyorsa gelir orada ihaleye girer. Zaten size araba garantisini vermişler; devlet, zaten orada bir garanti vermiş; 55 lira alacak, geçse de geçmese de o parayı ödüyor, 83 milyon o parayı ödüyor, yani Diyarbakır'daki, Tunceli'deki adam da ödüyor, Aydın'daki adam da ödüyor; biz, buna karşıyız. Eğer gerçekten yol yapmak istiyorsanız, eğer yatırım yapmak istiyorsanız hazineye gider, krediyi bulup iş bazında... Yurt dışından kredi bulmak çok basit arkadaşlar, bugün yurt dışında 100 bin euro parayı bir bankaya koy, bir sene sonra gidip aldığında 95 bin euro sana veriyor, 5 bin eurosunu kesiyor, diyor ki "Senin parayı bankada sakladım." Yani, bugün dünyada para bolluğu çok; biz proje bazında, devlet olarak doğru bir projede... Gerçekten bağımsız bir yargının, demokrasinin olduğu bir ülkede doğru projelere para akmaya başlar; siz ilk dönemde geldiğinizde bunları yaşadınız, yaşadık da.

Şimdi, yine en önemli noktaya geldim; bu şekilde bu yap-işlet-devret modeli, bu kanun Anayasa'ya aykırı arkadaşlar. Kişiye veya özel bir şirkete özel bir kanun hükmü çıkarıyoruz arkadaşlar ve gerçekten Sayın Başkanım, burada sabah, Bakan olduğu zaman da söyledim eğer mümkünse bu 2'nci maddeyi geri çekin, diğer maddeleri beraber, oy birliğiyle kabul edelim; bu sorunu çözelim ama 2'nci madde burada gerçekten ülkeye zarar verecek bir madde onu söyleyeyim.

Başkanım turizmle ilgili: Başkanım, ben 2015'ten beri buradayım, 4'üncü Turizm Bakanı, işte Baki Bey'le aynı dönemde geldik. Mahir Bey geldi, Sayın Avcı, bir de Numan Kurtulmuş Bey. Bu Bakan geldiğinde değerli arkadaşlar, samimi söylüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak Genel Kurulda, bütçede konuşurken "İşi bilen bir arkadaş geldi, sevindim." dedim ve size de söyledim. Bu iki

yılı gördükten sonra geldiğine şu an sevinmiyorum; neden diyorsanız? Arkadaşlar, bu ülke hepimizin. Biz muhalefet olarak doğruya doğru, yanlışla da yanlış demek zorundayız hele de milletvekili olarak, doğru yapan bakanlara teşekkür ediyorum grubum önünde, Genel Kurulun önünde ama yanlışla da yanlış demek zorundayız.

Şimdi Numan Bey'in zamanında bir çalışma oldu, TÜRSAB yeni seçime gitmişti; seçildi, 10 toplantı yaptılar, birini de Kuşadası'nda yaptılar, ben o toplantıya da katıldım. 1618 sayılı bir Yasa 1972'de çıkmıştı, bütün ortaklar turizm içindeki seyahat acenteleri, otelciler, diğer çalışanların hepsi bu toplantılara katılarak bir yasa çalışması yaptık. Yasayı Numan Bey "Çıkarın." Dedi, o arada 2018'de seçime gittik; seçimden sonra bu Bakan geldi Turizm Bakanımız, bu işi biliyor nasıl olsa hemen gelir diye düşündük ama iki yıldan beri o yasa maalesef Genel Kurula inmiyor. Sebebini size anlatayım değerli arkadaşlar. Ben, aşağı yukarı hem inşaat sektöründe hem de turizm sektöründe kırk yıldan beri hizmet veriyorum. Şimdi, turizmde şu var; Türkiye genelinde 12 bin seyahat acentemiz var, yani ben çok eskiden çantamı alıp cebimden para harcayarak yurt dışına; İngiltere, Almanya'ya gidip fuarlara katılan hep kendi imkânlarımızla... Seyahat acentesi odur; parasını harcayan... Acenteler orada yörenin, diyelim Kuşadası'nın, diyelim İstanbul'un, diyelim Antalya'nın reklamını, otellerin reklamını yapan bir kuruluş sonuçta.

Şimdi, 12 bin seyahat acentesi var ama Sayın Bakanımız üzülerken söylüyorum, sadece ve sadece iki yıldan beri kendi şirketlerinin dışında diğer acentelerin hepsini öldürmek istiyor, yaşatmak istemiyor. Açık ve net söylüyorum, bunu ben demiyorum, 12 bin acentenin bize söyledikleri; yazdıkları maillerin, mektupların, toplantılarda dile getirdikleri. O yetmiyormuş gibi değerli arkadaşlar, bu zor durumda Türkiye'nin yabancı sermayeye ihtiyacı var. Biz her konuda, her gittiğimiz ülkede de bütün iş adamlarını, yatırımcıları ülkemize getirmeye çalışıyoruz; bugün yatırımcının gelmesi bütün ülkemizin, 83 milyonun faydasına. Eskiden turizm alanları genellikle Millî Emlaktaydı; -Sayın Bakan geldikten sonra- Millî Emlakta yatırımcının iki tane alternatifi vardı; bir eğer gücü yetiyorsa o yeri satın alıyordu ihale yoluyla, ihaleye çıkar ihale yoluyla satın alıp otelini yapardı ya da kırk dokuz yıllığına kiralardı. Bu Turizm Bakanı Ege Bölgesi'nden başlayıp İzmir'den Antalya'ya kadar olan kupon yerlerin hepsini Turizm Bakanlığı bünyesine aldı. Şimdi, Turizm Bakanlığı bünyesine alınca kiralamaya, ihaleye çıkarmak zorundasın ama maalesef iki yıldan beri bu Turizm Bakanı hiçbir yeri ihaleye veya kiralama sistemine götürmedi.

NECİP NASIR (İzmir) – Hüseyin Bey, Kültür Bakanlığının olduğu bir toplantı da niye söylemiyorsunuz?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, şimdi turizm... Burada şeyde de var. Onu söyledim, hiç merak etme, Başkanım burada.

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Başkan çağırırsın.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Turizm Bakanlığının burada iki maddesi var, bunu konuşmak zorundayım, burada temsilcileri var. Ben bunu burada da Komisyonunda söylemeyeceğim de nerede söyleyeceğim Başkanım, lütfen...

Şimdi, müracaat edenlerin...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, şöyle bir şey ekleyebiliriz, bir karışıklık oldu; şöyle bir şey ekleyebiliriz.

Şimdi, Turizm Kanunu üzerinde aslında yıllardır duruluyor; böyle kapsamlı bir Turizm Kanunu getirmek için de... Çıkarılamadı, yani yeni bir kanun çalışmasını değişik milletvekili arkadaşlarımız yaptılar, muhalefetten de istifade edildi. Turizm Bakanımızla da bugün Ulaştırma Bakanımızla

yaptığımız gibi bir toplantıyla bu kanun tekemmül etmeden Komisyon olarak onunla da bir araya gelelim, sizler de görüşlerinizi bir daha aktarın. Yani, Bakanlık tekliflerini de bir görmüş olalım, milletvekili arkadaşlarımızdan da çalışan arkadaşları bulunduralım toplantıda, uygun bulursanız. Hüseyin Bey, öyle yapalım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş 40 tane toplantı yaparak bu kanunu hazırladı, şu an hazır, Turizm Bakanlığında bekliyor. Tekrar ediyorum; onu da neden getirmiyor, onu da açıkça söyleyeyim madem, dediğiniz için söylüyorum, söylemeyecektim. Orada, daha önceki kanunda tektir, yani turizm acenteleri gidip otellerde anlaşma yapıyorlar; 10 oda, 15 oda, 20 oda, 100 oda satın alıyorlar. Ama orada bir madde var, teklik yasası var arkadaşlar yani bir firma gidip -güçlü bir firma- otelle anlaşma yaptığı zaman diyor ki -o firmaya 70 euro veriyorsunuz her şey dâhil sistemde- “Benim dışımda kimseyi buraya sokamazsın; şartı var, sokamazsın.” ve diğer acenteler gitse dahi 70 euro değil, 120 euro fiyat vermek zorunda. Şimdi, internette ben müşteriyim; otele gideceğim; A firması 70 euro, aynı otel B firması 120 euro. Hangisini tercih ederiz vatandaş olarak? 70 euro olanı tabii ki. Şimdi bu teklif olduğu zaman Turizm Bakanının işine gelmiyor ve bir Turizm Bakanı seyahat acentelerinin birlik başkanına “Gidin benim şirketimin müdürünü ikna edin, ederseniz ben bunu Genel Kurula getiririm.” diyorsa, oturup düşünmemiz lazım.

Değerli arkadaşlar, ben üç yıl boyunca, eski sistemde bakanlarla çalıştım; Genel Kurulda bütün AK PARTİ’li bakanların hiçbirini de ayırmadım, kendi Komisyon Başkanlarını da. 100 tane işten 90’ının sorununu burada çözdüm, çözüldü. Şimdi öyle bir sistem yarattık ki biz hastanesi olanı Sağlık Bakanı yaptık, oteli olanı, acentesi olanı Turizm Bakanı yaptık; adamların yapısında sadece şu var: “Ben kendimi gözeteyim, bütün pastanın yüzde 90’ını alayım.” 12 bin acente mi var, binlerce otel mi var, hiç umurumda değil algısı var. Bu algıyı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, burada...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Vekilim, söylediğiniz doğru bir ifade değil.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, doğru. Bu algı... Bu algıyı ben demiyorum. Arkadaşlar, bu algıyı...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Onu gidin, Bakanın kendisine söyleyin.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu algıyı ben demiyorum...

NECİP NASIR (İzmir) – Hüseyin Bey, Bakanım ile beraber toplantı yaptığınızda neden ifade etmiyorsunuz?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu algı bütün işletmelerde, bütün turizm işletmelerinde... Arkadaşlar, bütün AK PARTİ milletvekillerine sesleniyorum, samimi söylüyorum, bu algıyı ben yaratmıyorum, bu algı 12 bin tane seyahat acentesinde, bu algı Türkiye’deki bütün otel, turizm otelleri sahiplerinde özellikle bu algı esnafta, hepsinde var.

Değerli arkadaşlar, biz eğer o acenteleri ayakta tutmadığımız takdirde, tutmadığımız takdirde, ben size şunu söyleyeyim, Türkiye’de turizm gelişmez. Acenteler Türkiye’nin turizmini geliştirir. Bugün İspanya 120 milyar dolara nasıl ulaştı? Biz sadece 2019’da ki, daha önceki bakanlar olumlu şeyler yaptılar, onların sayesinde 2019’da 34,5 milyar doları bulduk, ondan sonra, geçen sene, zaten belli, 2021’de de ne olacağımız belli değil.

Şimdi, bizim Hasan Bey, her hâlde süreye bu ülkenin geleceği için -dış açımızın yüzde 99-u- turizmin yanlışlıklarını, yatırımın önünü kesenleri deşifre etmek zorunluluğumuz var. Bunu ben yapıyorsam ben kendi partimi de aynı duruma getiririm. Benim şahıslarla işim yok, benim Mehmet Bey’le de işim olmaz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, Hüseyin Bey...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ama ben şunu söylüyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, şimdi Bakanların olmadığı bir toplantıda, evet siz...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - ...o yüzden bu yasa.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bakana iftira ediyorsunuz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Vekilim, bu yüzden bu 9’uncu ve 10’uncu madde... Her yerde tartışabiliriz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bu kabul edilebilir bir şey değil. Lütfen bu kabul edilir bir şey değil. Özür dilemeniz lazım Bakandan.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben özür dilemem, ben kamuoyunun bana verdiği...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – İftira atıyorsunuz ama...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben iftira atmıyorum, ben iftira atmıyorum ki, olanları söylüyorum size.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, toparlayalım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben iftira atmıyorum arkadaşlar, özür dileyecek... Ben Bakana hakarete bulundum mu? Bulunmadım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – İftira attın.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ne iftirası, iftira atmıyorum ki.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, tamamlayalım, tamamlayalım bir zahmet.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Burada 9’uncu ve 10’uncu maddeyi destekliyoruz ama eksik. 1618 sayılı Yasa...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, tamamlayalım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Evet, tamamlıyorum Başkanım. Yasayı buraya indirmeniz gerekiyor, sadece bu iki maddeyle turizmin sorunu çözülmez ama buna rağmen yine 9 ve 10’uncu maddelere de olumlu oy vereceğiz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, turizm kanununu arkadaşlarımızla en kısa sürede getireceğiz inşallah.

Hasan Bey, herhâlde süreye siz riayet edersiniz, dikkat edersiniz.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Çok kısa konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Fakat ağır saldırılarda bulundunuz Hüseyin Bey, bunu kabul edin.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ben zaten çok kısa bir değerlendirmede bulunacağım ama.

Her şeyden önce Ahmet Bey’i tebrik ediyorum. İlk imzasının bulunduğu kanun teklifinde hem ulaştırmadan anlıyor kendisi hem tarımdan anlıyor hem bilişimden anlıyor hem kadastrodan anlıyor; böyle çok yönlü bir milletvekiliyle karşı karşıya olduğumdan dolayı çok mutluyum.

Şimdi eğer torba kanunu konuşuyorsak, bir torba kanunun içerisinde hem Turizm Bakanlığı hem Ulaştırma Bakanlığı hem Tarım Bakanlığı hem Milli Emlak’i ilgilendiren konular olursa elbette burada Sayın Vekilimiz de istediği bakanlığı eleştirme hakkına sahip olur, bu konuda biraz daha tahammüllü olmak gerektiğini düşünüyorum.

Konuşmayı çok uzatmayacağım çünkü kanunun geneli üzerinde Komisyon Sözcümüz Sayın Zeybek gerekli değerlendirmelerde bulundu.

Ben 2’nci madde üzerinde konuşacağım ama 2’nci madde üzerinde de hem Sayın Yıldız hem Hamzaçebi gerekli yerlere değindiler. Burada hem açıklık kazanması açısından hem de özetlemek açısından şunu söylemek istiyorum, deniliyor ki, önümüze gelen kanun teklifinde “15 Mart 2020’den sonra ihalesi yapılan fakat uygulama sözleşmesi imzalanmayan projeler” Birincisi, Bakanlık kesinlikle şunu açıklamak zorunda: Bu projeler hangi projeler? Bu firmalar hangi firmalar? Eğer bu projelerin hangi projeler olduğunu veya hangi firmalar olduğunu bilirsek hem daha ayrıntılı konuşabiliriz hem de daha açık konuşabiliriz; yani hangi firmaların finansman ihtiyacı var, bunu hepimiz biliriz; hangi projelerin finansman ihtiyacı var, bunu hepimiz biliriz. Bu kanunda şöyle bir şey söyleniyor: Hazine ve Maliye Bakanlığının kefilliğinin ötesinde Ulaştırma Bakanlığının da kefilliği isteniyor. Şimdi insanın aklına şu soru geliyor: Hazine ve Maliye Bakanlığı bu projelere ve bu firmalara kefil olmak istemiyor mu? Ya da kendisi kefil olmak istiyor, kredi verecek firmalar Hazine ve Maliye Bakanlığının kefilliğini mi kabul etmiyorlar? Ya da bir diğer soru da şu: Şimdi burada açıklık olmadığı için bütün her şeyi “Ya da, ya da, ya da” diye sormak durumunda kalıyoruz. Bu projeler, bu firmalar belli olmuş olsa çok daha net konuşabiliriz. Ya da şöyle bir şey mi var? Neden Ulaştırma Bakanlığının kefilliğine ihtiyaç duyuluyor? Ulaştırma Bakanlığının kefilliği bir garanti sözleşmesi üzerinden mi gerçekleşecek? Bunu kamuoyunun bilmesi lazım.

Şimdi, kişiye özel ya da firmaya özel bir yasa çıkartılıyor. Az önce Sayın Baki Şimşek, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin finansman arayışıyla kıyasladı ama İstanbul Büyükşehir Belediyesi batsa çıksa İstanbul orada ama bu firmalar batacak mı çıkacak mı? Sonucundan hangi garantiler verilecek, hangi tür kefillikler verilecek? Kütahya Zafer Havalimanı gibi mi olacak ya da diğer köprüler, tüneller gibi mi olacak? Bunlarla ilgili bir açıklığa ihtiyaç var, bir şeffaflığa ihtiyaç var.

Açık söylüyorum arkadaşlar, on dokuz yılda yaptığımız bütün her şeyle ilgili en temel eleştirimiz şu: Açık değilsiniz, şeffaf değilsiniz. Yani kimden neyi gizliyorsunuz ki? Garanti sözleşmelerini işte sürekli konuşuyoruz biz “Şu kadar milyar dolar geçiş garantisi vermişsiniz, şu kadar milyar dolar işte hasta garantisi vermişsiniz.” falan diye. Ha, biz bütün rakamları kesin olarak biliyor muyuz? Biz de kamuoyuna yansıdığı kadarıyla biliyoruz. Ya şunu bir açıklayın. Yani bir iktidar yaptığı sözleşmeleri, kamu adına yaptığı sözleşmeleri niye açıklamaz? Bu yetkiyi size millet verdi, siz milletin iradesini, milletin parasını yönetirken niye şeffaf olmuyorsunuz ki? Şurada şeffaf olsanız, hangi projeler olduğunu biz bilmiş olsak, hangi firmalar olduğunu biz bilmiş olsak belki başka bir şey konuşacağız, belki bu kadar konuşmayacağız, diyeceğiz ki “Bu projeler çok önemli, tamam kardeşim pandemi dolayısıyla da finansman açığı vardır, ihtiyacı vardır, bu firmalar da çok güçlü firmalar ama işte pandemi dolayısıyla zarara uğradılar ya da başka şeylere ihtiyacı oldu.” diyebiliriz ama biz bilmiyoruz ki. Bilmediğimiz bir konuda bizden destek istiyorsunuz, “Hayır” diyeceğiz, başka ilgili maddelerle ilgili arkadaşlar konuşacaklar ama 2’nci madde özellikle bence tekrar üzerinde düşünülmesi gerekiyor ve lütfen eğer Ulaştırma Bakanlığı buradaysa hangi projeler olduğunu biliyordur, biz bunu kamuoyundan nasıl olsa öğreneceğiz ve yeni bir tartışma ortaya çıkacak. Biz bunu kamuoyundan öğrenmeden önce

lütfen, Sayın Bakan Yardımcıları burada, hangi projeler ve hangi firmalar, lütfen bunun açıklanması gerektiğini düşünüyorum. Eğer açıklanırsa daha net konuşabiliriz, daha ayrıntılı konuşabiliriz, belki de hiç konuşmamıza da gerek kalmayacak.

Teşekkür ediyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, bir konuya açıklık getirebilir miyim?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İsminiz geçtiği için...

Buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Tabii, değerli arkadaşlar, şimdi hem Hüseyin Bey hem Hasan Bey -değerli meslektaşım- yani sanki bizim hiç ihale mevzuatından ya da bu işlerin nasıl yapıldığından hiç bilğimiz yok gibi işte “Bykşhirde olursa şöyle...”

Şimdi Büyükşehir ihaleyi yaptı, krediyi nereden bulursan bul, kredi zaten ne Büyükşehirin hesabına geçiyor ne de firmanın hesabına geçiyor. Bu para nasıl ödeniyor? İş yapıldıkça hak ediş esasına göre kredi derecelendirme kuruluşu geliyor, onun hak edişine bakıyor, kontrolünü yapıyor, hesabına parayı geçiriyor. İş devam ettiği süre içerisinde, sorun çıkmadığı süre içerisinde bir problem yok. Karayolları yap-işlet-devret veriyor, aynı şekilde para firmanın hesabına geçmiyor, Karayollarının hesabına da geçmiyor, firma iş yapıldıkça parayı serbest bırakıyor. Doğru mu? Var mı bir anlaşamadığımız bir nokta?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Firmanın hesabına geçiyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Paranın tamamı geçmez firmanın hesabına, iş yapıldıkça hesaba geçer para. Öyle bir yol yok; yani kredi veren kurum iş yapmadan kimsenin hesabına 3 milyar, 5 milyar, 500 milyar dolar para geçirmez arkadaşlar, bunları siz bilmiyorsanız öğrenin, biz bunları biliyoruz yani. Anlatabiliyor muyum? Siz bilmiyorsanız biraz çalışın bunu.

HAYRETTİN NUHOğLU (İstanbul) – Sen niye savunuyorsun firmaları?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Firmaları savunmuyorum ben, bir yanlış anlaşılmaya sebebiyet veriyorlar, ona açıklık getiriyorum, 2 olayı kıyaslıyorum. 2 olayın birbirinden farkı yok arkadaşlar. 2 olay birbirinin aynısı. İkisinde de problem çıkarsa devlet el koyuyor, fark etmiyor. Belediyenin müteahhiti battı ne olacak?

HAYRETTİN NUHOğLU (İstanbul) – Kaıyor gidiyor ama...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hayır... Tamam, belediyenin müteahhidi battı, kaçtı, gitti. Ne oldu?

HAYRETTİN NUHOğLU (İstanbul) – Kaçıp gidiyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hayır, ne oluyor? Belediye el koyuyor projeye; yapılan iş belli, yapılmayan belli, kalanına da başka firma bulup devam edecek. Karayollarının müteahhidi battı, ne olacak? Müteahhit battıysa devlet el koyacak. Para ortada, yapılan iş belli, yapılmayan iş belli, kalanına başka müteahhit bulup devam edecek. Var mı başka bir yolu arkadaşlar? Başka bir yolu var mı bunun?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, Baki Bey...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani lütfen, olayı anlatırken saptırmayın. Şimdi, Mersin Büyükşehir ihale yaptı, rakam 3 milyon 740 bin lira. 10 firma dosya veriyor, 1 firma teklif veriyor. O firma da -zaten kaynak yok- bu sefer işi yapamayacağım... Nasıl olacak bu iş başka? Başka bir yolu var mı? Yani buna dış kaynaklı kredi bulmadan bu işi yapabilme şanssı var mı?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Baki Bey...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Olmayacağı kesin. Bir belediyenin Başkanının 5 milyar lira, bir dönem içerisinde, öyle bir bütçe ayırma şansı var mı? Yok. Yani ondan sonra, işte “Buna karşıyız, ona karşıyız.” Tamam... Ben firmayı falan savunmuyorum, hiçbirisi babamızın oğlu değil arkadaşlar ama olayları saptırmayalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Belediyeler kamu adına yapıyor...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir saniye, bir saniye...

Şimdi, Komisyon olarak daha sık toplanmamız gerektiği anlaşılıyor; epeydir birikmiş bütün arkadaşlarımızda fikirler, düşünceler. Genel Kurul konuşmalarına benzedi yani; konular epeydir... Bir de çok sayıda canlı yayın yapılıyor. Yani o da artık teknolojinin çok güzel kullanıldığını gösteriyor, o da dikkatimi çekti.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Başkanım, hemen kısa bir değerlendirme yapacağız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şimdi, aslında bu tartışmaya gerek yok. Biz, firmaları bilmiş olsak, projeyi bilmiş olsak bu tartışmayı başka türlü de yürütebiliriz ama temelde yanlış şurada Sayın Şimşek, şöyle bir şey var: Bir kamu kuruluşu var karşımızda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kendisi kredi çekecek ve yaptığı ihaleyi finanse edecek; sonuçta para kendi kasasında olacak. Bir de öbür türlü; bir firmaya, bir özel kuruluşa artık hangisi olduğunu bilmiyoruz -şu ana kadar bilmiyoruz, tahmin ediyoruz. Kuzey Marmara Otoyolunun bilmem ne geçişi, işte Aydın-Denizli yolu falan filan bir şeyler söylüyoruz- karşımızda bir özel firma var, bunun yapacağı borçlanmaya kefil olmak var. Şimdi, bu ikisinin temelde ayrı olduğunu hepimiz biliyoruz ama bunu netleştirmek yani bunun aciliyetini ortaya koyabilmek için açıklayın projeleri. Çok basit bir şey, hemen araya girin “Şu projeler, şu firmalar ve şu kadar finansman desteğine ihtiyaç vardır.” deyin, şeffaf olun, tartışma bitsin ya da tartışma yeni bir boyuta, zemine doğru taşınsın. Çok zor bir şey değil ki.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni bir sayfa açmak istiyor Hasan Bey arkadaşlar.

Buyurun Mürsel Bey.

Bu yayının teknolojisi bayağı gelişmiş yalnız.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Alt yapı hazır değil ama üst yapı hazır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Konuşmaları uzatıyor yalnız bu canlı yayının işi ama yapacak bir şey yok.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Canlı yayın değil, videoya alıyoruz Sayın Başkanım. Video kaydı, canlı yayın yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Öyle gözüküyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Şöyle, yani kapalı kapılar ardında konuşmayacağız değil mi? Açık hâlde konuşacağız, şeffaf olacağız. Dosyaları da, kurumları da...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evette, zaten bütün konuşmalar kayda alınıyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Tamam, alınıyorsa biz bunu kapatalım oradan versinler bize; eğer öyle bir kayıt varsa.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Plan Bütçenin sistemini bilmiyorum.

Siz buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Çünkü ben Bütçe konuşmasında istemiştım “Kayıt alınmıyor.” deyip, vermediler.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; uzun bir aradan sonra gelen bir kanun teklifiyle Komisyon toplanmış bulunuyor. Komisyonun çalışmasıyla ilgili kanun tekliflerinin Komisyondaki görüşmelerin sonucunda da olgunlaşması hepimizin arzusudur. Önümüze gelen bu kanun teklifinin temel amacının yap-işlet-devret projeleri kapsamında iş yapan şirketlere kefil bulma arayışı olduğu açıkça görülmektedir. Savurgan, müsrif ve sürekli iş batıran iş adamlarına bankalar kredi vermez. Bu iş adamları da kredi çekebilmek için eş dost, arkadaş çevresinde devlet memuru kefil ararlar çünkü hiçbir banka kredi batırana kredi vermez. Banka illa memur kefil ister, kredi batarsa memur kefilin maaşından keser; gelinek nokta iş adamları için, devlet için bu.

Kurumlar artık kefil gösteriliyor çünkü hiçbir finans kurumunun yapılacak işe, iş adamına, ekonomi politikalarına güveni kalmadı. Kanun teklifine göre yap-işlet-devret projeleri kapsamında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri tarafından imzalanacak borç üstlenimi anlaşmalarına Bakanlık da taraf olacak deniliyor. Bunun anlamı nedir? Özellikle Karayolları Genel Müdürlüğünün ismini artık daha sık duyacağız demektir. Nerede duyacağız? Yandaş iş adamları yurt dışında kredi ararken duyacağız. Nerede duyacağız? Halka rağmen inatla yapılmak istenen Kanal İstanbul projelerinde duyacağız. Nerede duyacağız? Batan havuz medyasının patronlarını kurtarmak için verilen yap-işlet-devret ihalelerinde duyacağız.

Türk Hava Yolları geçen sene 17 milyar Türk lirası zarar etti. Pandemi bahanesiyle çalışanların maaşlarında yüzde 30 ila yüzde 50 arasında kesintiye gitti fakat zarar eden bu kurum, cuma günü, son model 347 araç kiralamak için ihaleye çıkıyor. El insaf, buna da bir bakmak lazım. Savurganlık, israf had safhaya çıkmış durumda. Aynı durumu Devlet Demiryollarında da görüyoruz. Kurum 2016 yılında 2 milyar 516 milyon lira, 2018 yılında 3 milyar 466 milyon lira, 2019 yılında 2 milyar 546 milyon lira zarar etti. Müşteri var, yolcu var ama devletin Demiryolları zarar ediyor. 2016 yılında neden 2 milyar, 2018 yılında neden 3 milyar zarar etti? Devlet Demiryollarının finansman açıklarını ve bazı yatırım harcamalarının hazine tarafından bütçeden karşılanmasına ilişkin uygulamanın süresi 2020 yılı sonunda 31 Aralık 2020’den geçerli olmak üzere 2023 yılı sonuna kadar uzatılıyor. Devlet Demiryolları, Türk Hava Yolları benzeri onlarca kuruma önce liyakatsiz, deneyimsiz isimler atanıyor. Kötü yöneticiler devlete ait kurumlara zarar ettiriyor, sonra, zarar ediyor diye de ucuza satılıyor. Şimdi, Devlet Demiryollarını satacak yandaş şirket bile bulunamıyor. “2023’e kadar zararı hazineye karşılayacağız.” deniliyor. Bu kısır döngünün oluşturduğu yükü artık vatandaş kaldıramıyor.

Pandemi döneminde yeterli altyapı sorunları çözümlenmediği için bölgesel düzeyde, birçok yerleşim yerinde internete ulaşamayan on binlerce öğrenci mağdur oldu. Okullar açılacak ama yine internete erişimle ilgili sıkıntılar devam ediyor.

Bu kanun teklifi hiçbir sorunu gidermeyecek; açıkça ortada. Tüm bu sorunları kanunla, kitapla, mevzuatla düzeltemezsiniz. Bu sorunların ana nedeni israf, savurganlıktır, yetimin hakkını yandıya peşkeş çekmektir.

Değerli arkadaşlar, demin de bahsedildiği gibi böyle kaç tane iş var sözleşmeli? Bunlar kimlere ait veya nerelerdir? Bunu şeffaça ortaya koyun. Ya, ikincisi Ulaştırma Bakanlığı kefalet gösteriliyor. Hazine Bakanlığı 1 milyarın altında olduğu için kefalet gösterilemiyor, doğru mudur? O zaman o

kanunu getirseydiniz. Hazine Bakanlığı kefaleti daha düşük rakamlara gelseydi, niye Ulaştırma Bakanlığı, niye Karayolları? Neden o kanun değişmiyor da ek Ulaştırma Bakanlığı için tekrar yeniden bir kanun düzenleniyor? Teklif sahibine soruyorum: onu niye getirmediniz? Neden Ulaştırma Bakanlığı böyle bir şeyde tekrar yeniden kanuna gerek duyuluyor?

Arkadaşlar, bir de “Hep karşısınız. Yap-işlet-devrete karşısınız. Karşısınız...” Evet, karşıyız. Neden biliyor musunuz? Yapıyorsunuz, iki yıl sonra çekip gideceksiniz ama otuz yıl, sizden sonra gelen iktidarları borçlandırarak gideceksiniz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – On sekiz yıldır görevdeyiz, hizmetteyiz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Evet, o borçlar kaldırılamıyor işte İlyas Ağabey, kaldırılamıyor ama otuz yıl, kırk dokuz yıl. Ve borçlu bir devlet bırakıyorsunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Devam edeceğiz biz.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Biz yine geleceğiz ama siz o kadar görmeyeceksiniz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Biz onu, ömrümüz yeter, eğer canımız sağ kalırsa neler olacağını hepimiz göreceğiz. Sadece ve sadece devlette süreklilik esastır.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Biz sizi de biliyoruz, maaş ödeyemiyorsunuz. İki yıldır maaş ödeyemiyorsunuz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Maaş ödenemiyorsa ödesinler. Yani o zaman, bakın, Türk Hava Yollarında pilotların, emekçinin, çalışanların hakkını yüzde 50 kesip orada böyle müdürlerine, çalışanlarına, bürokratlarına son model 347 araç alamazlar. Buna da iyi bakmak lazım.

Şimdi, eğer, devlette bir yönetim şekli varsa şeffaf olmalıdır. Açıkça koyun ortaya, tartışalım.

Benim şimdilik geneli üzerinde söyleyeceklerim bunlar. Maddelerde de sırasıyla söz alarak düşüncelerimi aktaracağım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, şimdi, Bursa Milletvekili Orhan Bey’in hemen ayrılması gerektiği için “Kısaca, birkaç cümleyle konuşup ayrılacağım.” dedi, eğer Komisyon üyelerimiz Ulaş Bey ve Ahmet Bey izin verirse...

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Öncelikle size ve arkadaşlarıma çok teşekkür ederim, hepsinden de özür diliyorum, onlara haksızlık ettiğim için.

6’ncı maddeyle ilgili bir görüşümü paylaşmak istedim sadece. Alınan karar doğru, yani gebe, bir aylık kuzu, altı aylıktan küçük kuzular ve bir yaştan küçük sığırların kesiminin engellenmesi doğru bir iş. Bunu çok söyledik, bugün buraya gelmesi kıymetli ama sorunu çözmiyor.

Bakın, çok net diyor ki: “Tanımlatılmamış” ve “yakalanırsa” bu demek ki yakalanmazsa bu iş devam edecek. Türkiye hayvancılığının en önemli konusu bu, çok önemli bir konu. Bizim burada “Neden bir aylık kuzuyu kesime veriyor?” ve “Neden danayı ve gebe ineği ya da ineği kesiyor?” sorularını çözmemiz lazım. Bunun temeli, şu anda yem fiyatları nedeniyle çiftçi artık kuzuya, çiftçi artık danaya bile bakmak istemiyor, bir an önce elinden çıkarmak istiyor ve Kurban Bayramı’ndan sonra da çok sayıda, yüzbinlerin üzerinde büyükbaş inek, sağımlik hayvan kesildi ve kesilmeye devam ediyor. O yüzden sorun önemli, getirilen iş de önemli ama sadece yakalananların karantinaya alınıp sonra çiftçiye verilmesi sorunu çözmiyor. Nasıl bakacak onlara? Hazır Komisyondayken, daha Genel Kurula inmemişken özel buzağı ve kuzu desteğiyle ilgili bir çalışma yapalım. Eğer bunu yapamazsak yakalanmadığı sürece küçük kuzu kesimleri ve buzağı kesimleri devam edecek. En büyük problem bu.

Ve son olarak da Trakya bölgesi hastalıktan ari bir bölge. O bölgeye gittiğinde, orada yakalandığında ne olacak? Bugüne kadar yakalananlar direkt kesime gidiyordu, o kesim karşılığı da sahiplerine iade ediliyordu ve bir ceza kesiliyordu. Peki, şimdi o bölgede bunlar kesim olmayacağına göre “Trakya bölgesi için uygulama nedir?”i açıklamak gerekir ama benim temel önerim: Biz eğer bunun yanına bir destekleme cümlesi koyamazsak, bir miktar belirleyemezsek işimiz kötü. Ben sadece paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum. Çok sağ olun Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Arkadaşlarımız bu notu aldılar, üzerinde duralım inşallah ileriki süreçte.

Komisyon üyelerimizden Ulaş Bey ve Ahmet Bey’e de söz verip sonra diğer misafirlerimize, milletvekillerimize söz vereceğiz.

Buyurun.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında bu kanun teklifine baktığımızda ülkemizin ne duruma geldiğinin ve nasıl yönetildiğinin en güzel örneklerini görüyoruz. Bayındırlık ve İmar Komisyonu olarak kuzu ve oğlakların küpesini konuşuyoruz. Yani torba kanunlarla ülkenin ne şekilde yönetildiğinin en güzel göstergesi bu.

NECİP NASIR (İzmir) – “Yolda yakalanıyor.” dediler ya işte Ulaştırma Komisyonuna giriyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani araçtayken...

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Ulaş, onlar da yolda yürüyor ya.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Bizimle ilgili o zaman...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz bu maddeye karşı değilsiniz değil mi?

ULAŞ KARASU (Sivas) – Yok, o maddeye karşı değiliz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam.

ULAŞ KARASU (Sivas) – O maddeye karşı değiliz ama bunu konuşması gereken bu Komisyon değil, yani bunu hepimiz biliyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Aslında bu maddeyi gördüğümde yani bugüne kadar çoktan çözümlmesi gereken bir konu olduğunu gördüm. Yani biz de hayvancılık bölgesinden geldik sonuçta.

Buyurun, devam edin.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Şimdi, tabii ki -birçok arkadaşımızın konuştuğu gibi- 2’nci maddeyle ilgili düşüncelerimi ifade edeceğim öncelikle. Görünen, bu 2’nci maddenin gelmesinin nedeni, ihale verdiğiniz firmanın yeterli kredi limitinin, yeterliliğinin olmadığını gösteriyor. Buna Karayolları kefil olduğu hâlde Karayollarının da bu kefaletinin yetmediği ve Ulaştırma Bakanlığının buraya kefil olması talep ediliyor. Tabii ki bununla ilgili az önce arkadaşlarımız söyledi hangi projeler için bunlar verilecek, hangi projeler için kullanılacak bu önemli ama o konulan tarihten, 15 Marttan sonra yapılan 2 tane ihale gözüküyor bununla ilgili. Birisi, Aydın-Denizli Otoyolu, diğeri Kuzey Marmara’da yapılan ihaleler. Şimdi, ben inşaat işi yapıyorum, gerçekten merak ediyorum, Aydın-Denizli Otoyolu 163 kilometreden oluşuyor, bir otoyol inşaatı. Yani otoyol inşaatı yol inşaatlarının en üst grubudur. Ben ihaleyi alan firmanın kendi internet sitesinden firmayı inceledim. Firmanın yapmış olduğu en metrajlı yol inşaatı, 70 kilometre duble yol yapmış; yani kendi internet sitesinden bu şekilde gözüküyor. Şimdi, 70 kilometre duble yol yapan bir firmaya 163 kilometrelik bir otoyol inşaatı nasıl veriliyor? Yani bu yeterlilikler nasıl

sağlanıyor? Bu ihaleler nasıl yapılıyor? Bu ihaleler nasıl veriliyor? Yani bununla ilgili normal bir “A” şahsının bir firması bu şekildeki iş bitirmelerle bu ihalelere girip alma şansı var mıdır? Burada eşitliği sağlama şansımız yok bir kere.

İhalemeden önce Bakanlığın bu ihaleye kefil olacağı ifade edilseydi... Bunu da biliyoruz, finans kuruluşları kefaletle bakarlar, kefaletin sağlanmasına bakarlar. Kefalet ne kadar sağlamsa, ne kadar güçlüyse faiz oranları düşer. Ee, burada ihaleyi alan firmalara da bir pozitif ayrımcılık da sağlanmış oluyor. Yani başka firmalar da girebilirdi bu ihaleye o zaman ama ihalede bu konulmadığı için belki de birkaç firma elenmek zorunda kaldı.

Aslında bu teklifle Ulaştırma Bakanlığı artık yabancı kredi şirketlerinin ne yazık ki piyonu hâline dönüşecek. Ulaştırma Bakanlığı Düyun-ı Umumiye hâline gelecek. Yani bütün bakanlıklarda aynı sorunlar yaşanıyor, ne yazık ki Ulaştırma Bakanlığı da bu sürecin içinde.

Şimdi, 4’üncü ve 5’inci maddelerde yaptığımız değişiklikler de aslında... Az önce arkadaşlar dediler ki “On sekiz yıllık iktidarsınız.” Evet, on sekiz yıldır iktidarsınız, on beş yıl önce bir özelleştirme yaptınız TÜRK TELEKOM’u özelleştirdiniz ve on beş yıldır bu ülkenin köylerini, bu ülkenin ilçelerini ne yazık ki yatırımdan, özellikle teknolojinin bu denli hızlı geliştiği bir dönemde teknolojiden uzak tuttunuz.

Bana her gün... Sivas Milletvekiliyim, 1.233 tane köyümüz var, 800 tane mezramız var ve her gün -bugün de geldi- muhtarlarımız arıyorlar “Biz Bakanlığa başvuru yaptık, baz istasyonu istiyoruz, telefonlarımız çekmiyor, TÜRK TELEKOM’un telefonları çekmiyor, internete ulaşamıyoruz, baz istasyonları yapılmıyor.” diyorlar. En son, yani bu yatırımların özellikle TÜRK TELEKOM tarafından yapılmamasından dolayı şimdi burada da Evrensel Hizmet Fonu’nu oraya aktararak aslında devlet eliyle bu yatırımları yeniden yapmaya çalışacağız. Burada, şimdi, devlet bu yatırımları yapacak, bu paraları harcayacak; bunların ödemeleri yine TÜRK TELEKOM’a olacak. Burada ne yapacaksınız, mahsup mu edeceksiniz yatırılan tutarları, firmalardan mı düşeceksiniz, nasıl yapacaksınız onu da bilmiyorum.

Şimdi, teklifte yine 7’nci ve 8’inci maddede Devlet Demiryollarıyla ilgili düzenlemeler var. Öncelikle şunu belirtiyim: Özelleştirmeyi TÜRK TELEKOM’dan biliyoruz, Devlet Demiryollarının yolcu taşımacılığının özelleştirilmesine kesinlikle karşıyım. Devlet Demiryollarının finansman açıkları ve bazı yatırım harcamalarının hazine tarafından karşılanmasına ilişkin uygulama 2023’e kadar uzatılıyor. Yine, teklifle Cumhurbaşkanına 2023’ten itibaren de on yıllık bir yetki tanınıyor. Bu on yıllık yetkiye ne gerek var? 2023 yılında zaten seçimler yapılacak, yani seçimlerin yapılacağı bir yılda böyle on yıllık bir yetki verilmesi bir ihtiyaç değil; ona da gerek yok.

Diğer taraftan, Devlet Demiryollarıyla ilgili ne yazık ki birtakım olumsuzluklar var, buna da değinmek istiyorum. İlgili maddenin gerekçesinde gerek yüksek hızlı trenlerin gerekse de diğer demir yolu taşımacılığının yeterli büyüklüğe erişemediğine vurgu yapılmış. Burada iki husus var: Sayın Cumhurbaşkanı her fırsatta “Ülkeyi demir ağlarla biz ördük.” diye övünürken bu gerekçe sizleri zora sokmuyor mu arkadaşlar? Diğer husus ise büyüklükten kasıt kâr zarar marjı ise Devlet Demiryolları bu konuda en savurgan kuruluşların başında geliyor. Öte yandan, Devlet Demiryollarının iştiraklerine baktığımızda, yine eski adı “Raysımaş”, yeni adı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Teknik Müşavirliği yerine yüksek hakedişle aldığı işleri düşük bedelle taşere ettiği gerekçesi var. Mesela, Malatya 5. Bölge Müdürlüğü Demiryolu Hattı Haritası Yapım İş, 10 milyon TL’ye alıyor Raysımaş, 3 milyon TL’ye taşere ediyor, bu gibi örnekler çok. Şimdi, biz bu tip örneklerle devam edeceksek biz, 2023’te de bunu 2028’e uzatmak için, yine hazine desteği vermek için yine kanunlar çıkarmak zorunda kalırız, öncelikle bu muslukların kesilmesi gerekiyor. Ayrıca Devlet Demiryolları çalışanlarından çok sayıda mesaj alıyorum, bu konuda da bilgi almak istiyorum. Demiryollarında yeni bir kanun taslağı

hazırlanarak pek çok hizmetin özelleştirileceği, personelin emekliye teşvik edileceği ya da havuza alınacağı yönünde duyumlar alınmaktadır. Böyle bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise hangi aşamadır ve kapsamı nedir? Devlet Demiryolları çalışanları bu konuyu merak ediyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

Ahmet Bey, ondan sonra Orhan Bey ve Sayın Bakanımızla devam edip diğer söz isteyenlerin söz isteklerini karşılayıp geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamayı düşünüyoruz.

Buyurun.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanlarım; hepinize başarılar diliyorum, kolay gelsin.

Aslında Hüseyin Ağabey’in söylediklerinin bir kısmına katılıyordum ama Turizm Bakanlığıyla ilgili kısımda -bu sektörün içinde olduğumuz için karşılıklı Hüseyin Ağabey’le- bir iki konuda ben de konuşmak istiyorum.

Seyahat acenteleriyle ilgili çıkan kanun 1970’li yıllarda çıkmış bir kanun, o günden bu yana kadar bir revize olmamış. Eğer -Sayın Bakanla, biliyorsunuz, ne ortaklığımız var ne de başka bir şeyimiz var, Hüseyin Ağabey sen benden eski tanırsın ama- Sayın Bakan bu konularla ilgili çalışmadı veya ilgilenmedi dersek çok haksızlık yapmış oluruz. 12 bin seyahat acentesi kendi arasında anlaşıyor ki bir ortak kanun çıkaralım. Türkiye turizminin çok, büyük problemleri var. Mesela, takdir edersiniz, şu an yurt dışından o kadar çok bir kuruş vergi vermeden oda satılıyor ki. Yabancı firma şirketleri... Hepinizin bildiği bir isimden bahsediyorum, “Booking” mesela. Bir kuruş vergi vermez Türkiye’de ama binlerce oda satar. Yalnızca Antalya’da her sezon 30 bine yakın evin odası vergisiz, kayıtsız kuyutsuz satılır. Aslında turizmle uğraşanların, bizlerin uğraşmamız gereken konu budur. İkincisi, Hüseyin Ağabey, sen de bakan olsan, diğer arkadaşlarımız da bakan olsa veya buradaki oturan herhangi bir arkadaşımız da Turizm Bakanı olsa turizm alanlarında yapılacak turizm tesisinin Millî Emlak tarafından kiraya verilmesi planlamasına karşı çıkarız. Eğer Turizm Bakanıysak, turizmle ilgileniyor ve son kararı biz veriyorsak, tabii ki bizim karar vermemiz gerekir ki şu anda yalnızca Turizm Bakanlığı ormanlık mesire alanlarında konaklama yapacak tesislerin tahsisini yapıyor, onun dışında bir tahsisi yok. Şu anda...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Çok kötü bir iş yapıyor ama. Bütün ormanlar talan ediliyor.

AHMET ERBAŞ (Kütahya) – Ya, bu tartışılır, onun için söylüyorum.

Buradaki problem şu: TÜRSAT Başkanı da bizim bir değerimiz, Sayın Bakanımız da bir değerimiz. Kendi aralarında anlaşamadıkları konular olabilir veya buna benzer sıkıntılar olabilir. Biliyorsunuz Ajans kurulduğu zaman, yüzde 1’lik bir katkı payı konulacağı zaman sektörle ilgili birçok oyuncuyu komisyona çağırdığımızda kendi aralarında dahi anlaşamadıklarını gördük, böyle bir sektörden bahsediyoruz. O yüzden -sektörün içinden olduğu için biliyorum Hüseyin Ağabey’i- ya, eleştirirken, mutlaka eleştireceğiz... Biraz önce çok yerinde bir şey söylediniz, yurt dışında kendi parasını devlet garantisiyle getiren şirketler bu memlekette olmuştur, yok demek kendi ayağına kurşun sıkmak gibi bir şeydir, bunların önlemini alabiliriz. İkinci maddenin dışındaki hemen hemen bütün maddelerde Komisyon olarak aynı görüş birliği içindeyiz. Alanla ilgili 1618 sayılı Yasa’da muafiyette bir değişiklik oluyor, hiçbir problem yok. Zaten Çanakkale Alanı Türkiye’de bu konuda yapılan ilk alan yasasıydı, daha sonra yapılan Kapadokya’da orada görülen eksiklikler tamamlanmaya çalışıldı. Bundan sonra bir alan daha olsa her ikisinde görülen alan eksiklikleri de yapılabilir. Eğer bu yap-işlet-devret modelleriyle ilgili, şeffaflıkta, faiz oranlarında ve şirketlerin yapısal işleriyle ilgili bir açıklık yoksa, iktidar tarafı da bunlardan inşallah ders çıkarmıştır, onlar da daha net bilgiler verir. Ben,

vicdani olarak biraz önce Hüseyin Bey'in söylediklerine katılmadığım noktaları beyan etmek istedim bu vesileyle. Bundan sonra maddelere geçeceğiz, inşallah el birliğiyle güzel bir şekilde de bunu Genel Kurula indiririz.

Saygılarımı sunuyorum efendim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ahmet Bey, çok teşekkür ederim.

Orhan Bey, buyurun. Özellikle Akşehir kıyı kenar problemleriyle ilgili uzun zamandır büyük bir gayret gösterdiniz. Böyle bir maddeyi de şu anda...

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Bakanlarımız, bürokrat arkadaşlarımız ve tüm katılan heyete ben de saygılar sunuyorum.

Sizin de üç dönem Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığımız döneminde yakinen vâkıf olduğunuz, benim de 22 ve 23'üncü dönemlerde de 2003'te kucağımızda bulduğumuz bu sorunla ne kadar uğraştığımızı bildiğinizi burada beyan ederek başlamak istiyorum. Heyete tekrar teşekkür ediyorum.

Çok şükür, burada heyetlerin hepsi de maddeyle ilgili bir görüşte bulunmadı, bir mutabakat olduğunu görmenin sevincindeyim. Ben, hem bu yıllardır takip ettiğimiz konu hakkında gerektiğinde bilgi vermek hem de müstakil olarak da bir kanun teklifi verdiğimiz hâlde pratik bir şekilde Ahmet Bey'in kanuna koyarak daha önce dikkate alınmasının memnuniyetiyle bir şeyler söylemek istiyorum. Akşehir Gölü, Eber Gölü havzasıyla birlikte anılan bir alan. 1929-33 yıllarında bu bölgede bir kuraklık olur, Akşehir Gölü tamamen kurur. 47-48'de tekrar yağışlı rejim, su kotu çok yükseklerle çıkar. 1970'lerde en yüksek seviyeyi bulur, 1986'larda tekrar küçülmeye başlar. Öyle devam eden süreç içinde, 1992'de idare, o zamanki bakanlık, kıyı kenar yönetmeliği çıkarır ve bu konudaki mevzuata uygun çalışmalar başlayınca çile de başlar. 1993'te hidroloji raporu gereği Akşehir ve Eber tarafında bir görüş beyan edilir, 960,25 taşkın kotu baz alınır. İdare 1995'te bu rapora istinaden bu kodu dikkate alır, 1997'de de bunu resmîleştirir. Bunun üzerine iki bin kadar tapu, yani yaklaşık 10 bin vatandaşımız, sekiz köy o zaman, şimdi mahalle oldu, belde ve köy Akşehir'e ait ve bir Tuzlukçu'daki köyümüz bir anda içerisindeki vatandaşların bir kısmının tapuları bu yeni çizilen kıyı kenar çizgisinin içinde kalır. Yapılan itirazlar, davalar üzerine 2003'te Akşehir Asliye Hukuk Mahkemesi de bu tespite onay verince arazilerini kaybetmenin yanında bir de yargılama giderlerini bu vatandaşlarımız öderler. Biz de o dönem yeni vekil olmuştuk. Gerçekten çok büyük mağduriyetler yaşandı. Bugün Seyhan'ın konusunda var, ondan yine iyiymişiz, şükrediyorum, onların sürelerine baktığımızda. Ve bu çalışmaların sonucunda yine idari mahkemede iptaller vesair kısacası 2019 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız 958 kodunu esas alarak bu şeyi kesinleştirdi, kıyı kenar çizgisini.

Şimdi, burada önemli bir maddeyle, belki başkanlık sistemine geçişin de pratikliğini yaşıyoruz. Burada eleştirileri tabii ki saygıyla karşılıyorum ama biz demiştik ki "Başkanlık sistemiyle biz, çok daha hızlı, sorunları çözeceğiz." Benim, iki dönemdir çözemediğim, uğraştığımız bu yasayı biz bu sistemde çok daha çabuk getirdik. Müstakil kanun olarak da getirebilirdik ama Ahmet Bey'inkiyle birleştirerek daha hızlı görüşüyoruz. Böylece, Osmanlı Dönemi'nden tapu sahibi olan, yine, devletimizin 1910, 1938 ve 1948'de Bulgaristan'dan gelen göçmen vatandaşlarımızı bölgedeki köylere yerleştirip arkasından da tapu verdiği ve 1997'de de iptal ettiği, kendi eliyle verdiği, kendi eliyle iptal ettiği sorunlara kısmen çözüm getirmiş oluyoruz. 2 bin tapudan bahsediyoruz, 10 bin vatandaş, yirmi beş yıldır sürüyor, veraset vesair şu an çok daha elzem bir durumda.

Anayasa'nın 35'inci maddesi mülkiyet hakkını savunur. Burada devlete kamulaştırma ve irtifak hakları da verir ama bunu da yaparken usulüyle kamulaştırmanın bedellerinin de ödenmesini önerir. Biz şimdi, bu yasayla taşınmaz maliklerinin mülkiyet sorunlarını inşallah çözeceğiz ama sorun devam edecek. Bazı konular hâlâ var, onları da... Sayın Başkanımızın bahsettiği gibi, doğal sit alanı olarak da öngörülüp sonra nitelikli alana çevrildiği hâlde doğal sit alanı olmadığı neticelenen yerin üzerine... Konya Çevre İl Müdürlüğünün dosyaları savcılıklara sevk etmesiyle 500 vatandaşımız bir yıl sekiz ay ceza aldı. Şimdi, bunların 20'ye yakını da hapis yattı çünkü başka cezaları vardı. Bunların da hakkını geri getiremeyeceğiz ama 480'inin -belki her gün değişiyor- bu sorununu da çözmemiz gerekiyor. Bu konuda da inşallah değerli Komisyon Başkanım da vâkıf ve ifade ettiği gibi Adalet Bakanlığıyla AK PARTİ Grubu olarak ve Cumhuriyet İttifakı olarak -Baki Bey'in de ifade ettiği üzere- takiplerimizi yürüteceğiz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Zaten bu konuda bir ittifak da var. Diğer parti grupları da destekleyecek gözüküyor.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Destekleyeceğiz.

ORHAN ERDEM (Konya) – Evet, hepsine teşekkür ediyorum. Gerçekten, dediğim gibi, biz, hem bugün bu kanunun maddesinin heyecanı hem de gerektiği yerde bilgilendirmek için bulunduk. Akşehir Belediye Başkanımız da iki gündür burada. Sırf bu sorun için yanımızda bulundu gerektiği yerde bilgi vermek için. Onun adına da hepinize tek tek teşekkür ediyorum. Bu maddeyle birlikte 1.264 tapu malikinin sorunlarına çözüm getirmiş olacağız. Ufak tefek eksiklerini belki Genel Kurulda takdirlerinize sunar, onay alırsak tekrar ifade ederiz.

Gerçekten, başkanlık modeliyle milletvekilleri daha pratik, daha hızlı sorun çözüyor, kanun getiriyor ve değerli komisyonlarda görüşme imkânı buluyoruz. Bu imkânı bulmanın heyecanı ile tek tek tüm gruplara teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, bize Komisyonunuzda konuşma imkânı tanıdınız. Bunun için de teşekkür ediyorum. Çok uzatmamak adına, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz. Akşehir Belediye Başkanımız için de Akşehir ilçemiz için de hayırlı olsun inşallah.

Şimdi, ara vermeden geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlamaya çalışıyoruz ama eğer süre yetmez ise mecburen ara vereceğiz.

Sayın Bakanım, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bakanlıklarımızın değerli temsilcileri; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Komisyonunuzda görüşülmekte olan bu torba yasanın içerisinde çok olumlu algıladığımız maddeler var ama çok çok olumsuz olarak gördüğümüz maddeler de vardır. Onun için, olumlu gördüğüm bir konudan başlayayım. Biraz önce Orhan Bey ifade ettiler, milletvekili olduğum 2018'den bugüne kadar Konya'da en fazla şikâyet dinlediğimiz konulardan biri Akşehir Gölü'nün kıyı şeridinin değişmesiyle ortaya çıkan sorunlardı. Bir taraftan malikler, bir taraftan malik olmadığı hâlde zilyetleri ve kullanıcıları tarafından sürekli olarak şikâyet edilen, düzeltilmesi istenilen bir konuydu. Bu konunun burada düzeltilme iradesinin ortaya çıkmış olmasından dolayı memnuniyetimi ifade etmek istiyorum, bu sürece katkısı olan bütün milletvekillerimize de teşekkür ediyorum.

Burada, tabii, bir taraftan yeni kıyı-kenar şeridinin içeride kalması nedeniyle bu bölgede tapulu mülkü bulunan vatandaşlarımızın rahatsızlıkları var. Tek tek, cümleler hâlinde -her ne kadar bent hâlinde düzenlenmemiş olsa da madde- aşama aşama bu sorunların giderilmeye çalışıldığı anlaşıyor.

Yani mahkeme safhasında değilse ne olacak, yargı safhasındaysa ne olacak? Yargı karar veriyse ne olacak, yargı karar verdi ve tescil edilmediyse ne olacak, tescil edildiyse ne olacak? Bunlar etraflı bir şekilde düzenlenmiş. Bu zilyetler ve kullanıcılarla ilgili sorunun da nasıl giderileceği düşünüldükçe, pratik görülerek, bilinerek düzenlenmiş; büyük ölçüde bu yasal düzenlemenin sorunu ortadan kaldıracığını düşünüyorum ama burada sanki 2 nokta var. Bir, bu ceza alanlarla ilgili; en azından bunların adli sicil kayıtlarının düzeltilmesi lazım, herhâlde buraya bir cümle ilave etmek suretiyle, bent ilave etmek suretiyle halledilebilir gibi geliyor. Ertelenirse ne zaman tekrar yasalaşma sürecine girer?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şöyle bir tereddüt oldu Sayın Bakanım: Yani bir af kanununa benziyor, yargı süreci tamamlananlar... Onu Adalet Bakanlığıyla görüşüyor arkadaşlar. O, gündemde tutulacak, inşallah o çözülecek.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

İkincisi de daha küçük bir konu; belki, burada tarlasını sürdüğü için, eski mülkiyet ilişkisi nedeniyle yeni düzenlemeye istinaden tarlasını sürdüğü için, kullandığı için... İşte ecrimisil falan istenilenler olabilir, onlar henüz tahsil edilmemiş olabilir. Onların da belki silinmesi gerekebilir diye düşünüyorum. Bir de bazı durumlarda yargı giderleri devlet tarafından, idare tarafından üstleniliyor ama bazı durumlarda da ilgili mülk veya kullanıcı sahibi üzerinde kalıyor. “Bunların ikisinin de konumu aynı, dava kapandığı için, ödediği için tekrar tahsille uğraşmayalım, zaten mülkiyet sorununu çözmüş olmak bunlar için yeterlidir.” diye düşünülmüş olabilir ama eşitlik açısından burada da bir sorun var gibi geldi bana ama faydalı bir düzenleme, yasalaşacağı anlaşılıyor. Hayırlı olsun diyorum ve arkadaşlara da teşekkür ediyorum tekrar.

Şimdi, bu 2’nci maddeyle ilgili -arkadaşlar her ne kadar bazı şeyler söyledilerse de- bu madde aslında Plan ve Bütçe Komisyonunun maddesi, buranın maddesi değil ama kanun teklifini yapan arkadaşımız da üyemiz olduğu hâlde nedense buraya gelmiş. “Ben ille de Plan ve Bütçe Komisyonunu isterim.” diyebilirdiniz Ahmet Bey. Şimdi, çok önemli bir madde bu, gerçekten.

Şimdi, cümleye baktığınız zaman, uzun metni sadeleştirerek, kısaltarak okuyacak olursam, şöyle diyor: “Yurt dışından finanse edilmesi planlanan -yani yurt dışı kredilerle ilgili bu, iç kredilerle ilgili değil- yap-işlet-devret projeleri kapsamında -isme çeviriyorum- Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından imzalanacak borç üstlenim anlaşmalarına...” Yani bu projeler için, parayı başkası kazanacak, niye Karayolları Genel Müdürlüğü borç üstleniyor? Yani borç üstleniminin Karayollarının üzerinde kalması bana ters geliyor ve yanlış. Madem o işi siz yapacaksınız, kamunun kullanım hakkını siz devralmış olacaksınız ve oradan fahiş paralar kazanacaksınız, paranızı da bulun, bulamıyorsanız kredinizi de kendiniz alın, teminatını da kendiniz gösterin... Niye Karayolları borcu üstleniyor? Bu da yetmiyor, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı da bu borca taraf oluyor yani kefil oluyor. Çifte kavrulmalı. Basında şöyle haberler geçti: “Yabancı finansman kuruluşları Karayollarının borç üstlenimini yeterli görmüyorlarmış.” Yani Karayollarını güvenilir görmüyorlar borçlarının tahsili açısından. “Biz buna para vermeyiz, Karayolları üstlenirse de bu bizim için yeterli değildir, illa Bakanlığın kendisi kefil olacak.” diyormuş. Burada itibar meselesi var. İtibarımızı niye on paralık ettiriyoruz ya? Ne demek Karayollarının borç üstlenmesi yeterli değil? Yani bu, devlet ciddiyetine yakışır bir madde gibi bir madde gelmiyor bana.

Sonra, ikincisi, eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi gerçekten idare karşısında bağımsız, güçlü, ayrı bir erk olsaydı bu Meclise böyle bir madde gelmezdi. Bu madde yerine “Önce şeffaf olun.” derdi, şeffaflığı sağlayacak maddeleri getirirdi. “Şimdiye kadar yap-işlet-devret veya kamu-özel iş birliği projeleri nedeniyle nereden ne kadar kredi aldınız ve bu kredilerin kefil kimdir, teminatı nedir? Bunları bildirin.” derdi idareye, Hükûmete. Niye istemiyoruz? Şu ana kadarki kredilerin teminatı nereden

kaynaklanıyor, niye istemiyoruz ve niye bilmiyoruz? Bunları öğrenmeden buraya bir de yasal bir kolaylık getirmek için, şeffaf olmayan bir yönetime yasal bir kolaylık getirmek için iş yapılır mı Allah aşkına? Buradan korkunç kâr elde ediyorlar, korkunç. “Sözleşmeler gizlidir, bilmem, krediler gizlidir, teminatlar gizlidir.” Piyasaya sızan, zaman zaman yapılan açıklamalardan kurduğumuz senaryoların hepsi bu konu çerçevesinde, kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında olup bitenleri anlamamıza bile yeterli değil. Onların kat kat üzerinde fahiş marjlar olan işler bunlar. Ama şimdiye kadar çözümlediğim kadarıyla nasıl olduğunu ben size söyleyeyim: İhaleyi verecek makam çağırıyor bildiği, güvendiği veya önceden iş yaptığı iş adamlarını, “Şu yolu size verelim. Bu işi siz yapın, sonra biz ödeme garantisi getirelim, buradan para kazanın.” diyor. Onlar da diyorlar ki: “Efendim, bizim paramız yok.” Bu sefer ilgili makam diyor ki: “Para önemli değil, parayı biz buluruz, söyleriz, alırsınız bir yerden.” “Ama bizim teminatımız yok.” diyorlar. Bu sefer yine ilgili makam diyor ki: “Teminat da sorun değil, biz teminatı sağlarız.” Sonra gidiyorlar, parayı alıyorlar. Bu iş artık özel bir iş oluyor. Düzgün denetlenmiyor, maliyetin ne olduğu düzgün takip edilmiyor, oranın gerçek maliyeti de bilinmiyor. İş alanlar hayali bir maliyet çıkarıyorlar, çıkardıkları maliyetten daha fazla da kredi alıyorlar. Yapacakları işten daha fazla kredi aldıkları için bu fazlalığı zaten peşin peşin ceplerine atıyorlar, daha başlarken kâr ediyorlar. Daha sonra, iş bitiyor, sözleşme gereği geçiş garantisidir, uçuş garantisidir, bilmem, hasta garantisidir diye -değişik iş kollarına göre- dünyanın parasını kazanıyorlar.

Bakın, basit bir hesap yapalım: Osmangazi Köprüsü yirmi iki yıl işletilmek üzere alınmış, yirmi iki yıllık garanti verilmiş, bazı bölümleri erken bittiği için o yirmi iki yıla erken biten süre de eklenmiş. Kendilerinin şişirme maliyetine göre 1,2 milyar dolar Osmangazi Köprüsü. Bu 1 milyar 200 milyon dolar paranın 2 katını ilk dört yılda çıkardılar, ilk dört yılda maliyetin 2 katı para kazandılar. Geride daha on sekiz yirmi yıl var ve bu garantilerin dönem sonunda bunlara 13 milyar dolar kazandıracığı şu ilk verilere göre hesap ediliyor. Bunun da çok üzerinde olduğu kanaatindeyim. 13’ü doğru saysanız bile aşağı yukarı 12 milyar dolar Osmangazi Köprüsü’nü alan firma para kazanıyor. Ya, böyle bir para kazanma yöntemi olur mu arkadaşlar? Nasıl bir iştir bu ya. Şimdi biz bunlara “Şeffaf ol, sözleşmelerini çıkar. Krediyi nereden aldın, parayı nereden buldun, teminatın nedir? Bunların gerçek maliyeti nedir? Bunları nasıl denetlediniz? Maliyet hesaplarının üzerinde hiçbir denetim yaptınız mı? Bunları getir.” diyeceğimiz yerde tutuyoruz diyoruz ki: “Bu işinizi kolaylaştıralım, biz bir yasal kolaylık sağlayalım size. Şeffaflıktan uzaklaşmaya devam edelim.” Bu olmaz arkadaşlar.

Üçüncü konuşmak istediğim konu, vaktim varsa bu, şeylerle ilgili.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yalnız, Sayın Bakanım, herhâlde bu, Osmangazi Köprüsü sadece köprüden ibaret değil. Yani Bakan Yardımcımız herhâlde cevaplandırır sonra bunları ama...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O kalan kısmının hesapları ayrı zaten, ben sadece o köprü kısmının hesaplarını söyledim. O kalan kısmı İzmir’e kadar gidiyor zaten.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun, toparlayalım Sayın Bakanım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, yumuşak konuyla bitireyim; bu, buzağı, oğlak, kuzu, gebe hayvanların kesimiyle ilgili. Bu maddenin düzenlenme amacı ne? Yani bunlar küçük yaşta kesilirse... Büyüyecekler, işte hayvan sayımızın azalmasına yol açacak maksadıyla mıdır yoksa hayvan haklarını koruma sadedinde bir düzenleme midir? Ama öyle zannediyorum ki birincisi doğru. Yani “gebe hayvanlarda” dediğine göre Türkiye’deki hayvan varlığını korumaya yönelik bir düzenleme. Yani bir bakış açısı değişikliğine ihtiyaç var bana kalırsa.

Sayın Cumhurbaşkanının dünkü yapmış olduğu açıklamada, eylem planında beğendiğim bir cümle vardı yani güzel bir cümle, tam doğru bir şey tespit edilmiş. Diyor ki orada: “Hayvana mal, meta olarak bakmayacağız, canlı olarak bakacağız.” Ya, öyle bir zulüm var ki bugün dünyada, Türkiye’de değil

yalnız, öyle bir zulüm var ki buzağı doğar doğmaz ne annesi onu yalayabiliyor, ne emzirebiliyor, ne dağda bayırda beraber koşabiliyor; doğar doğmaz buzağıyı alıyorlar, 2 metre uzunluğundaki bir kutunun içerisine koyuyorlar, kesilinceye kadar hareket etmeksizin orada tutuyorlar. On sekiz ayı geçerse de artık kilo almadığından on dokuz aya çıktı mıydı maliyetler arttı diye hesap ediyoruz. Allah aşkına, şu mera alanlarını -sürekli meralıktan çıkıyor- koruyalım, hayvanlar da mutlu yaşasınlar yaşadıkları süre içerisinde. Meralara yönelik hayvan popülasyonuna doğru kaydırmaya başlayalım. Onun için yani bu, hayvana canlı olarak bakmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Sayın Genel Başkanınızın da talimatına uygun olarak bu konuda çalışmaya yapmaya başlarsanız ben de memnun olurum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Evet, Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu, özellikle 1'inci maddeyle ilgili, Adana'yı ilgilendiren maddeyle ilgili söz aldım. Değerli Heyeti saygıyla selamlıyorum.

Adana'mızın içerisinden geçmekte olan Seyhan Nehri'nin yetmiş yıllık bir sorunu bu. 1951'lerde sel felaketi olduğu dönemde Devlet Su İşleri tarafından Seyhan Nehri'nin iki yakasında taşkınları önlemek için seddeler oluşturuluyor. Bu seddelerin etrafındaki köyler de yerlerinden taşınarak o sedde kenarlarına alınıyor ama bu sedde kenarına alınan yerleşim alanlarının tapuları verilmiyor. Burada şu anda mahalle pozisyonunda olan 11 tane yerimiz var. Adana'da Seyhan'da Yalmanlı, Karayusuflu, Salmanbeyli, Mürseloğlu ve Dervişler Mahallesi; Karataş ilçesinde Damlapınar Mahallesi; Yüreğir ilçesinde Gümüşyazı ve Karaahmetli; Mersin'i de içerisine alan Mersin ili Tarsus ilçesi Çöplü ve Kefeli mahallelerinin sorunlarının çözümüne dönük bir kanun teklifi. Sayın Milletvekilimiz Mehmet Şükrü Erdiñç'le birlikte ilgili bakanlıklarla görüşerek bu yetmiş yıllık sorunu, sahada sürekli karşımıza çıkan sorunu Meclisin, değerli Komisyon üyelerinin huzuruna getirdik. Bu konuda bütün partilerin desteklerini görüyorum; hepinize burada hem teşekkür etmek hem de bu kanun teklifiyle Adana'mızdaki bu yetmiş yıllık sorunu çözmeye noktasında da katkı vermenizden dolayı teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Abdullah Bey, teşekkür ederiz.

Şükrü Bey, yoğun çalıştınız bu konuda.

Buyurun Müzeyyen Hanım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Değerli Bakan Yardımcıları ve değerli bürokratlar; hepinizi selamlıyorum.

Evet, tabii, Adana'mızla ilgili yetmiş iki yıldır çözülmemiş bir konu, elbette son derece önemli. Seyhan Nehri'nde 1949 yılında meydana gelen taşkın sonrası sağ ve sol sahilde yapılan seddelerin içerisinde kalan yerleşim alanlarına dair tapu işlemleri gerçekleştirilememiş. Yalmanlı, Karayusuflu ve Salmanbeyli, Dervişler, Damlapınar köylerindeki -ben köy diyorum hâlâ- vatandaşlarımız Devlet Su İşlerinin tasarrufunda olan alanlarda ikamet ediyorlar. Yüreğir'deki Gümüşyazı -Kuranşa eski adı- ve Kumrulu, Karaahmetli köyleri ile Mürseloğlu köyümüz süreç içerisinde Maliye hazinesinde tahsisli olarak görünüyorlar. Hadırlı köyümüz ise şahıslara tahsisli durumda. Elbette taşkın sonrası çözülememiş olan bu mülkiyet probleminin çözülüyor olmasına son derece olumlu baktığımı buradan ifade etmek istiyorum. Tabii, bu kanun çıkarılırken dikkat edilmesi gereken birtakım hususlara dikkat çekmek istiyoruz. Ben 11 muhtarımızla da görüştüm bu kanun taslağı üzerine, hepsinin görüşü de olumlu bu konuda ama onların çekincelerini de burada iletmek isterim. Tabii, sayın milletvekilimiz

basına da bir açıklama göndermiş “Köylerde yetmiş iki yıl sonra tapu sorununu çözdük.” diye, konu daha Komisyondayken, henüz kanunlaşmamışken böyle bir basın bildirisi... Keşke on dokuz yıldır, yirmi yıldır bu konu çözülmüş olsa, başından beri, gecikmeli... Bana göre gecikmiş bir konu artık. Yine de geç bile olsa olumlu bulduğumuzu buradan ifade etmek istiyorum.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – “Çözüme kavuşuyor.” şeklindeydi o.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu kadarlık siyasal atışmalar normal.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – On dokuz yıldan önce biz yoktuk, onu da hatırlatmak lazım.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, on dokuz yıldır iktidardasınız.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yetmiş iki yıllık bir meseleden bahsediyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyoruz yine de. On dokuz yıl gecikmeli de olsa çıkarılmış olmasını olumlu bulduğumu buradan ifade etmek istiyorum.

Tabii, burada Devlet Su İşlerinin ihale yöntemiyle çıkması mutlaka mağduriyetler yaratacaktı. Bir kanun maddesiyle kişilere direkt olarak bunun oradaki mülk sahiplerine, daha doğrusu, orada ikamet edenlere aktarılması önemli bir şey, mağduriyet yaşanmaması adına olumlu. Tabii ki kanun teklifi yasalaştıktan sonra bu uygulamanın nasıl yapılacağı önemli. Burada komisyonların kurulması, bu komisyonlar kurulurken de muhakkak oradaki mülki amir olan muhtarların ve ihtiyar heyetlerinin yani sürecin geçmişi bilenlerin o komisyonlarda... Çünkü çok el değiştirmiş mülk var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Valilik bünyesinde komisyon kurulacak sanıyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir komisyon kurulmasında, bu komisyonda da mutlaka muhtarların ve oradaki ihtiyar heyetlerinin hazır olmasında fayda görüyoruz. Çünkü birtakım satışlar olmuş, sözleşme üzerinden satışlar olmuş ve muhtarın imzasıyla satışların yaşandığı durumlar var, el değiştirmiş yani mülkiyet. Dolayısıyla, hak sahipliği bağlamında, hak kaybı olmaması için bu muhtarların elindeki sözleşmelerin, o satış senetlerinin mutlaka orada değerlendirilmesi önemli. Çünkü burası dünyanın sayılı, 3’üncü büyük tarım ovası, Çukurova dünyanın en verimli topraklarından birisi. Bu mağduriyetlerin yaşanmaması için alım satımların da hem muhtarların hem de ihtiyar heyetlerinin gözetiminde olmasının önemli olduğunu düşünüyoruz.

İkinci bir husus da rayiç bedeli tabii. Hakikaten, bu kesimler Adana’nın güney mahalleleri ve yoksulluğun had safhada olduğu alanlar. Dolayısıyla, rayiç bedelinin minimum olarak saptanmasında fayda olacağı... Minimum bedel bile olsa birçoğunun bunu ödemekte güçlük çekeceklerine ilişkin çekinceleri bize ifade ettiler Adana’daki muhtarlarımız. Yine, tapu olmamasına rağmen, el değiştiren yerlerde bazı hak sahiplerinin olmamasından kaynaklı başka kişilerin buraya yerleşmesine ilişkin birtakım sorunlar olabilir; bu da öngörülerek bu kanun teklifinde açık ve net şekilde bu ifadelerin yer almasında fayda gördüğümüzü ifade ediyorum.

Olumlu buluyoruz. Dediğim gibi, satış sözleşmesi, muhtar ve ihtiyar heyetinin komisyonda olması ve hak sahiplerinin hak kaybına uğramaması için bu gerekenlerin yapılmasının önemli olduğunu burada ifade etmek istiyorum. Adana’mıza hayırlı uğurlu olsun diyorum bu çalışma da.

2’nci maddeyle ilgili... Şeffaflık önemli, bütün milletvekillerimiz bununla ilgili görüş bildirdiler, adrese teslim olmamalı bu ihaleler elbette.

Yine, 3'üncü maddede ben kıyı kenar çizgisiyle ilgili... Maksimum ve minimum su kotlarının çok önemli olduğunu yani bunun yüz yıllık yağış ve akış rejimlerine bakılarak... Muhakkak Devlet Su İşlerimiz bunu yapmıştır elbette. Ben şunu anlamaya çalıştım bu kanun teklifinde: 958 kotunun içinde kalan kısımlar istimlak edilip onun dışında kalan yerler mi dışında kalacak? Bu mu ifade ediliyor bu kanun teklifinde? Eğer böyleyse tabii, doğru bir yöntem.

Bir de Turizm Bakanlığıyla ilgili çok tepki gösterildi ama gerçekten, ben Adana Milletvekiliyim, çok da turizm bölgesi değil ama bana en az 50'ye yakın turizmci turizmin bacasız sanayi olduğunu ve Türkiye'nin gayrisafı milli hasılasının büyük çoğunluğunun turizmden, bu bacasız sanayiden geldiğini ve bu süreçte pek çok konu... Adana'da –tabirimi lütfen mazur görün- “dul avrat çorbası” derler, evde ne varsa kadın getirir, içerisine koyar, yoksuldu; her şeyi bu kanun torbasının içine koyabiliyorsak turizmle ilgili de... Tüm sektör bileşenlerinin görüşü alınmadan birçok kanunun buradan geçtiğini biliyoruz “Sektör bir araya gelmiyor.” deniliyor. Bana göre burada niyet önemli, bu kadar önemli bir sektörün, gayrisafı milli hasılaya artı değer yaratan bir sektörün sorununun bugüne kadar çözülmemiş olması kabul edilebilir bir durum değil. Bence Hüseyin Bey'e çok tepki koyuyorsunuz ama ben Adana Milletvekiliyim, turizm bölgesinde olmamama rağmen en az 50'ye yakın sektör temsilcisi bu konuda bize ulaşmıştır, bunların sorununa çözüm oluşturulmasına dair konuşuyoruz. Kafamızı kuma mı gömelim? Böyle bir sorun varsa bunun mutlaka gündeme getirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli misafirlerimiz, Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız; öncelikle, herkese iyi akşamlar.

Genel Kurulda konuşmam olduğu için biraz geç katıldım, ilk başta yapılan konuşmaları dinleyemedim, belki bir iki tekrar olabilir ama mümkün olduğunca kısa tutmaya çalışacağım konuşmamı. Öncelikle, kanun teklifinin geneli üzerinde yani torba kanun olması üzerinde durmayacağım, onu zaten hep konuşuyoruz, eleştiriyoruz kanun tekliflerinin torba kanun olarak getirilmesini. Ancak bu kanun teklifinin içerisinde tabii bizim olumlu bulduğumuz maddeler de var. Arkadaşlarımız o maddelerle ilgili de değindiler, konuştular. Ben sadece 2'nci maddeyle ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, devletin kamusal mal ve hizmetleri üretmek için kullandığı 2 yöntem var –hepimizin bildiği gibi- birisi hazine tarafından doğrudan finanse edilmesi, diğeri de yap-işlet-devret modeliyle yani kamu-özel iş birliği gibi yöntemlerle finanse edilmesi şeklinde. Bu 2'nci bahsettiğimiz yöntem elbette ki tüm dünyada zaman zaman kullanılan, uygulanan bir yöntem. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim de uygulanması ve kullanılması konusunda karşı olduğumuz bir yöntem değil aslında. Gerekli zaman tabii ki bu yöntemler yatırımlarda kullanılabilir ancak Türkiye'deki uygulamalarına baktığımız zaman bu projelerin, şimdi, özellikle, son yıllarda, çok riskli boyutlara ulaştığını görüyoruz bu yapılan anlaşmaların yani bu kamu-özel iş birliği projelerinin uygulama yöntemlerinden dolayı. Nedir bu uygulama yöntemlerindeki en büyük problem? İşte, projelere hazine garantisi verilmesi, yabancı para cinsinden ve fahiş tutarlarla hizmet bedellerinin belirlenmesi, hizmeti kullanmak durumunda olan vatandaşların vergi karşılığında daha doğrusu, ekstra para ödemek zorunda kalmaları ve aslında en önemlisi, projelerin maalesef şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle paylaşılması en büyük sorun.

Mutlaka daha önceki konuşmacı arkadaşlarımız da değinmişlerdir. Şimdi, bu şeffaflıkla ilgili Sayın Bakanımız da çok güzel açıklamalar yaptı, o yüzden çok tekrara girmek istemiyorum ama en önemli konu zannederim burada, bu projelerin şeffaf olarak bizler tarafından neye mal olduğu ve kamu üzerinde gelecekte nasıl bir yük oluşturduğunu bilememizden kaynaklanıyor ve şu anda, burada, ne olduğunu bilmediğimiz, şeffaf olmayan gizli projeye ilgili bir kanun maddesini, kanun teklifini görüşüyoruz. Ne olduğunu bilmediğimiz bir yöntemin üzerinde şimdi yeniden bir yetkilendirmeye burada onay vermemiz bekleniyor Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak.

Şimdi, mesela hazinenin borç üstlenimine tabii kredi anlaşmalarına baktığımız zaman toplam proje maliyetlerinin yükü bize 22 milyar dolar görünüyor ama gerçekten acaba 22 milyar dolar mı yoksa bunun daha altında mı maliyetleri, bunu bilmiyoruz. İşte, bu şeffaflığın öncelikle oluşturulması ve bu bilgilerin bizlerle paylaşılması, ondan sonra bu tarzda kanun metinlerinin getirilmesi gerekiyor.

Şimdi, maddeye baktığımız zaman, özetle, maddede de kısaca şunu anlıyoruz: Yani bu bazı projeleri üstlenmiş olan firmalara yabancı kreditorler kredi verirken özellikle Karayolları Genel Müdürlüğünün yükümlülüklerini ifa etmekte yetersiz kalabileceği konusunda bir tereddüt yaşamaları üzerine Ulaştırma Bakanlığını da yetkili kılmakla ilgili bir madde. Şimdi, burada aslında maddenin içeriğini ayrı tartışmak lazım. Tartışılması gereken diğer bir şey de bu projelerin yani önemi nedir, bu projeler ne kadar önemlidir? Mesela arkadaşlarımız sordular, hangi firmaların yaptığı projeler, hangi projeler bunlar? Ulaş Vekilimiz 2 tane projeden bahsetti, bunlar mıdır mesela, bu projeler midir? Bunları da belki cevaplamamız gerekiyor. Ayrıca aciliyeti ve önemi nedir bu projelerin? Neden bu kadar acil bir şekilde, bir torba kanun içerisinde, bu firmalara kredi çekebilmeleri için bir kolaylık sağlamak adına, Karayolları Genel Müdürlüğünün, Ulaştırma Bakanlığının da aslında itibarını da sarsacak şekilde böyle bir uygulama getirilmek istenmektedir?

Şimdi, değerli vekiller, çok darda olduğumuzu kabul etmek zorundayız, ekonomik olarak ülke darda. Bu arada gerekçede de bahsedilmiş: İşte, Covid-19 salgını, mücbir sebeplerden bahsediliyor. Değerli arkadaşlar, mücbir sebebin olduğu bir ülkede, bir ortamda, bir durumda yani burada, biz, neden bu projelerin yapılması, ille de yapılmasıyla ilgili konuşuyoruz. Ben açıkçası bunu anlayabilmiş değilim. Öncelikle bunun bir açıklanması gerekiyor. Açıklayın, hangi projeler, neden aciliyeti var yapılmasının, ikna olalım “Tamam.” diyelim bunlarla ilgili. Şimdi, kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: Türkiye’nin 2020 yılında toplam dış borcu 435 milyar dolara ulaşmış, kamunun dış borcu 166 milyar doları geçmiş, devletin borcu 1,8 trilyonu geçmiş, ülkede üretim yok, istihdam yok, işsizlik almış başını gitmiş, biz burada bu projelerin yapılmasını konuşuyoruz değerli arkadaşlar. Asıl tersliğin ben burada olduğunu açıkçası düşünüyorum. Yani öncelikle net bir şekilde bize bilgi verilmesi gerekiyor bu getirilen kanun maddesinin ihtiyaç gerekliliğiyle ilgili, yoksa artık şu soruları sormak zorundayız bu yap-işlet-devret ve KÖİ modeliyle ne kadar fahiş fiyatlarla... Burada, şunun da altını çizmek istiyorum; tabii, bu projelerle kamu görünürde borçlanmıyor ama ne oluyor, gelecekle ilgili belirsiz bir maliyetin de altına imza atıyoruz hep birlikte aslında baktığımızda. İşte o nedenle şu soruyu da sormak zorundayız eğer bu kanun maddesi buraya geldiyse görüşülmeye: Kimler istedi bunu, kimlere ne söz verildi ve kimlerin ne menfaati var bu projelerden? Arkadaşlar, yani artık yapmayın, gerçekten ülkenin ihtiyacı olan konuları konuşalım. Mücbir sebep varsa ülkede, ortada, o mücbir sebebin içinde yap-işlet-devret projesi konuşamayız değerli arkadaşlar. Burada başka sorunları tartışmamız, konuşmamız ve kanunlaştırmamız gerekiyor. O nedenle soruların tabii cevaplarını bekliyoruz. Ben daha fazla uzatmak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI METİN YAVUZ – Biz teşekkür ederiz.

Vehbi Bey...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

Herkesi de sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Şimdi benim gördüğüm kadarıyla burada 12 maddelik bir torba, 2 tane gördüğüm kadarıyla tartışılmalı madde var. Bunlardan bir tanesi madde 2: 15/3/2020 tarihinden sonrası ihalesi yapılmış ancak uygulama sözleşmesi imzalanmamış yap-işlet-devret projelerine ilişkin olarak özel bütçeli kuruluşun yanında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının da borç üstlenim anlaşmasında taraf olmasının sağlanması. En çok tartışılan konulardan bir tanesi bu. Bir tanesi de madde 6: Nakil esnasında yakalanan küpesiz buzağı, kuzu ve oğlaklar ile gebe hayvanların kesime sevk edilmesi uygulamasına son verilmesi. Yani burada genelde milletvekillerimizin “Bayındırlık, İmar, Turizm ve Ulaştırma Komisyonunda bunun ne işi var?” diye bir itirazları var. Benim burada gördüğüm 2 tane tartışılmalı madde var. Ben madde 6 hakkında konuşmak istiyorum.

Bu maddeyle, denildiği gibi, nakil esnasında yakalanan küpesiz yani “yakalanmaktan” ve “küpesiz”den kasıt “tanımlatılmamış buzağı, kuzu ve oğlaklar ile gebe hayvanların kesime sevk edilmesi uygulamasına son verilmektedir.” denmekte burada, gerekçede. Burada bir, demek ki küpesiz hayvanlar var yani kayıt dışında hayvanlar var ve bunların sevk esnasında bu olay gerçekleşiyor. Burada Tarım Bakanlığından yetkililerin olduğunu da, bürokratların olduğunu da duyduk. Peki, burada, 2020 yılında bu şekilde sevk edilen kayıt dışı hayvan sayısı ne kadardır? Geçmiş yıllara ait sayılar var mıdır ki böyle bir madde koymaya gerek duydunuz? Türkiye’de demek ki kayıt dışı hayvan varlığı var, bu hayvan varlığı ne kadardır? Bununla ilgili, bürokratlarımız bilgi verirse sevinirim.

Türkiye’de kayıt dışılık hakikaten de önemli bir sorun. Hayvancılık içinde de kayıt dışılık önemli ancak kayıtlı hayvanlarda da, kayıtlı hayvanlarımızda da, onların istatistiklerinde de ciddi sıkıntılar olduğunu görmekteyiz. Özellikle, büyük ve küçükbaş hayvan sayıları ile et ve süt üretimine ilişkin istatistiklerin doğruluğu uzun zamandan beri tartışılmaktadır. Türkiye’de sığır sayısı ve inek sütü üretimi başta olmak üzere hayvansal ürün üretim istatistikleri gerçeği ne yazık ki yansıtmamaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre 18,6 milyon büyükbaş, 55 milyon küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır ülkemizde. Türkiye İstatistik Kurumu, hayvan sayılarının Tarım ve Orman Bakanlığı aracılığıyla tür, ırk ve yaş grupları itibarıyla değerlendirip kontrol ve analizlerden sonra nihai hâli vererek yayımlandığını belirtmesine rağmen, rakamlar arasında tutarsızlık olduğu gerek bilim insanları gerek ziraat mühendisleri ve veteriner hekimler tarafından dile getirilmektedir. İstatistiklerdeki bu tutarsızlık zootekni alanında akademik çalışma yapan akademisyenlerin bilimsel makalelerine de konu olmuştur. Örneğin, 2012-2016 yıllarında kültür ırkı, kültür ırkı melezi ve yerli ırk sığır sayılarındaki artış sırasıyla yüzde 3,8; binde 7 ve binde 3 olurken 2017 yılında yerli ırk sığır sayısında yüzde 8’lik bir azalışa rağmen toplam sığır sayısında yüzde 13,2’lik artışın makul bir açıklamasını bilim insanları getirememektedir.

Yine, kültür ırkı, melezi ırkı sayısına baktığımızda, birbirini izleyen iki yılın sığır sayıları doğru kabul edilirse bunun tek bir açıklaması olabilir, o da canlı hayvan ithalatıdır fakat Türkiye’de kültür ırkı melezi sığır ithal edilmemektedir, ülkeye kaçak hayvan girişi olduğuna dair bir bilgimiz de yoktur, 2016’da ithal edilen damızlık, besilik ve kasaplık canlı hayvan sayısı 500 bini geçmemektedir. Doğum ve ölüm oranlarında ve kesin hayvan sayısında önemli bir artış da görülmemektedir. Buna rağmen, yüzde 18’lik artış olması, inanın, istatistik bilimiyle açıklanacak bir durum değildir.

Sadece hayvan sayıları değil, hayvansal ürünlerin üretimindeki sayılarda da buna paralel olarak sapmalar gözükmemektedir. Sığır başta olmak üzere manda, koyun ve keçi sayılarındaki artışlar ithalatla açıklanamaz durumdadır. Mecliste de sık sık dile getirdiğimiz ve zootekni alanında akademik

çalışmalar yapan bilim adamlarının da ifade ettiği gibi en kısa zamanda hayvan sayımı yapımı yapılması zorunlu hâle gelmiştir. Sayımdan önce de daha önceki sayılardaki uyumsuzlıklardan kimsenin sorumlu tutulmayacağını açıklanması gerçekçi, güvenilir ve şeffaf bir sayım için önem arz etmektedir. Türkiye’de en son ne zaman hayvan sayımı yapılmıştır ve bundan sonra ne zaman yapılması düşünülmektedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Milletvekili.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bir söz var -gerçi, Mersin Milletvekillerimiz de var ama- “Eller gider Mersin’e, biz gideriz tersine” diye, bir de “Arıyı bal içinde sunarlar.” diye bir sözümüz de var, bunlar çok manidar aslında.

Şimdi, kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili, ilgili mevzuatın 59’uncu maddesinde “mücbir sebepler” diye bir bahis var, orada diyor ki: “Doğal afetler, kanuni grev ve genel salgın hastalık hâlleri...”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, dünyada... Ben size o şeyleri de göstereyim: “Milletlerarası Ticaret Odası Mücbir Sebep ve Aşırı İfa Güçlüğü maddeleri (2020) yayınlandı.” diye bir beyanatu var. Orada da şöyle bir bahis geçiyor: “Aşırı ifa güçlüğü maddesine dayanan tarafın sözleşmeyi sona erdirmeye hakkı, taraflardan her birinin hâkim ve hakemden sözleşmenin uyarlanmasını veya sona erdirmesini isteme hakkı, taraflardan her birinin hâkim veya hakemden sözleşmenin sona erdiğini açıklamasını isteme hakkı var.” Ve bunun akabinde Dünya Bankası, kamu-özel sektör ortaklıklarını bu pandemi krizinin nasıl etkileyeceğine yönelik orta vade, kısa vade ve uzun vadede bazı stratejik planların yapılması gerektiğini; Filipinler’den tutun, İtalya’ya, Fransa’ya, Amerika’ya kadar kamu-özel ortaklığından kaynaklanan projelerin finansmanının uluslara çok ciddi ekonomik yüklerle sebep olacağını göstermesine rağmen, biz bugün tam tersine kamu-özel iş birliğiyle ilgili yeni bir bahis açıyoruz ve finansal olarak desteklemeye çalışıyoruz bazı ortaklıkları.

Sayın Başkan ve değerli arkadaşlar, şu anda 2020 yılında kamu-özel iş birliği vasıtasıyla yapmış olduğumuz garanti ödemeler 18 milyar, 2020 yılı için. 2021 yılı için -eğer kurda çok ciddi farklılıklar olmaz ise- 31 milyar Türk lirası, 2023 yılında bu bedel toplam 109 milyar Türk lirası olacak. Yani ben kâhin değilim, münecim değilim ama şunu söyleyeyim: Eğer bu şekilde giderse 2023 yılında bütçemizin toplam açığı 500 milyar TL’yi geçer ve bu aşamada biz neler yapıyoruz değerli arkadaşlar? Mesela, kötü bir örnek göstereceğim, herhâlde dünya iktisat tarihine girebilecek bir evrak, CİMER’den verildi, ilgili Bakanlık bununla ilgili bilgi vermedi bize.

Bakın, ben size şöyle bir şey söyleyeyim: Bu sene birinci ayın 27’si 2021 tarihli CİMER başvurusu. Gerçekleşen yolcu sayısı 7.235. Garanti edilen yolcu sayısı kaç olabilir değerli arkadaşlar? 1,2 milyon, hata payı yüzde 99,6; Zafer Havalimanı, yüzde 99,6. Peki, diyeceksiniz ki, pandemiye bahane bulacağız. Geçen seneki kaçtı yani 2019 yılında kaçtı? Yüzde 95. Daha önceki sene kaçtı? Yine yüzde 95, daha önceki sene yine yüzde 95. Bunu yapanlar, aynı bu KÖİ sözleşmesini yapanlar. Peki, genel durum sadece Zafer’le mi alakalı? Osmangazi için de aynı şey. Peki, bu sözleşmeyi yapan arkadaşlar... Bakın, elimde bir icra kâğıdı var Kütahya Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü icra takibi hakkında, burayı özellikle okumak istiyorum: “16/10/2020 tarihinde Kuzey Marmara Otoyolu’nu kullanan personel Başkanlığımıza gönderilmiştir. Buna istinaden Şoför Kadri tarafından kullanılan 43 ST 592 plakalı ambulansla geçiş ücreti ve cezaları dâhil 560 lira. Şoför Osman Uygun tarafından kullanılan 43 vesaire

numaralı ambulansla geçiş ücreti yine Kuzey Marmara Otoyolu, üçüncü köprü cezası dâhil 548,75 TL Kuzey Marmara Otoyolu işletmesine ait gişelerden geçiş yaptığı tespit edilmiştir. Söz konusu geçiş ücretini ödemeyen bahse konu personelin 17/2/2021 tarihi mesai bitimine kadar bilmem ne hesap numarasına, IBAN numarasına parayı yatırması, aksi takdirde icra işleminin, icra takibinin yapılacağı hakkında...”

Ya, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcım; bir otoyol yapılıyor, otoyolun yapılma amacı kamu menfaati değil mi? Hızlandırmak için yapıyorsunuz, finans bulamadığımız için yapıyoruz vesaire. Buradan ambulans geçiyor, ambulans geçmesinin, itfaiye aracının, yangın aracının geçmesinin vesairesinin dahi bu sözleşmelerde yer almaması kadar abes bir durum söz konusu olabilir mi? Zaten hazineyi çok ciddi 20 milyar, 30 milyar, daha sonraki yıl 50 milyar TL zarara sokuyorsunuz hesapsız, kitapsız... Bakın, bir şey söyleyeyim: Dünyanın her yerinde, hangi ülke olursa olsun, Orta Afrika Cumhuriyeti’nde dahi şunu yapan, şu sözleşmeyi yapan, yüzde 99,5’lik hatayı yapanı affetmezler. Ben burada siyasi konuşma yapmıyorum; Türkiye’mizin, yarınlarmızın, geleceğimizin ne hâlde olacağını kestirmek artık mümkün. Gelecek sene için de ben bu aynı rakamla geleceğim, “Yüzde 99” diyeceğim, inşallah olmaz ama olacak. Ne diyeceksiniz? Siz bunun neden Kuzey Marmara Otoyolu’nu, şu sözleşmede icra olayını... Bakın, ambulans bu ya, ambulans...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sayın Milletvekilim, toparlayalım.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Toparlıyorum, çok dağıldı, bayağı dağılmış olması lazım.

Bunları yapanları... Ne olursunuz, bu sözleşmede bu var mı? Kuzey Marmara için bir finanse edeceksiniz, bir müteahhit zengin edilecek edilmeyecek önemli değil ama bu sözleşmede kamu araçlarının basit, acil kamu araçlarının... Bu neden yok Sayın Bakanım, neden yok? Neden bu yüzde 99 hatayı cezalandırmıyorsunuz, sorumlular hakkında işlem yapılmıyor? Bu savcılıktan istenmez, hükümet istifa eder, bırakın bakanlığı, bakanlık bürokratlarını, hükümet... Şu anda getirdiğiniz şeyde -demin, ilk başta söylemiştim- dünya, kamu-özel iş birliğiyle ilgili, pandemiden dolayı sözleşmelerin feshine, sözleşmenin durdurulmasına, anlaşma yoluna gitmesine rağmen biz neden yeni bir kamu-özel iş birliği anlaşması yapıp üstüne de onların finansmanını garanti altına, hazine yükümlülüğü altına sokuyoruz? Ben bunu anlayabilmiş değilim, anlayan arkadaşlar varsa anlatsın.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu Zafer Havalimanı konusu sürekli gündeme geliyor. Tabii, muhtemelen yapıma aşamasında...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Kütahyalı ve Afyonlu siyasiler falan hep talep etmiştir ama...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – İzniniz olursa bir cümle, bir cümle istirham ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – O havalimanı yapılmalıydı, amenna, sonuna kadar havalimanı yapılmasına taraftarım. Ben Kütahya Milletvekili olarak söyleyeyim: O havalimanı 3 şehre hitap eden, istikbal vadeden bir havalimanıdır. Bakın, şu anda, 2012 yılında yapılmış olan havalimanının toplam maliyeti 50 milyon euro.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz yapım yöntemine karşı çıktınız.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Bakın, 50 milyon euro, bizim yedinci senede buraya vermiş olduğumuz para 50 milyon euro. Şu anda orada, pistte ot bitmek üzere, keşke tarıma açsaydık belki daha iyi olurdu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Yani hesapsız, kitapsızlıktan ziyade... Şimdi, devlet bazı şeylerde kamu menfaatini göz önünde bulundurarak zarar edebilir ama yüzde 99,5’in izahı yok ve toplamda bu firma 250 milyon euro kazanacak, hiç yolcu ve hizmet sunmadan da kazanabilir çünkü yolcu yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki.

Süleyman Bey, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, sevgili bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bütün konuşmacıların dikkat çektiği konulardan biri torba yasadaki 2’nci madde özellikle. Demek ki burada milletin menfaatine herhangi bir şey yok. Ben de 2’nci madde üzerinden değerlendirmede bulunmak istiyorum. Şu anlaşılıyor ki, iktidar faiz baronlarının dostu olduğunu bu maddeyle bir kez daha gösterdi. Ne yazık ki pandemide işsiz ve gelirsiz kalan milyonlara, iflasa sürüklenen esnafa destek vermeyen iktidar, sıra yandaş şirketlere gelince yine kesenin ağzını açtı. Elimizde mini bir torba var, torba mini fakat rant dev gibi. Halka külliyen zarar var bu torbada. Otoyol, köprü, şehir hastanesi gibi büyük altyapı ihalelerini kazanan ama bankalardan kredi alamayan yandaş şirketlerin imdadına koşan iktidar, bu yasa teklifiyle bu şirketlerin alacağı borca da kefil olacak. Elimizdeki teklifin 2’nci maddesinin gerekçesi yabancı kreditorlerin şirketlere borç vermeye yanaşmamasına dayanıyor. Gerekçede bahsedilen “finansman teminindeki aksaklık” cümlesi bunu açıkça ifade ediyor. Gerekçede denilmek isteniyor ki: “Yabancı kreditorler genel müdürlüklere güvenmiyor, direkt Bakanlık kefil olsun.” Hazine garantisi yetmiyor, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ihaleyi alan şirketin artık borcuna da kefil olacak. Aslında Karayolları Genel Müdürlüğü’nün yapacağı borçlanma içerikli anlaşmalara Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının tüzel kişiliği kefil edilmektedir. Nasıl mı? Zaten kanunda mevcut olan kredi üstlenimi yöntemine ek olarak borç üstlenimi yöntemi getiriliyor. İkisi arasındaki tek fark, birinde garantörün ilgili kamu idaresi, diğerindeyse Hazinesin olmasıdır. Yeterli ödeneği olmayan bir idare üstlendiği krediye ait yükümlülüklerini yerine getiremeyebilir ancak Hazine tarafından üstlenilen borçların ödenmesi aşamasında ödenek şartı aranmaz, Hazine gerekirse borçlanarak ödemesini yapar. Türkiye öyle bir darboğaza sokulmuştur ki artık uluslararası kreditorler garantinin, garantinin garantisi istemek noktasına gelmiştir. Yandaş müteahhitler, borç parayla döviz bazında borçlanarak bu projeleri gerçekleştirmektedirler. Artık borç verenlere Karayolları Genel Müdürlüğü üzerinden verdiği gelir talep garantileri yetmemektedir çünkü bu yolla yapılan ihaleler artık Türkiye ekonomisinin taşıyabileceğinden daha ağır yükler getirmektedir. Tabii, burada insanın aklına şu da geliyor: Yabancı bankalar bu projelerin ilerde iptal olacağını tahmin ediyor, bu yüzden bu şirketlere kredi vermek istemiyorlar. Muhtemelen demişlerdik ki: “Krediyi ancak kamu kefaleti garantisiyle veriz. Bu projeler sonradan iptal edilirse biz paramızı devletten alalım.” Eğer durum buysa bu geleceğe ipotek koymaktır, buna da kimsenin hakkı yoktur. Şu mu isteniyor acaba diye sormadan edemiyoruz: Yandaş müteahhitler borç bulabilsin diye müdürlükler üzerinden verilen borç üstlenimi garantisi yetmiyor da vatandaşlar tek tek gidip bu borçlara kefil mi olsun? Bu mu isteniyor? Oldu olacak Anayasa’ya hüküm koyalım, 18 yaşını dolduran her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gidip 5’li çetenin kamu-özel iş birliği projelerine gelir garantisi için, kredi borçları için senet versin; el insaf!

Değerli arkadaşlar, bu kadar büyük projelerde zaten gelir garantisi veriliyor, bir de kredi için garanti veriliyor şimdi. Özel sektör, hiçbir riski üstlenmeyecekse neden bu projeleri fahiş fiyata özel sektör yapıyor? Bunun adı peşkeştir. Gelir garantisi ver, yabancı kredisine kefil ol, buna da hep beraber “Dur!” dememiz lazım.

Değerli arkadaşlar, kimseye garanti yok bu ülkede, yandaşlar hariç. Bir tarafta baba oğul borç batağında olduğu için intihar edenler, diğer tarafta borçlarını sildiren yandaşlar. Bir tarafta, iş yerine “Namuslu bir şekilde battık...” Bakın, kamuoyunda da en son görüldü diyor ki vatandaş: “Namuslu bir şekilde battık, devren satılık.” dükkânımı satışa çıkarıyor.

Bir tarafta, iş yerini “Namuslu şekilde battık.” pankartı asarak satışa çıkaranlar, diğer tarafta hazine garantileriyle tüyü bitmemiş yetimin kursağındaki lokmayı söküp alanlar. Bakın, esnaf bu pankartla beraber diyor ki: “Elektriğimizi kestiler, internet aboneliğimizi iptal ettiler, kızım EBA’ya giremiyor, evimden internetim kesildi, ödeyemedim. Öğretmeni kızımı arıyor ‘Derse girmedin.’ Diye, nasıl girecek; yok, yok, yok.”

Esnaf haklı, esnafa yok. İşçi, çiftçi haklı; işçiye, çiftçiye yok. Emekli haklı, emekliye yok. Kime var, kime var arkadaşlar? Yandaş şirketlere var. Ne var? Hem gelir garantisi var hem borçlarına Hazine kefaleti var. Biraz önce burada konuşuldu, “Belediyelere de Hazine garantisi veriliyor.” denildi. Belediyelere Hazinenin garanti vermesi yıllardır uygulanan ve bütün dünyada ülkelerin uyguladığı bir yöntem. Sonuçta, belediye de devletin tüzel kişiliği olan bir organı. Burada asıl sorulması gereken soru şu: Biz neden Hazine olarak, Bakanlık olarak, özel bir şirketin aldığı, hem de faiz baronlarından, yabancı bankalardan aldığı dolar, euro cinsi ne olduğu belli olmayan, riskini bilmediğimiz, bütçeye ne yük getireceğini bilmediğimiz kredilere kefil oluyoruz? İsterseniz -amiyane tabirle- 5’li müteahhidin eşinin dostunun aldığı araba, ev, yat, villa kredilerine de kefil olalım ülke olarak. Böyle şey olur mu arkadaşlar? Hiç risk almayacak mı bu şirketler? Milyonlarca işçi var, hepsi yarın kapının önüne konulabilir. Geçtim gelir garantisini, çalışma garantileri yok. Esnaf pandemi kirasını ödeyemedi, iktidar çıkıp “Hazine kefil olacak.” dedi mi? Hayır. Hazineyi kefil yapacaksak eğer çiftçimize kefil yapalım. Çiftçinin traktörüne haciz konuluyor, borçları yapılandırmaya bile girmiyor, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin faizleri uçuşa geçmiş. Hazine, üreticinin, çiftçinin, tarlasını her türlü zorluğa karşı ekmeye çalışanın yanında olsun. Bu ülke, arkadaşlar, okurken aldığı kredi için haciz gören üniversitelilerle dolu. Hiçbirinin ne gelir garantisi var ne de borçlarına kefil garantisi var. Yetti artık, üç beş faiz baronunu beslemek yetti, birkaç yandaşa paramızı peşkeş çekmek yetti.

Bu kanun teklifi mutlaka geri çekilmelidir diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki.

Şimdi, tabii, muhalefet olmanın dayanılmaz kolaylığı da var Hasan Bey? Bir taraftan, çok yüksek hitabet örneklerini gördük doğrusu, bu tümü üzerinde görüşmelerde. Ben bütün milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Allah size de nasip etsin Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buna Allah muhafaza diyelim.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kendi kendinize de..

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, Ahmet Bey ve Bakan Yardımcılarımız, mümkün olduğu kadar kısaca ve cevap hakkı doğurmadan bilgileri verelim. Yani, bazı bilgilendirilmesi gereken konular da var, özellikle 2’nci madde üzerinden.

Buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, öncelikle ben birkaç şeyi ifade edeceğim, ardından Bakan Yardımcılarımız ve diğer teknik ekibin de ifade edecekleri vardır.

Şimdi, öncelikle bu hayvan kesimiyle alakalı getirdiğimiz madde üzerine, tabii, tüm katkı sağlayan vekillerimize değerli eleştirilerinden dolayı teşekkür ederiz. Buradaki aldığımız bilgiler neticesinde inşallah yasanın daha da olgunlaşma noktasına geleceğine inanıyoruz.

Şimdi, benim seçim bölgem Bursa’da da çok sık rastladığımız, bazı vatandaşlarımız hayvancılık yapıyor. Hayvancılığı bazen meralarda, şehrin çok uzak noktalarında, bazen normal araçlarla ulaşamayacak noktalarda yapıyorlar ve kendilerinin bu hayvanlara küpe taktırma şansı olmuyor. İlgili tarım birimlerinin de oraya gidip küpe takma şansı olmuyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, Ahmet Bey, affına sığınarak şunu diyeyim: Siyaset tecrübesi, en kolayından başladın sen.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Başkanım, kolaydan zora gidiyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu konuda bir tartışma yok ama buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Zaman zaman, bu noktada, mevzuat gereği, hayvanını yayladan veya meradan aşağı indirince bakıyorsunuz ki jandarma yakalamış, oradaki hayvanları kesime götürüyor. Ve bunlar içerisinde bir aylık hayvanlar var, kimi zaman gebe olanlar var.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Eleştirmiyoruz ki, doğrudur.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Efendim, yok, hususun detaylarını soranlar oldu, onları bir şekilde ifade etmek istiyorum.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – 2’nci maddeyi anlat.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Ona da geliyorum, ona da geliyorum. Şimdi oradaki konulara da geliyoruz.

Şimdi, karantina merkezleri kurulacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Çok uzatmayalım yalnız.

Buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; karantina merkezleri kurulacak.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – En iyi bildiğinden başlıyor.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Diğer konuyu da biliyoruz Sayın Vekilim, siz oradan laf atıyorsunuz ama onları da biliyoruz.

Karantina merkezlerinde bu hayvanların herhangi bir insan sağlığına veya kendi cinsleri hayvan sağlığına bir zararı olmadığı veteriner hekim tarafından gözetlendikten sonra uygunsa küpe takımıyla alakalı işlem yapılacaktır. Detaylı bir sürü konular var. Demin bir milletvekilimiz “Bugüne kadar kaç hayvan kesildi böyle?” diye sordu ama kendisi çıkıp gitti, şu anda yok. 2014-2020 yılları arasında büyükbaş 7.283 hayvan, yine aynı yıllar arasında küçükbaş 13.360 hayvan...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bunlar yakalananlar ya, o soruldu biraz da “Yakalanmayanlar ne olacak?” diye. Onu, tabii, ayrıca...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Şimdi, Sayın Başkanım, burada diğer muhalefet vekillerimizin de konuştuğu bir husus. Ya, kefalet üzerinden bir anlayışla yasayı değerlendiriyorlar. Şimdi, kefillik nedir? Kefillik, ben size kefil olurum, yarın siz borcunuzu ödemezsiniz, ondan sonra ben o parayı ilgili bankaya veyahut da aldığım yer neresiyse oraya ödeme yükümlülüğüm var. Burada öyle bir şey yok.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Nasıl yok?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Olur mu öyle şey ya?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Yok efendim, bir dinleyin ama dinlemezseniz ben nasıl anlatayım sayın vekillerim?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Çocuk mu kandırıyorsunuz?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Çocuk falan kandırmıyoruz, çok net ve açık bir şekilde bunu savunuyoruz ve söylüyoruz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – O zaman anlat, anlat.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Borç üstlenip... Sayın Celadet Bey...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir anlatsın, bir anlatsın Ahmet Bey.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, ya ben konuşayım, kendileri sussun ya da kendileri konuşsun, ben susayım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun, buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Valla, buradan döndürürsen ben alkışlayacağım.

AHMET KILIÇ (Bursa) – En fazla alkışı senden bekliyorum Hasan Bey.

Şimdi, efendim, burada kefaletlik bir durum yok. Hep kefillik üzerine vurgu yapıldı. Siz bu borçları ödeyeceksiniz, devlete yüklüyorsunuz. Hayır, böyle bir durum söz konusu değil. Bakınız, dediğimiz nokta ne? Borç üstlenimi. Borç üstleniminde, o projeye dair birtakım borç üstlenim noktasında, o işin içerisindeki kreditorler, bizden, kurumlarımızdan bir detay istiyorlar, bunu yapıyoruz. Bunu yaptıktan sonra eğer bu işi alan firma bu işte kredisini ödemediyse devletin bir muhatabiyeti yok ki, o firmanın muhatabiyeti.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – O zaman neyi üstleniyorsunuz ki?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Bakın efendim, dinleyin işte.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Yani neyi üstleniyorsunuz?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Proje fesholursa, fesholduktan sonra yapılmış orada bir imalat varsa o imalatın miktarıyla alakalı konu. Şimdi, topyekûn olarak bütün borçları Hazine üstleniyor, bütün o firmaların kredi borçlarını, işte, Karayolları üstleniyor diye bir yaklaşım sergilendi; bu doğru değil, bunu açıklamak istedim öncelikle.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Yani tamamlamamış, imalatı yaptı, onun bedelini mi alacak?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Hayır.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ee...

AHMET KILIÇ (Bursa) – “Tamamladığı imalat.” diyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Tamamladı imalatı ama bitmedi, onun bedelini mi alacak?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Efendim, proje fesholursa diyorum, proje fesholursa.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Onun bedelini mi alacak yani?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Onun bedelini tabii ki, eğer proje...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Keşif bedelini alacak onun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Ama bakın, Sayın Vekilim, şimdi detaylara iniyorsunuz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bu da bir kefalet işte.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Kefalet değil ama bu.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sözleşmesini tamamlaması lazım...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Yani sizin dediğiniz tanımlamaların hiçbir tanesinde kefalet diye bir şey geçmiyor.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Başkanım, o maddeyi çekelim, o maddeyi çekelim bitsin yani bu. Çıkarın kefalet...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Şimdi, Sayın Başkanım...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “Kefillik ayrı, şey ayrı.” diyor, hukuken o ayırım var da...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Efendim, oradan öyle görünüyor, buradan böyle görünüyor diyemeyiz yani uluslararası tanımlarla yapılmış bir şey var.

Şimdi, ihale koşullarında değişiklik yapıldığına dair birtakım ithamlar oldu. Yok, hayır, teklif kapsamında ihale koşullarında herhangi bir değişiklik yok, ihale zaten mevcut yani ne koşullarda yapılmışsa o koşullarda kendi devamlılığını sürdürüyor.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – İhale koşullarında değişikliği kastetmiyor, “Eğer, ihale yapıldığı sırada bu borç üstlenimi kanunlaşmış olsaydı belki daha farklı firmalar da girerdi.” diyor. Mesela “Ben hiç yol yapmadım, bütün borçlara kefil olun, ben giririm.” yani bunu söylemek istiyor.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Vekilim, Hasan Bey...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Akif Bey, onu söylemek istedi. Bütün borçları siz üstlenecekseniz ben de yaparım yolu.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Karayolları Genel Müdürlüğü zaten bu konuyla alakalı borç üstleniminde bulunmuş. Ondan sonra bir kez daha...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ama şöyle...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Ama karşılıklı oluyor. Ben bitireyim istiyorsanız. Yani karşılıklı şimdi bu işi tartışsak olmaz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Eksik olan ne, neyi tamamlıyorsunuz? Bunu açıklarsanız...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Ahmet Bey, hızlandırmamız lazım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Siz konuştunuz, arkadaş dinledi sonuna kadar siz de bir sabredin.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Onlar o noktada sabırsız yani haklarını yemeyeyim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Daha açmaya çalışıyoruz...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Anlatıyor, biz size müdahale etmedik, konuştunuz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ya, bu müdahale değil ama Sayın Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Müdahale işte.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Konuyu açmak için, konuyu daha iyi anlamak için...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ahmet Bey, ara vermeden devam edin.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Başkanım, taraflar birbirine söz söyleyince biz girmek zorunda kaldık. Neden “Söz konusu 4749 sayılı Kanun’da değişiklik yapıp, Hazine üstlenimi öngörülmedi?” diyor. Yani, zaten söz konusu teklif kapsamına giren projelerin ihale şartnamelerinde hâlihazırda idareyle alakalı bir konu söz konusu değil. Yani, 4749’da bir değişiklik yapmış olsaydık ihale şartlarında da bir değişiklik yapmış olacaktık. Bu noktada Sayın Akif Hamzaçebi’nin bir sorusu vardı, ona istinaden söyledim.

Yine, hâlihazırda şu an itibarıyla Ulaştırma Bakanlığımızın buraya borç üstlenim noktasında bulunmasında yani Maliye Bakanlığı 1 milyar TL ve üstüne borç üstleniminde bulunabiliyor, ana çıkış noktası da bu. Bazı vekillerimiz yani “Niye Maliye Bakanlığı borç üstleniminde bulunurken, efendim, siz bir daha Ulaştırma Bakanlığına 1 milyar TL’lik altı bir ücrette borçta bulunmasını getirdiniz?” diyor. Yani, burada borç üstleniminde taraf olmasında bir sıkıntı yok Ulaştırma Bakanlığında.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Hayır, o kanunu değiştirseydiniz, bunu niye getirdiniz?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Şimdi, Sayın Vekilim, tekrar cevap vereceğiz. Kanunu değiştirmek...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Madem orada bir borçlanma varsa...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Bakın, efendim, burada zaten Karayolları Genel Müdürlüğünün bir borç üstlenimi söz konusu, buna biz taraf olarak Ulaştırma Bakanlığını da ekliyoruz burada. Yani, şu anki pandemi koşulları, dünyadaki, sistematikteki kredi şartları da göz önüne alınarak kreditorlerin ister istemez bu noktada kendince özel bütçeli kuruluşlara karşı yaklaşımlarında bir farklılık var. Zaten Akif Hamzaçebi de bu konuyla alakalı bir açıklama yaptı aslında bunu açıklar nitelikte. Detaylı baktığımızda benim söylemek istediklerim bunlar Sayın Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ahmet Bey, şimdi bu konuda tabii...

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Ama bizim sorumuza cevap vermediniz. Bu konuda, bu 15 Marttan sonraki ihale hangi işi kapsıyor? İsim yoksa bile...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Efendim, zaten sizin arkadaşlarınız, sayın vekillerimiz onları söyledi.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Ama hiç vermediniz...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Biz sizin ağzınızdan duyalım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İsmet ağabey, tabii, kanuna şu iş, bu iş diye yazamayız. Genel bir hüküm düzenleniyor yani bu konu soru önergesi verildiğinde cevaplandırılır. İzahat şöyle Hasan Bey: Pandemi şartlarından kaynaklanan finansal krizler açısından işlerin yürütmesi adına zaten Karayolları Genel Müdürlüğünün bu konuda onayı var, sorumluluğu var, bu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının bu sorumluluğu üstlenmesi daha fizibil bulunuyor. Yani pandemi şartlarından kaynaklanıyor, savunma ve öneri bu şekliyle anlaşılabilir bir şey aslında, zaten Karayolları Genel Müdürlüğünün bu konuda bir imzası var, Karayolları Genel Müdürlüğünün üstlenmesi var. Onun yerine, onun üst kuruluşu olan Ulaştırma Bakanlığı 1 milyarın üstünde olsaydı bu sorun yoktu zaten ama bu konuda gördüğüm kadarıyla birbirimizi ikna etmemiz pek mümkün gözüküyor. Dolayısıyla, Bakan Yardımcılarımız da kısaca değerlendirmeler yapsınlar, ondan sonra süreci biraz daha farklılaştıralım.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben ilave olarak burada özellikle şunu vurgulamak istiyorum: Borç üstlenim nedir? Oradan gidecek olursam tamamen yap-işlet-devret projelerine yönelik görevli şirketin sağladığı kredinin yatırımda kullanılması kaydıyla, imalata girmesi kaydıyla sözleşmenin fesholması hâlinde kamunun, Hazinesinin yapılan yatırımın geriye ödenmesini kreditora garanti etmesidir. Borç üstlenim anlaşması yap-işlet-devret projelerinde bunu öngörüyor. Dolayısıyla, bu anlamda baktığınız zaman, hiçbir kefillik, hiçbir hak ediş ödeme, hiçbir taahhüt, ihale şartlarına yönelik hiçbir menfaat, değişiklik söz konusu değil.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O zaman niye yapıyoruz?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Evet, niye yapıyoruz? Buradaki amaç, şimdi, açıkçası marttan sonra, pandemiden sonra dünyada ekonomik krizler, faizler, yatırımlar devam ediyor, ticaretteki endişeler... Burada, sadece kanun maddesinde şu ifade var: “Ulaştırma Bakanlığı da dâhil olabilir.” diyor yani “olacaktır” da demiyor. Sağlanacak kredilerde taraf olacaktır, üçlü imza koyabilecek. Gerekirse sağlanan kredide, bu projelerde, yeni ihalelerde bu tarihten sonra tek başına Karayolları da imza atabilir. Gerekliği zaman finansmanla müzakereler -çünkü bunlar bir müzakereyi getiriyor- karşılığında Ulaştırma Bakanlığı da yapar yani dâhil olabilir. Bu da şunu getiriyor, bizim bazı yatırımlarda ülkeye dış finansmanın girmesi anlamında çok büyük katkı sağlıyor. Buna böyle baktığımız zaman şunu açık ve net söyleyeyim, hiçbir şekilde ihale şartlarına aykırı hiçbir durum yok, tamamen esneklik ve pratiklik kazandırıyor. Hazine Bakanlığı bunu üstlenebilir miydi? 1 milyarın altında olabilirdi ama şu anda mevzuat düzenleme, 1 milyarın altındaki projelerle ilgili KGM’yi, ilgili veya kurumlarını yetkilendirmiş, bununla ilgili de bizim yaptığımız, istediğimiz, Ulaştırma Bakanlığı da gerekirse, gerektiği takdirde ülke menfaati lehine olmak kaydıyla bu anlaşmalara, borç üstlenimine imza koyabiliyor. Burada tek yapılan şey bu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani, siz “Sistemi maliye açısından bozmak istemedik, geçici bir maddeyle, pandemi şartlarından kaynaklanan geçici maddeyle bunu çözmek istiyoruz.” diyorsunuz.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Kesinlikle Başkanım.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Net anlaşıldı, borç üstlenme yani kefalet. Ortaya çıktı yani.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Yok, kefalet tamamen farklı.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Bu tarihten sonra 1 milyarın altındaki ihalelerde Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılması... denilse tamam ama “15 Mart 2020’den sonra ihalesi yapılmış, sözleşmesi yapılmamış...” deyince insanın aklına bir şey geliyor...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yapılıp uygulama sözleşmeleri imzalanmayan, evet.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Uygulama “Sözleşme imzalanmamış.” diyor yani bu 2 tane firma için çıkarılmış bir kanun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Ben devam edersem, özellikle yani...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Püf noktası bu zaten.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Esası bu. Bunlar, uygulamada, gerçekten kreditorler karşımızda yatırımlara, projelere gelirken maddelerin içerisinde kreditor borç üstlenim anlaşmasında kimler imza atar bakacakları zaman KGM’nin yanında Ulaştırma Bakanlığı olabilir şeklinde bir görüntü gördükleri zaman çok daha büyük bir istek ve arzuyla Türkiye’deki yatırımlara geliyorlar. Şu anlamda...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - O zaman maddeyi değiştirelim Sayın Bakan Yardımcım. Şunu diyelim, bundan sonra yapılacak ihalelerin Ulaştırma Bakanlığı imzasını kabul ediyoruz ama bu 2 tane firma için özel yapılmış bir madde bu.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Yok. 2 firma, 3 firma, 5 firmayla ilgili, Sayın Vekilim, öyle hiçbir ayrıcalık yok. Burada açık ve net, yok.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Var. O zaman değiştirelim bu maddeyi “Bundan sonra yapılacak ihaleler.” diyelim.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Zaten tarih koyduk. Bu tarihten sonra sözleşmesi imzalanmamış, yapılmış yeni işler için öngörüyoruz. Dolayısıyla, geçmişe yönelik bir şey yok, firmaların lehine de herhangi bir şey yok.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Çok mu acil Sayın Bakanım?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Devlet sırrı mı? Sayın Bakan Yardımcım, biz zaten biliyoruz o firmaları, sen de şöyle de rahatlayalım. Yarın Bakanlığa soru önergesiyle sorarız “Bunlar hangi firmalar?” diye.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sayın Bakanım, Ömer Fatih Bey, siz devam edin.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bakanlığın KÖİ projeleri esasında toplam hacminin sadece yüzde 18’i, bir kere bunu bilmekte fayda var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Onu tekrarlar mısınız.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Bakanlığın KÖİ ortaklığıyla...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Kamu-özel ortaklığı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – ...yaptığı projeler Bakanlığın toplam yaptığı projelerin yüzde 18’ini geçmiyor, birinci husus bu. İkinci husus, burada baştan beri bazı vekillerimiz, işte “Bunun maliyeti şöyle, şu kadar senede geri ödenecek...” Kaçırdıkları bir husus var, bu işler sadece yapım işleri değil, yapım, artı, işletme, bakım, sonuna kadar bakıyor. Bizim diğer projelerde, havaalanlarında ya da hastanelerde ne olursa olsun yapım maliyetinden sonra bakım maliyeti, bunun işletilmesiyle ilgili maliyeti lütfen göz önüne alıp hesaplarımızı yaparken buna göre hesap edersek daha kolay anlaşılacağını düşünüyorum.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Dünya niye vazgeçiyor?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN - Şimdi, evrensel ile ilgili hususa geldiğimiz zaman, birçok soru geldi bununla ilgili. Fiber internetimiz 2010 yılında verilmeye başlandı, 4 milyon aboneye ulaştı. Eve kadar... Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının TELEKOM özelleştirmesinde altın isteği TELEKOM’a konulmuş, demişler ki “Devletin çıkarlarını burada temsil etmek üzere de bir yönetici burada olsun, TELEKOM’un içerisinde.” Bu sene bankaların Ojer’den almış olduğu TELEKOM’un içerisinde bakın, Türkiye’de hangi firmaya bakarsanız bakın, yüzde 28 cirosunun yüzde 28’ini yatırım olarak yapma mecburiyeti koydurttuk ve o şekilde bütçesini onaylattık. Niye? Buradaki yatırımın yapılması lazım.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - TÜRK TELEKOM kimde Sayın Bakan Yardımcım? Daha önce sattığınız adamda mı duruyor? TELEKOM’da zarar var mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – TELEKOM şu anda, Ojer firmasına kredi veren finansör bankaların hâkimiyetinde.

Bakın fiberleşme oranıyla ilgili de şöyle bir şey var...

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Zarar ne kadar? TELEKOM’da zarar var mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Şu anda 2020 bütçesinde TELEKOM 3,4 milyar TL kâr açıkladı. Ona göre de hisse...

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) – Kâr dağıtmak için mi açıkladı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Tabii ki kamu, o borsaya açık bir şirket, ona göre dağıtacak.

ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Kime dağıttı? Devlete yükü kadar?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN –Devletin sahip olduğu kısmını da devlet almış olacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Konumuza devam edelim.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Bu yıl itibarıyla, 2021 sonuna kadar bu yaptığımız yatırım miktarıyla birlikte Türkiye'nin yüzde 90 bütün mahallelerinde fiber olmuş olacak. Bundan sonra, 2023'e kadarki hedefimiz de 100 megabit, bizim her vatandaşımızın kullanacağı internet. Bu noktada birçok vekilimiz... Biz de bunun derdine dertlendiğimiz için bu kanun maddeleri 2 tane. Açıkçası, bir yıldır kaç kez girişimde bulunduk, bunu getirmek için ihale sürecine çıktık ama şu anda mevcut yasal düzenlemeyle bu yasa geçmediği takdirde istekli çıkma noktasında sorun çekiyoruz, bunu çok net söyleyebilirim. Biz çıktık bunu denedik, yapalım, bir an önce köylerimize interneti götürelim ama bir işi yaptıktan iki yıl sonra ödemesini alıyorsanız bu noktada biraz zorluk çekiliyor. Biz de dedik ki, aylık hak edişlere bağlı olarak bu ödensin, esasında bütün kanunun esas noktası bu. Bir de niye BTK'de yapılıyor? Avrupa Birliğinde birçok ülkede regülatör kurum, zaten parayı toplayan da BTK, yani bu evrensel ilgili bütçeyi toplayan BTK.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sayın Bakan Yardımcım, bir saniye, şimdi zaten bu konular çok fazla tartışmalı olmadı. 2'nci madde üzerinde çok durdu arkadaşlar. Tam demokratik bir genel görüşme yaptık, tümü üzerinde çok demokratik bir şekilde bir görüşmeyi tamamladık. Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1'inci maddeyi okutuyorum ve önerge varsa onu oyluyoruz.

Buyurun:

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/1/1943 tarihli ve 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Seyhan Nehrinde 1949 ila 1951 yıllarında yaşanan taşkınlardan dolayı bu Kanun hükümlerinin uygulanması sonucunda mevcut binalarını boşaltmak durumunda kalan kişilere, üzerinde bina yapmak üzere DSİ tarafından tahsis edilen arazilerin mülkiyetinin rayiç bedeli üzerinden doğrudan satışını yapmaya arazi maliki idare yetkilidir.

Birinci fıkra kapsamında doğrudan satış talep eden kişiler bu maddenin yayımlanmasından itibaren altı ay içinde ilgili valiliğe müracaat eder. Müracaat süresinin sonunda tüm başvuranların hak sahipliği ilgili valilik bünyesinde oluşturulacak komisyon tarafından değerlendirilir ve hak sahiplik durumları tespit edilir. Tespit sonuçları başvuranlara tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren 15 günlük süre içerisinde valiliğe itiraz edilebilir. Yapılan itirazlar valilikçe 15 gün içinde incelenerek sonucu itiraz edene bildirilir. Valiliğin tespitinden veya itiraz edilmişse itiraz sonucunun tebliğinden itibaren süresi içerisinde idare mahkemesinde dava açtığını belgeleyenlerin satış işlemleri dava sonucunda verilecek karara kadar durur.

Yukarıdaki fıkra uyarınca belirlenen hak sahipleri, satış işlemlerinin yapılması için ilgili valilikçe arazi maliki idareye bildirilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Arkadaşlar, 1’inci madde üzerinde Celadet Gaydalı Bey’in bir değişiklik önergesi var.

Önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3427) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “rayiç bedeli üzerinden doğrudan satışını” ibaresinin “bedelsiz devrini” olarak, ikinci fıkrada yer alan “doğrudan satış” ibaresinin “devrini” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teklif gerekçenizi kısaca açıklamış olun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Şimdi, 1949 yılında Seyhan Nehri’nde bir değil, iki büyük sel meydana geliyor. Hadırlı, Yalmanlı, Karayusuflu, Salmanbeyli, Mürseloğlu, Dervişli, Ziamet köyü, Kuranşa köyü, Kumrulu köyü ile Tarsus Çöplü ve Kefeli köyleri etkileniyor. 1956 yılında Seyhan Barajı ve nehir boyunca seddelerin yapımı işi başlıyor, bu köylerin birçoğu sedde içinde kaldığı için dışarı taşıma işi başlıyor ve o dönem bu süreci Devlet Su İşleri yürütüyor. 1960 yılında 6 köy Devlet Su İşlerine, 7 köy maliye hazineye ait bölgeye taşınıyor. 1966-1970 yılları arasında kadastro müdürlüğünce parsel numaraları veriliyor ve bu alanlar kişilere tahsis ediliyor. Tabii, bizim bildiğimiz tarihler bunlar, gerekçede bahsedilen tarihler farklı çünkü 1960’da yerler veriliyor ve evler yapılıyor, sonra kadastro parsel işlemleri yapıyor. Sorun ise bundan sonra başlıyor. Şimdi, Devlet Su İşleri taşkın alanları kamulaştırıldıktan sonra yeni yerleşim yerlerinin tapusunu da vermiyor ya da veremiyor yani mal Devlet Su İşlerine ait fakat kadastro tespit tutanağında şerh var. “Falan kişiye ait.” “Şu kişiye ait” gibi notlar düşülüyor. Aynı zamanda maliye hazineye ait yerlerde bulunan konutlardan da kira alınıyor. Şimdi önergede Hadırlı’nın da adı var ama bildiğimiz kadarıyla 1970’li yıllarda Hadırlı’nın sorunu özel bir yasayla çözülüyor fakat diğer köylerde de bu sorun devam ediyor. Tabii, 2000 yılında bu husus tekrar ortaya çıkıyor ve dönemin Devlet Su İşleri Müdürü Turan Yılmaz 2004’ten sonra bu hususu gündeme getiriyor ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yazılar yazıyor. Devlet Su İşleri Müdürü “Bizim bu tapuları verme hakkımız yok, bu tapuları Valiliğe verelim, Valilik bedelsiz bir şekilde dağıtsın.” diyor. Valilik “Hayır efendim, taşkın yok bizim kayıtlarımızda, veremeyiz.” diyor. İlerleyen zamanda değişen valilerle birlikte bu kez Kadastro Bölge Müdürlüğü, Devlet Su İşleri, belediye ve hatta Valilik bu sorunu kabul ediyor fakat bu kez de AFAD “Taşkın olmadığı için veremeyiz.” diyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, 6-7 sayfa var herhâlde senin notlar.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Yok, yok bitiyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok mu? Peki.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ben genelde fazla uzatmam ama bitiriyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, bayağı teknik çalışıyorsunuz, onu izliyoruz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – 1949 yılından bugüne kadar yetmiş yıl geçmiş, kuruluşu on yıl olmayan bir kurum “Afet yok, biz veremeyiz.” diyor, bu mantık nasıl kabul edilebilir? “Tamam, söz hakkı AFAD’da, öyleyse biz de yasayla çözeriz.” mantığı geliyor ve doğrusu olumlu olduğunu, uzun yıllar süren hak mahrumiyetini önleyeceğini düşünüyorum. Fakat buradaki sorun rayiç bedel sorunudur. 1949 yılında sadece 4373 sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanunu var, fakat 1959 yılında Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun çıkıyor ve zaten Hadırlı’da bu kanunun 21’inci maddesi uyarınca tapu sorunu çözülüyor. Neden diğer 10 köy için bu madde kullanılmıyor? Madde 21’e göre “Afet bölgesi içinde ve dışında tespit olunan imar ve iskan alanları içindeki taşınmaz mallardan Hazineye, özel idareye, belediyeye, köy tüzel kişiliğine veya katma bütçeli dairelere ait olanlardan (Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmaz malları ile, Hazineye, özel idare ve belediyeye ait taşınmaz mallardan bir kamu hizmetine tahsis edilenler hariç) ihtiyaca tekabül eden miktarı, İmar ve İskan Bakanlığının isteği üzerine bedelsiz olarak bu işe tahsis ve temlik olunur.” denilmekte. Neden bir bedel alınmıyor? Zaten mağdur edilmiş, üzerine bir de rayiç bedel ödemeleri isteniyor, rayiç bedeli kim belirleyecek? Şimdi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile SPK’dan değerlendirme uzmanları getirilecek ve bir fiyat çıkacak, bu maddenin amacı mağduriyet önlemek ise rayiç bedel sembolik olarak 1 lira, 10 lira olarak belirlensin. Bizim önerimiz, bu rayiç bedelin alınmadan hak sahiplerine bedelsiz olarak devrinin sağlanmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Şükrü Bey, buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz. Özellikle başta Ahmet Bey’e teşekkür ediyoruz, biz müstakil bir kanun maddesi olarak hazırlamıştık, kanun teklifi daha hızlı çözüleceğine inandığımız için onun teklifi içerisine girdi.

Burada başından beri bütün konuşmaları takip ediyorum, bütün arkadaşlarımız, Komisyon üyesi olan ve olmayan bütün milletvekillerimiz sağ olsunlar konuya çok olumlu yaklaştılar; muhalefet partileri, iktidar partisi, hiçbir ayırım gözetmeden bütün arkadaşlarımız bu hususta olumlu katkılarını sundular, hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Gerçekten önemli bir sorun. Sorunun çözümü noktasında, serencamı hem muhalefet partisi milletvekillerimize hem de diğer Adana Milletvekili arkadaşımız tarafından da dile getirildi, Ahmet Bey tarafından da dile getirildi. Serencamına girmeyeceğim ama burada önemli olan bir husus var: Biz bu süreci uzun zamandır takip ediyoruz, çözümü noktasında idareyle yaptığımız görüşmelerde tek çözümün kanuni bir düzenlemeyle yapılabileceği yönünde bir fikir birliğine vardık, bu yüzden bir kanuni düzenleme hâline getirdik. Önemli olan bir nokta, vatandaşlarla, buradaki -özellikle Adana ayağını söylüyorum- 8 mahalledeki vatandaşlarımızla bire bir görüşmeler yaptık, bütün vatandaşlarımız da “Burayı bize tapumuzu almak adına satın, fiyatı neyse verelim.” diyorlar. Biz zaten bununla ilgili hem Devlet Su İşlerindeki yetkili arkadaşlarımızla, hukuk müşavirleriyle, hukuk bölümüyle ciddi bir çalışma yürüttük, orada da rayiç bedeller az çok belli zaten, çok cüzi zaten fiyatlar, şu anki fiyatlar -az önce de arkadaşlarım da gördü- çok cüzi rakamlar. Vatandaş mağdur etmeyecek rakamlar, o açıdan hepimizin rahat olabileceği bir durum söz konusu.

Bir husus da, 952 tane tapudan bahsediyoruz, bunun çok az bir kısmı köy cami ve okul yeri olarak belirlenmiş, diğer yerler tamamen vatandaşların, “hak sahipleri” dediğimiz, tapuda “Beyanlar” kısmına kaydedilmiş kadastro geçtiği zaman, vatandaşlarımızın da isimleri var. Tabii, burada özellikle arkadaşlarımızın dile getirdiği bir çekince vardı, süreç içerisinde hak sahipleri tarafından bir satış gerçekleştirilmiş diye, bu hususta da biliyorsunuz “köy senetleri” diye bir şey var köylerde, özellikle buraların tamamı köy, “köy senedi” dediğimiz muhtar eliyle yapılan bir satış işlemi var. Zaten bunlar

bir hak sahipliği belgesidir, bunlar da -kayıtlara geçmesi adına söylüyorum- komisyonlar tarafından titizlikle dikkat edilecek meseleler olacaktır. İnşallah Adana'mıza ve Mersin'imize hayırlı olur temennisiyle hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şükrü Bey de bu konuda çok gayret gösterdi, teşekkür ediyoruz.

Celadet Bey'in önergesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okuyalım, ondan sonra müzakere edip devam edelim.

MADDE 2- 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- 15/3/2020 tarihinden sonra ihalesi yapılmış ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz uygulama sözleşmesi imzalanmamış, yurtdışından finanse edilmesi planlanan yap-işlet-devret projeleri kapsamında, 11/A maddesi uyarınca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı özel bütçeli kamu idareleri tarafından imzalanacak borç üstlenim anlaşmalarına, ilgili idarenin borç üstlenim anlaşmasından kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesini sağlayacak şekilde, 4749 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 8/A maddesi hükümlerine tabi olmaksızın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı da taraf olabilir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 2'nci maddede aynı mahiyette 3 adet önerge var -bir de 5'inci maddede önerge var- aynı mahiyetteki önergeyi okutuyorum:

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3427) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Mahmut Celadet Gaydalı

Hayrettin Nuhoglu

İbrahim Halil Oral

Bitlis

İstanbul

Ankara

Gökân Zeybek

Hüseyin Yıldız

İsmet Tokdemir

İstanbul

Aydın

Hatay

Hasan Baltacı

Mürsel Alban

Ulaş Karasu

Kastamonu

Muğla

Sivas

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, aslında takdir buyurursunuz ki madde üzerinde çok fazla konuşma yapıldı ama bu madde üzerinde konuşma yapmayan tek kişi İbrahim Halil Oral Bey gördüğüm kadarıyla.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ben de yapmadım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey de mi yapmadı?

Ama teklif sahiplerinden, tabii en çok imzaya sahip olan Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsünden başlayalım.

Hasan Bey buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Kısa bir şey söyleyeceğim Başkanım.

Şimdi, ısrarla bütün arkadaşlarımız bir soru sordular, Sayın Bakan Yardımcısı da şöyle bir cevap verdi, dedi ki: “15/3/2020 tarihinden sonraki ihaleler deniliyor.” Hayır, burada böyle yazmıyor. 15/3/2020 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında bir sınırlama yapılıyor. Yani bir sınırlama var. Bundan sonraki, mesela 2021, 2022, 2025’teki ihaleleri kapsamıyor mu? Bir sınırlama var. Bu sınırlamanın içerisinde, yarın ben EKAP’a gideceğim -EKAP’ta yayınladıysanız tabii ki, kapsam dışı değilse tabii ki- bakacağım hangi firmalar Karayollarından iş almış, Ulaştırma Bakanlığından iş almış. Yani niye bu kadar zorluyorsunuz ki? Kaç tane firma var? Yapım işi mi yapıyorlar, müşavirlik işi mi yapıyorlar, bakım işi mi yapıyorlar ve kaçının dış finansmana ihtiyacı var? Bunu bu kadar söylemek zor bir şey değil ki. Bir Ulaştırma Bakan Yardımcısının “Ben bunu söylemiyorum.” demesiyle elinize ne geçecek ki? Burası Parlamento. Siz bize hesap vermekle yükümlüsünüz değil mi? Yasama, yürütme, yargı birbirinden ayrıysa siz bize hesap vermekle yükümlüsünüz. İlla ben bunu bir yazıyla sormak zorunda mıyım? Ben bunu yazıyla da öğrenirim, EKAP’tan da öğrenirim, öğrenemezsem başka kaynaklardan da öğrenirim. Öğreneceğiz yani bunu, kim olduğunu bileceğiz ve o firmalar açığa çıktığında bu kanunu niye getirdiğinizi daha net bir şekilde konuşacağız, Genel Kurulda konuşacağız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Daha Genel Kurul aşaması da var tabii arkadaşlar.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şimdi, burada niye söylemiyorsunuz? Maksat nedir, anlamadım. Ahmet Bey bir açıklama yapıyor “Hayır, bu kefalet sözleşmesi değil, başka bir şey.” Ya, ben mi Türkçe bilmiyorum, başka bir ülkede mi yaşıyoruz? “Borç üstlenimi” ne demek? Açıklayamadınız. Borç üstlenimini nasıl açıklayamıyorsunuz? Ya, benim borçlarımı üstlenin, yarın bu ihaleler hangisiyse hepsini ben yapayım.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sesinizi yükseltmenize gerek yok.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bak, teklif ediyorum. Hüseyin Ağabey, yapalım biz. İkimizin borçlarını üstlenin, bu kanun kapsamına alın ikimizi, biz yapalım yolu. 5 kuruş param yok, yapayım vallaha. Ama şimdi, burada “ayıp” diye bir şey var, olmaz arkadaşlar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletvekillerine, size ısrarla soruyoruz ki bu tarihler arasında kaç ihale yapmış olabilirsiniz? 100 tane yapmış olamazsınız ki, olamaz yani. 2’dir, 3’tür, 4’tür.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey, bu genel bir düzenleme ama yani sonuçta 3’tür, 5’tir...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, genel bir düzenlemeyse yürürlük tarihiyle sınırlanmaması gerekiyordu. Genel bir düzenlemeyse o yürürlük tarihini kaldıralım, bundan sonraki ihaleler için de Ulaştırma Bakanlığı 1 milyarın altındaki ihalelerde dış finansmanda borç üstlensin.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Bu tarihten sonra borçlansın.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir de şurada bence Sayın Akif Hamzaçebi’nin sorduğu soruyu ya anlamadınız ya çarpıttıyorsunuz. Dedi ki: “Eğer bu kanun ihaleden önce yürürlüğe girmiş olsaydı başka firmalar da bu kanuna dayanarak belki ihaleye girebilirdi.” Size şunu söylemiyorlar ki; “İhale şartnamesinde değişiklik yapıyorsunuz.” demiyorlar ki. Belki Ulaştırma Bakanlığının güvencesini hisseden bir firma der ki “Ya, ben Hazine Bakanlığına güvenmiyorum çünkü şu kadar şu kadar borcu var.” ya da işte Hazine Bakanlığını damat yönetiyordu o zaman, belki onun için girmedi, tamam mı? Şimdi, der ki “Ya, Ulaştırma Bakanlığına güveniyorum, ben girecektim.” Şimdi, bu konuyu niye çarpıttıyorsunuz ki? Buna niye bir cevap vermiyorsunuz? Firmalar kim, işler hangisi ve niye bir haksız rekabet yaratılıyor? Eğer diyorsanız ki “Bu uygulama kalıcı olacak.” o zaman biz önergemizi verelim ya

da siz verin, yürürlük tarihiyle sınırlandırmayalım çünkü pandemi koşulları bittikten sonra dünyadaki ekonomik düzelmenin nasıl olacağını hiçbirimiz bilmiyoruz, nereye doğru gideceğini hiçbirimiz bilmiyoruz. Bundan sonrasını da kapsasın. Yapalım bu değişikliği.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Genel Kurul aşamasında önerge sunun, gruplar görüşsün.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Tamam, biz önerge sunalım, yapalım bu değişikliği. Bundan sonraki ihalelerde de Ulaştırma Bakanlığı kefil olsun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani siz bunu istiyorsanız Hasan Bey...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Yani, ya öyle olacak ya böyle olacak, bir şey olacak.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcım, ben şu kısmı kesinlikle anlamadım, izah ederseniz ben de anlarım belki arkadaşlarım da anlar: Bu işi müteahhit yarım bıraktığında, battığında, çıktığında, kaçtığında ne olacak? Bu borç üstlenmesi neyi kapsıyor?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, şimdi değil. Bu madde üzerindeki konuşmalar bitsin Hasan Bey lütfen. Enver Bey, notunuzu alın.

Hüseyin Bey, çok tekrar oldu ama buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Çok kısa...

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben size bir şey söyleyeyim.

Sayın Bakan Yardımcım, dinlemenizi rica ediyorum.

Bu firmanın hangisi olduğunu biliyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – O zaman mübarek, niye sıkıştırıyorsunuz?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır, Bakan...

Size şunu teklif ediyorum, bak: Size krediyi bulacağım, hazine kefil olmayacak, 55 bin araba garantisi de vermeyeceksiniz, on yedi yıl aynı işletme kalacak, 5,5 euro, binlerce firma... Binlerce firma, bak hazine garantisine de gerek yok. Şimdi, buradaki sorun şu değerli arkadaşlar: Bu firma kendi kredi bulamadığı için, Karayolları da yetersiz olduğu için karşı firma, kredi veren kuruluş diyor ki: “Ey Ulaştırma Bakanlığı, senin Karayolların bu krediyi ödeyemez, güvenmiyorum. Sen de gelip kefil olacaksın, ben bu krediyi bu firmaya vereceğim, aksi takdirde veremem.” Şimdi, o adam alacak, krediye kim kefil? Karayolları ile Ulaştırma Bakanlığı tüzel kişiliği kefil olacak, vatandaş parasını alacak, orada zaten 700-800 milyon... 300 milyona mal edecek 400 milyon cebinde. On yedi yılda 2 milyar euro da oradan alacak. Allah bereket versin. Olan yine 83 milyona olacak. Biz, bunları bildiğimiz için burada isim vermek istemiyorum, o firmanın ismini ama çok iyi biliyoruz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, tabii bu kanuni düzenleme bir firma için yapılamaz. Bir tarih ve...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Anayasa Mahkemesine götüreceğiz bunu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hayır, hayır. Şunu demek istiyorum: Bu genel bir düzenleme, pandemi döneminden başlayan ve bugüne kadar devam eden... Pandemi de inşallah bitecek birkaç aya kadar, öyle bakıyoruz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu maddeyi zaten Anayasa Mahkemesine götüreceğiz. Bu, özel şirketlere hazırlanmış bir yasa yani.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçi ben hazırlık yapmıştım ama oradan okumayacağım. Ben otuz beş yıllık mühendislik kariyerimde Körfez ülkelerinde, Arap şeyhliklerinde, Avrupa’da, İngiltere’de, Hollanda’da proje müdürü olarak bir sürü ihale veren makamda oldum ve Türkiye’de de Dünya Bankası...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Elektronik mühendisisiniz değil mi?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Hayır, ben inşaat mühendisiyim ama –“multi purpose”- genelde petrol sektöründe çalıştım, Türkiye’de de Dünya Bankası projelerinde çalıştım. Bakın, Dünya Bankasındaki projelerde daha önce -sizin döneminiz değil- ANAP döneminde Dünya Bankası krediyi direkt olarak veriyordu. Baktılar ki o para çarçur oluyor, sistemini, prosedürlerini değiştirdiler. Dünya Bankası verdiği kredilerde -Baki Bey de anlattı da ben onun için bunu anlatayım- işin başında o krediyi belediyeye verir veya devlete verir, Hükûmete verir. Yalnız ta işin başından, ihale hazırlama aşamasından hatta dosya hazırlamasından yeterliliğin verilmesine kadar, ihale neticelenene kadar hepsini adım adım takip eder ama burada borçlu belediyedir ve belediyeler de o şekilde borçlandırır ki ilk beş sene ödemesiz, ondan sonraki yıllarda faizini de koyar. Ve bir sürü belediye bu kredileri almıştır, dolar bazında o beş yıldan sonra, on yıllık sürede öder bunu. Bu da nedir? LIBOR artı bir rakam koyar Dünya Bankası. “LIBOR” denen olay da -hepiniz biliyorsunuzdur- İngiltere’deki faiz oranıdır. Yalnız şimdi bu yap-işlet-devrette son yıllarda Dünya Bankası projelerinden çekildik. Niye çekildik, ben onu da söyleyeyim. Çünkü istediğiniz kişiye ihaleyi rahat veremiyorsunuz. O müdahil olduğu için açık ve şeffaf yapıyor. Buradaki sorun açık ve şeffaf olamamaktan dolayı. Yoksa bir itirazımız yok tabii, iş yapılacaksa, aciliyeti varsa yapılacak ve ödenecek de; doğrudur. Ama işin içinde şaibe varsa... Ben anlatılanlardan -Sayın Bakan Yardımcımız ve vekil arkadaşımız anlattı- hiçbir şey anlamadım ve hiçbir şekilde de tatmin olmadım. Bunu eğip bükemezsiniz. Şimdi, yap-işlette ne yapıyorsunuz? İhaleyi veriyorsunuz. Verdiğiniz adam gidiyor, kredi buluyor. Bunu nereden buldu? Londra’daki tefecilerden mi buldu? New York’taki tefecilerden mi buldu? Veya gidip Orta Doğu şeyhlerinden mi buldu kimse bilmiyor bunu. Ne şartlarda aldı bilmiyor. Baki Bey dedi ki: “O yaptığı iş süresince para öder.” Ya, zaten oradaki alacaklı verecekli Dünya Bankası sistemi gibi değil ki. Onlar kendi aralarında bir şey yapıyor, bir de diyor ki: “Paramı vermezsen...” “Garanti istiyorum arkadaş.” Burada da Hazine garanti oluyor. Nasıl kefil oluyoruz?

AHMET KILIÇ (Bursa) – Öyle bir şey demiyoruz, öyle bir şey yok.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Madem kefil olmuyoruz, herkesi kendi hâline bırakın, bu kanunları yapmaya da hiç gerek yok. Kefalet veriyorsunuz, siz garanti veriyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Bu adam ödemezse ben ödeyeceğim bunu.” Bütün dava bu.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Öyle bir şey yok, yapılan işe göre bırakmıyoruz, öyle bir şey yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, en son...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ya, kredi veren firma arasındaki sözleşmeyi de kabul etmiş oluyorsunuz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Tabii, şimdi, bütün bu sözleşmeleri getirip ortaya sererseniz, hepimiz bilirsek ya, her şey şeffaf olduktan sonra niye itiraz edelim ki? Bizim öyle bir itirazımız yok. Ama her şey kapalı kutu “Ticari sırdır.” yok “Devlet sırdır, söyleyemeyiz.” dediğiniz zaman bu iş yürümez.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, devlet muhatap ya, Ulaştırma Bakanlığı; usulüne uygun olmayan iş yapar mı Bakanlık?

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Yapar Sayın Başkan, yapar. Yaptı çünkü.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ee, tamam, şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisine biçin cevap vermiyor o zaman? Niçin hesap verilmiyor?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sorulara cevap veriliyordur.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Meclis olarak ayrı bir devlet miyiz veyahut da onlar bizden ayrı mı çalışıyorlar?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Soru önergelerine cevap veriyoruz, değil mi arkadaşlar?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Maalesef onu da almıyoruz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Vermiyorlar, vermiyorlar. Biz sizi seviyoruz ama vermiyorlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz ağabey.

Hayrettin Ağabey, bugün çok sakın gittiniz ağabey. Allah razı olsun. Yani sükûneti koruyalım. Yalnız Sayın İbrahim Halil Hocamdan şüpheleniyorum biraz, o aşağıdan çok motive geldi.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Önergemizin gerekçesini zaten Değerli Vekilim açıklayacak. Ben çok kısa bir soru sorup... Konuşma sıram gelmiş, Genel Kurula gitmek zorundayım.

Sadece şunu soruyorum: Bu kapsama giren işler ihaleler iptal edilip de yeni şartlara göre çıkarsa mevcut bedellerin çok altına gider mi, gitmez mi? Bir mühendis olarak ben mevcut şartlarda, yeni kredi şartlarıyla bu işlerin çok daha düşük bedellerle gideceğine, Türkiye Cumhuriyeti devletinin büyük ölçüde kazançlı olacağına yüzde yüz inanıyorum. Onun için itiraz ediyoruz, gerekçeyi de Sayın Vekilim zaten açıklayacak örnekleriyle.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Enver Bey, notunuzu aldınız.

Teşekkür ederiz Ağabey, sağ olun.

Hocam, konuşmanızı yaptınız sanıyorum.

Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim alakanıza ve ilginize ama ben aşağıdan apar topar geldim, yani böyle hazırlanmış olarak gelmedim.

Şimdi, aslında...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Aşağıda çok sert bir konuşma yapmadınız değil mi?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yok, yok, ben esnafın dertlerini gündeme getirdim.

Şimdi, ben izin verirsiniz... Bu Komisyonunda asıl meselenin güven meselesi olduğunu görüyorum yani birbirimize güvenssek Sayın Başkanın hazırlamış olduğu teklife bizim “hayır” dememiz için bir sebep mi var?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, bize güvenmiyor musunuz?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Şimdi, bakın...

Hayır, Sayın Başkanım, size güvenimiz var ama teklif hazırlanırken... Şimdi, Komisyonunda 200’e yakın bekleyen acil teklif var. Bu 200 teklif dururken daha dün Komisyona gelen bir kanun teklifini biz öne aldık. Şimdi, kanun tekniği açısından da izin verirsiniz bir örnekle açıklamak isterim. Ben Bitlisliyim. Bitlis’in Adilcevaz ilçesinde daha önce bir AK PARTİ’li Belediye Başkanımız vardı, oğlunu işe almak için bir ilan vermişti. Gazetelere düştü bu, hatırlarsanız, isim vermemek şık olur.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ver, ver.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yok, yok, vermeyelim.

Şimdi, 1995-1997 arası mezun; 1998 olursa olmaz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Boyu ne? Kilosu ne?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Felsefe mezunu olacak. Alınacak iş de itfaiye için. Felsefe mezunu ama Yeniçağ mezunu olacak. Yani Yeniçağ olmazsa olmaz.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu iptal olmuştur herhâlde, böyle bir ilan yayınlayamazsın.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – İptal olmadı, AK PARTİ iktidarı olduğu için iptal olmadı. Bilmiyorum daha sonra iptal oldu mu, bilemem.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Onu tahkik edelim Hocam.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Evet, yani bir takip etmekte fayda var, biz millet adına şey yapıyoruz.

NECİP NASIR (İzmir) – Önümüzdeki hafta Bitlis’e gidiyorum, öğreneyim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hiç hoş bir şey değil tabii ki.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Öğrenelim çünkü Sayın Başkan, yanlış anlamayın da bence iptal etme değil, bu ilana kim çıktıysa atılması gerekir.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Helal olsun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ama tabii bir dönem AK PARTİ’den belediye başkanlığı yaptı. Şimdi değil tabii.

Yani ben şunu söylemek istiyorum: Bu, kanun tekniği açısından da inşaat yapacak olan 2 firma tarif ediliyor. Gökan Bey söyledi; yırtmıyoruz, yani bunu söylemenin bir sakıncası yok ki. Eğer başka bir maksat yoksa biz ilgili firmayı söyleriz; bu pandemi sürecinde sıkıntıdadırlar. Bunlar nihayetinde devlete iş yapıyorlar, bunu gündeme getirir, söyleriz.

Şimdi, aslında, hani, bir söz daha var, söyleyip gerekçeyi okuyacağım ben. Yemeği dostlarıyla yiyip faturayı tüyü bitmemiş yetime kestirmekten başka bir şey değil. Yani eminim ki buradaki hiçbir milletvekilimizin, kanun teklifini hazırlayan milletvekili arkadaşımız da dâhil bu ihaleyle hiç alakası yoktur ama tabii önüne bürokrat hazırlayıp getirdiği için o da onu mecburen savunmak zorundadır. Biz bu teklifleri geçirmek zorunda değiliz. Elimizi vicdanımıza koyduğumuzda bu, yüreğimizi parçalıyor ve bizi de rahatsız ediyor; onun için biz bu kanun teklifinden bunu çıkarırsak diğer maddeleri hiç tartışmadan... Yerindedir...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam, bu kamu yatırımı ya, bir şahsa yapılan bir şey değil, lütfen bu kadar...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ama şimdi, bakınız...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, çok ağır bir şey söylediniz beni biraz yaraladı. Bu bir kamu yatırımı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Dünyanın hiçbir yerinde on dokuz yılda İhale Kanunu’nda 200 tane değişiklik yapılmaz.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Kamu yatırımı da... Şimdi Sayın Başkanım, teferruatına girmeyelim, çok kıymetli arkadaşlarımız görüştüler. Yani bu kamu yatırımı eğer aynı şartlarda gündeme gelmiş olsaydı o ihaleyi alan firmalar alabilir miydi?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Cevabını verecek Bakan Yardımcımdır.

Buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Elbet verecek mutlaka.

Onun dışında o ihaleye girmek isteyen 10-15-20 firma daha olabilirdi. Aynı şartları şimdi... Yani şimdi Ankaragücü 2-0 yeniyor Galatasaray'ı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Öyle mi?

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Evet, ben de gelirken kulak misafiri oldum.

Onun için...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Galatasaraylı arkadaşlara geçmiş olsun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yani maç başladı, maç başladıktan sonra kural değiştirilir mi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Maç bitmiş kural değiştiriliyor; sonuç da belli.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Yani kural değiştirmenin manası yok, kural değiştirmek adalet düşüncesine, devletin sorumluluğu düşüncesine aykırıdır.

Şimdi, bence bu maddeyi tekliften çekelim, daha sonraki tekliflerin hiçbirisine -tahmin ediyorum ki Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimiz de dâhil- hiç kimse itiraz etmeden tıkr tıkr hepsi geçer.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu teklif dışında hepsine “okey” veriraz, sıkıntı yok.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ben gerekçesini okumak istemiyorum, zaten gerekçesini vermişler size.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, ağabey, teşekkür ederiz.

Bakan Yardımcımız, buyurun. Ağır birkaç tane konu var aslında, itham var; onların cevaplanmasını isteriz biz de.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Başkanım, ben öncelikle cevabında “Borç üstlenimi nedir?” diye özellikle bu konu çok iyi anlaşılmadı. Sayın Vekilimiz Baki Bey, güzel anlattı. Borç üstlenimi ne zaman devreye giriyor? Tamamen görevli şirket bu işi yürütemez, haciz, başka bir nedenle yürütemediği zaman yapım dönemi de olur, işletme döneminde de olabilir...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sayın Bakanım, bir saniye. İbrahim Halil Hocamın bahsettiği belediye başkanını biz aday yapmamışız, o da bir başka partiden aday olmuş sonra.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hangi partiden?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Saadet Partisinden olmuş, maalesef. Hemen buldu arkadaşlar da... Ama buna kim razı olur, sizin dediğiniz şey? Bu tür şeylere tepkiyi hep birlikte koymalıyız elbette.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Ama takdir edersiniz ki o belediye başkanlığının dönem sonuna kadar, o belediye başkanlığını AK PARTİ adına yürütmüş. Eğer o zaman alsaydınız sizi alkışlardık.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Kaybedeceğini anladınız...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Tıpkı FETÖ'den olan belediye başkanlarını daha sonra aday bırakamamak gibi.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hocam konuyu daha fazla karıştırmayalım.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Özellikle burada borç üstlenimi konusu ne zaman devreye girer dediğimiz zaman tamamen görevli şirket, yapım dönemi olsun, işletme dönemi olsun, görevini yürütemezse, temerrüde düşer, başka nedenle düştüğü zaman borç üstleniminde devlet tarafı, borcu üstlenen taraf, burada imzayı koyan taraf Karayolları -bu şeyle ilgili diyorum- devreye giriyor. O zamana kadar kullandığı kredinin tamamını, yapıma girmiş imalatın tamamını geri ödüyor masraflarıyla beraber. Ancak o zaman borç üstlenimi devreye giriyor. Ondan sonrasıyla ilgili de tamamen idari tasarrufunda bu kredinin kullanımıyla ilgili, bu projede kullanır yahut da yeni ihale yapar, burada tamamen borç üstlenimi kreditorün yaptığı bu işe verdiği kredinin geriye dönmemesinin garantisini veriyor ama ne zaman devreye giriyor garanti? Tamamen görevli şirket görevini yerine getirmediği zaman, idareye karşı sorumluluğunu yerine getirmediği zaman. Ben özellikle bunu vurguluyorum, bu anlaşılınca gerisi kolay. Bilhassa ihale şartlarına yönelik -Sayın Hayrettin Bey Vekilimiz dedi- hiçbir değişiklik yok; şartlarda hiçbir değişiklik yok, aykırı bir durum yok. İhaleye yönelik zaten öyle bir şey olsa biz onu yapmayız. Dediğiniz gibi böyle bir değişiklik ihale şartlarında avantajlı dönem olsa zaten biz ona girmeyiz ki şartları değiştirme imkânımız yok. Bunu özellikle de...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Nasıl yok Sayın Bakan Yardımcım? Siz şu an kanun çıkarıyorsunuz, daha önce Karayolları kefil oluyor bu krediye, yetmiyor...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Kefil olmuyor, borç üstlenimi...

Şimdi bu kanunda şunu diyor...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bu kanunla, siz, Ulaştırma Bakanlığı tüzel kişiliğini de kefil ediyorsunuz, ondan sonra da ...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Vekilim, olabilir diyoruz. Gerekirse olabilir ama ihale şartlarına olacaktır, demiyoruz. Dolayısıyla bazı krediyi teminde Bakanlık olarak da gerektiği zaman müdahil olabilir, taraf olabiliriz. Hiçbir zaman Karayolları Genel Müdürlüğü bu borç üstleniminden kaçmıyor, bunun altında yine imza, birinci derecede o sorumlu.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Bakanım, o şartlarda yapmış olsaydınız acaba kaç kişi daha ihaleye girebilirdi?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Ona girmeyeyim de şuna ben unutmadan cevap vereyim: Özellikle bu ihale bugünün şartlarında tekrar yapılsaydı ne olurdu? Ya gerçekten siz de biliyorsunuz, ekonomik pandemi şartları, bilmem ne maliyetler arttı, çok daha pahalıya gelir; bu açık ve net. Hani, bunu siz de bildiğiniz için bunu hani niye tekrarlıyoruz bilmiyorum ama açık ve net, bir kez daha çok daha pahalıya mal oluyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tam öngörebileceğiniz bir konu değil tabii sonuçta.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Yok, hani inşaat mühendisiyiz, mühendisiz, maliyetler belli, piyasa şartları belli, dünyada kredi şartları belli...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Bakan, verdiğiniz ihaleleri 5 katı maliyetiyle bitirdiniz... 200 milyona ihale yapıp 1 milyona bitirdiniz zaten. Yani, adam beş tünel parasına bir tünel yapacak. Maliyet ne olur?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi yeni sorulara girmeyelim. Soru önergesi olarak Hasan Bey onları...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Özellikle “Kredi geri ödeme garantisidir.” şeklinde bir vurgu yapıyor, öyle bir garanti değil. Yani, borcu şirket ödeyemezse, burada görevli şirketin ödeyeceği borcu idare ödeyecek, üstlenecek, öyle bir şey yok. Tamamen görevli şirket devre dışı olduğu zaman...

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – O zaman garantinin anlamı ne?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Hayır, devre dışı olduğu zaman, işini yürütemediği zaman zaten yatırım, proje devlete geçiyor, o zaman devreye giriyor. Kredileri geri ödüyor, yapılandırıyor, yeniden şartları belirliyor. Burada hiçbir şekilde görevli şirketin borcunu üstlenme, ödemeye ilgili yatırıma hak edişi öyle bir şey yok. Yani, bunu düzeltelim, açık ve net teknik olarak bu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İhaleye bu şey olsa işte daha mı çok giren olurdu vesaire gibi bir soru soruldu ama o da öngörülen...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – İhale şartları tamamen, bakın...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama şeffaftır zaten ilan edilmiş...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Başkan, şu da bir gerçek: Bu yap-işlet-devretler Türkiye’ye ilk girerken çok zor şartlarda girdi. Ekonomik buhranlar, bir sürü şeyler. Gebze-İzmir Projesini biliyorsunuz. 3 defa yenilendi, “Girmez.” filan dendi ama muhakkak talipli çıkıyor. Dolayısıyla günün şartlarına göre bugün ihaleye girecekler yarın bakıyorsunuz şirketler kendi yapılanması gereği girmiyor, bunun bir garantisi yok. Hani size daha çok girer, daha az, bunu neye göre söyleyeceğiz? Bunlar bir kavram, yaklaşık, dolayısıyla çok doğru değil.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Bakan bir şey soracağım. Şimdi dediniz ki: “Borç üstlenimiyle ilgili şirket bu ihaleyle ilgili görevlerini, idareye karşı görevlerini yerine getirmezse biz idare olarak işe el koyacağız, yatırımı üstümüze alacağız ve kalan borcu da ödeyeceğiz.” Diyelim ki bu şirket borcuyla birlikte kredi borcunu da ödemişse ve başka bir işe girip de batmışsa, artık böyle bir şirket yoksa siz bu borç üstlenimini nasıl kullanacaksınız? Yani, şimdi, Sayın Bakan, yıllarca proje yönetmiş bir mühendis var, hem de kamu ihalelerini yönetmiş bir mühendis var karşınızda...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Görevli şirkete yöneliktir...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – O şirket borcuyla birlikte o işi bıraktığında kim ödeyecek o borçları?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Onu söylüyorum...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Başka borçları da oraya devrediyor...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Malı alıyorsun da adama parayı vermişsin zaten, parayı verdikten sonra adam...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hepsini vermiyorsun... Bakın...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Karayolları Samsun Bölge Müdürlüğünde bildiğiniz bir firma iki ayda yüzde 80 iş verdi, neden bahsediyorsunuz? Burası Türkiye ya!

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bakan Yardımcımıza bir izin verelim.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Burada şu yanlışlığı düzeltmek lazım. Yani, burada hiçbir şekilde görevli şirkete bir para, bir şey ödenmiyor. İdare; ne zaman görevli şirket devre dışı kaldığı zaman, sözleşme olarak yapacaklarını tükettiği zaman, borcunu yerine getirmediği zaman, yürütemediği zaman devreye giriyor. O zamana kadar o yatırım için harcanan parayı, krediyi masraflarıyla beraber ödemeyi idare bu borç üstlenimiyle garanti ediyor. Yani, hiçbir şey ödemiyor. Yapılan yatırıma, yerinde imalatın karşılığını ödüyor, faiziyle beraber. Fazladan bir şey ödemiyor, gerçekleşen imalatların bedelini ödüyor, bunu da siz ödemez misiniz ya?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Bakan Yardımcımıza bir şey sormak istiyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Dinliyoruz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Şimdi, anladığım şu: Bu firmayla ağır bir sözleşme yapılmış. Burada işi, aldığı taahhüdü yerine getiremezse yapmış olduğu işleri Bakanlık birim fiyatıyla, artık bir rakamla ona ödeyecek. Yani, o firmayı kurtarma kanunu çıkarıyoruz.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Ya, o paralar zaten ödeniyor ya...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ödenmiyor...

Tamamlıyorum Başkanım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Başkanım, firmaya hiçbir şey ödenmiyor.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Teklifi Baki Bey mi verdi, ben bilmiyorum, teklif sahibi orada. Bakanlık mı hazırladı, Komisyondan biri mi hazırladı, onu da bilmiyorum.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Vekilim, ama bir saniye, hemen düzeltelim. Firmaya hiçbir şey ödenmiyor, kreditora ödeniyor. Bakın...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ben tamamlayayım siz cevaplayın Sayın Bakan Yardımcısı.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, söz verdiniz mi?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Verdi bana benim teklif üzerinde şeyim var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama bitirelim ya.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, bir kelimeyle tamamlıyorum.

Bu firma bu kadar gizlendi, bu işler bu kadar gizlendi, acaba birilerinin yakını mı bu kadar gizlendi? İnanın, ben bu saatten sonra onların üzerine daha çok gideceğim, kimler olduğunu ortaya çıkaracağım. O zaman daha çok kirlenecek, söyleyeyim...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İlave edeceğiniz bir şey var mı?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Hemen tamamlayayım. Şu önemli, bakın... (Gürültüler)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir müdahale etmeyelim artık arkadaşlar.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ENVER İSKURT – Sayın Başkanım, şu önemli: Firmaya hiçbir şekilde tek kuruluş ödenmiyor görevini yapmadığı zaman. Bu borç üstlenimi sadece kreditora, finansmançıya geri ödeme garantisini veriyor. O da ne kadar yatırım, maliyet yapmışsa, masraf etmişse onu ödüyoruz.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Bakan Yardımcım, bundan sonrakiler için değil. Bakın, bunlar kim? Bunlar için çıkarıyoruz. Kimdir bunlar? Hangi işlerdir?

ULAŞ KARASU (Sivas) – Bakanım, 500 milyon dolarlık bir iş için 1 milyar kredi kullandı. (Gürültüler)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, arkadaşlar, kifayetimüzakere...

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okuyoruz:

MADDE 3- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27- Akşehir Gölünün Konya ili Akşehir ve Tuzlukçu ilçelerinde yer alan kıyı kesimine ait 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanarak 4/1/2019 tarihinde tespit edilen kıyı kenar çizgisine göre kıyıda kalmayan ancak bu tarihten önce belirlenen kıyı kenar çizgilerine göre kıyıda kalmış olan yerlerde;

a) Tapulu taşınmazların tapu kayıtları terkin edilmez. Bu taşınmazlar hakkında görülmekte olan tapu iptali ve tescil davalarında karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilir ve yargılama gideri ile maktu vekalet ücreti idare üzerinde bırakılır. Kesinleşen davalarda terkin işlemi yapılmaz. Terkin edilen taşınmazlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurulması halinde varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilerek önceki kayıt malikleri veya kanuni mirasçıları adına tescil edilir. Bu kişilerden taşınmazlarına karşılık daha önce yer verilenlere taşınmaz iade edilmez. Ancak taşınmazlarına karşılık bedel ödenenlerin veya mahkemece verilen kararlara göre tazminat ödenenlerin; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde idareye başvurmaları ve aldıkları bedel ya da tazminatı bunların ödendiği tarihten itibaren kanuni faiziyle birlikte ödemeleri halinde söz konusu taşınmazlar bu kişiler adına tescil edilir.

b) Daha önce yapılan kadastro çalışmaları sırasında kadastro harici bırakılan taşınmazların, 4/1/2019 tarihindeki zilyetleri veya fiili kullanıcıları tespit edilmek ve varsa üzerindeki muhdesatın kime veya kimlere ait olduğu ve kim veya kimler tarafından kullanıldığı kadastro tutanağının beyanlar hanesinde gösterilmek suretiyle 3402 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi hükümlerine göre kadastrası yapılarak Hazine adına tescil edilir. Kadastro tutanağının beyanlar hanesindeki bilgiler tapu kütüğünün beyanlar hanesine de aynen aktarılır. Bu taşınmazlar, tapu kütüğünün beyanlar hanesine göre kullanıcısı veya üzerindeki muhdesatın sahibi olarak gösterilen kişilere ya da bunların kanuni mirasçılarına kadastro tutanaklarının kesinleştiği tarihinden itibaren altı ay içerisinde başvurmaları halinde bu Kanunun ek 6 ncı maddesi hükümlerine göre doğrudan kiralanabilir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge olmadığına göre oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Gerektiğinde evrensel hizmete ilişkin ödemelerin yapılabilmesini teminen bu amaçla Bakanlık bütçesinde yer alan ödeneklerin yıl içinde Kurum bütçesine aktarılmasına Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

4’üncü maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5-5369 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Evrensel hizmet yükümlüsünün bu maddenin beşinci fıkrasındaki yöntemlerle belirlendiği haller de dahil olmak üzere net maliyet hesaplamasında finansman maliyeti de dikkate alınır.”

“Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, zorunlu hallerde münhasıran alt yapı kurulumuna ilişkin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, net maliyet ve ödemeler açısından birinci ve altıncı fıkradaki esaslar uygulanarak bu Kanunda öngörülen evrensel hizmet yükümlüsü olma şartı aranmayabilir.

Bakanlığın talebi üzerine Kurum evrensel hizmet yükümlüsünü ve yükümlülüklerini işin gerekliliklerine göre doğrudan veya bu maddenin beşinci fıkrasında sayılan yöntemlere göre belirlemeye, evrensel hizmetin net maliyetini hesaplamaya, evrensel hizmet yükümlülerine yapılacak her türlü ödemeyi yapmaya, gerektiğinde Kurum bütçesinden ödemeye ve bunları denetlemeye yetkilidir.

Evrensel hizmet yükümlüsünün birden fazla işletmeci arasından; bu Kanun kapsamındaki evrensel hizmetlerin en düşük bedelle sunulması veya belirli bir bedel karşılığında bu Kanun kapsamındaki evrensel hizmetlerin azami ölçekte sunulması esasına göre belirlendiği yöntemlerin kullanılması halinde ortaya çıkan bedeller birinci fıkra da yer alan net maliyet hesaplamasına esas teşkil eder. Finansman maliyeti dışında ayrıca net maliye! hesabı yapılmaz.

Kurulum, işletme, bakım/onarım işlerini içeren evrensel hizmet yükümlülüklerinde evrensel hizmet işine ilişkin bedelin yüzde 30’una kadar avans ödenebilir, bakiye kısma ilişkin ödemeler ise dönemsellik zorunluluğu olmaksızın maliyetleri tevsik eden belgeler esas alınarak harcamanın yapıldığına ilişkin bilgi ve belgelerin sunulduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar yapılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3427) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin 2’nci fıkrasından sonra gelmek üzere yeni bir cümle eklenmiştir. “Bu işletmeler Kanun’un 3. maddesinin belirtilen ilkelere uymak zorundadır.”

Mahmut Celadet Gaydalı

Bitlis

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ömer Fatih Bey, bu değişiklik önergesini dinleyin, Celadet Bey verdi.

Buyurun Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evrensel hizmet yükümlüsü, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu’na göre “Elektronik haberleşme sektöründe, ilgili mevzuatına göre Kurumca yetkilendirilmiş ve bu Kanun kapsamındaki hizmetleri sağlamakla yükümlü kılınan işletmeci” olarak tanımlanmaktadır. Kanun maddesinin yürürlüğe girmesi

durumunda zorunlu hâllerde altyapı oluşturabilmek adına evrensel hizmet yükümlüsü olma şartı aranmadan ikinci veya üçüncü kurumlara devredilmesi sağlanacaktır. Şimdi, genel itibarıyla kanun dilinin açık net ve anlaşılır bir biçimde olması gerekmektedir.

Buradaki zorunlu hâller nedir? Çünkü aslında yapılmak istenilen düzenlemeyle gerek 5369 sayılı Kanun maddeleri gerekse yönetmeliklerdeki, mevzuatlardaki sorumluluklarını yerine getirmek zorunda olmayan bir yapı oluşturulacak.

Şimdi, 5369 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde "İmtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerde her ne ad altında olursa olsun 3'üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemeler yapılamaz." denilmektedir. Nedir bu ilkeler? "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkes, bölge ve yaşadığı yer ayrımı gözetilmeksizin yararlanır. Evrensel hizmet, fert başına gayrisafi yurt içi hasıla tutarı da göz önünde bulundurularak karşılanabilir ve makul fiyat seviyesinde sunulur. Düşük gelirli, engelliler ve sosyal desteğe ihtiyacı olan grupların da evrensel hizmetten yararlanabilmesi için uygun fiyatlandırma ve teknoloji seçeneklerinin uygulanabilmesine yönelik tedbirler alınır. Evrensel hizmet, önceden belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında sunulur. Evrensel hizmetin sunulmasında ve ulaşılmasında devamlılık esastır."

Şimdi bu zorunlu hâller ile bu ilkelerden sorumlu olmayacak mı bu yeni yükümlü?

Yine, buradaki zorunlu durumlarda izin vereceğiniz evrensel hizmet yükümlüsü olmayan işletmeciler, bu maddenin birinci fıkrasında da öngörüldüğü gibi yüzde 30 avans ödemesinden yararlanabilecek mi?

Bir de Sayın Başkan, sadece bu konuda değil genel olarak birçok kanun teklifinde "zorunlu hâller" "acil durumlar" "mücbir sebepler" "gerekli görülmesi" gibi ifadeler sıklıkla tekrarlanmakta ama bildiğim kadarıyla bu durumlarla ilgili net bir örnek bulunamamaktadır. Kurumlar, bu durumları kendi menfaatleri çerçevesinde yorumlamaktadır. İşte, Kamu İhale Kanunu'nda bildiğiniz üzere 21/B maddesi var ya, açık usul yerine, kanunun deprem ve afetler gibi önceden bilinemeyecek olağanüstü hâller için öngördüğü pazarlık usulüyle ihaleler gerçekleştirilmektedir. Birçok kurumun bu tarz ucu açık ve inisiyatifte terk edilen alanı kendince yorumlaması bir ekonomik kaybı da doğurmakta ve aynı zamanda haksız zenginleşmeye de yol açmaktadır. Bu örneği verme sebebim, işte bu, ucu açık kelimelerin kanun tekliflerinde yer almasının önüne geçmek ve kurallar bütününe reel olarak oluşmasını sağlamaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz.

Celadet Bey'in önergesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bende aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"Tanımlatılmamış sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçilerin nakil sırasında yakalanması hâlinde gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar hariç olmak üzere tüm masrafları sahibi tarafından karşılanarak en yakın kesimhanede kestirilir ve sahibine teslim edilir."

“Tanımlattırılmamış gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar nakil esnasında yakalanması durumunda kestirilmez, sahibinin bilgisi dâhilinde karantina altına alınır. Karantina ile ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenir. Bu önlemler, insan, bitki ve hayvan sağlığı ile çevre için doğrudan ya da dolaylı herhangi bir olumsuz etkiye sebep olmayacak şekilde uygulanır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar sahibi tarafından karşılanır. İmha ve itlaf hâlinde Bakanlıkça herhangi bir tazminat ödenmez.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

6’ncı maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 24/4/2013 tarihli ve 6461 sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleştirilmesi Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2020” ibaresi “2023” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Birinci fıkra da belirtilen süreyi on yıla kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

7’nci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 6461 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2020” ibaresi “2023” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “31/12/2020” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen süreleri on yıla kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Önerge yok.

8’inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu ve 10’uncu maddeler Çanakkale Savaşları Gelibolu tarihî alan sınırlarıyla ilgili, turist rehberler...

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 19/6/2014 tarihli ve 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Alan Kılavuzu: Tarihi Alan Başkanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara göre Başkanlıkça düzenlenen kurs ve sınav sonucunda başarılı olan ve yetkilendirilen, ziyaretçilere Tarihi Alan ve Çanakkale Savaşları ile ilgili bilgi veren gerçek kişiyi,”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge yok.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 6546 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Tarihi alan sınırları dahilinde, ziyaretçi yönetiminin sağlanması amacı ile ziyaretçilere verilecek bilgilendirme hizmeti, alan kılavuzları veya 7/6/2012 tarihli ve 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde tanımlanan turist rehberleri tarafından verilir.

14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu gereğince turist rehberi bulundurulmasının zorunlu olduğu hallerde Tarihi Alanda turist rehberi yerine alan kılavuzu da görevlendirilebilir.

1618 sayılı Kanunun ve 6326 sayılı Kanunun bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yabancı dilde hizmet verecek alan kılavuzlarının, başvuru yılı içerisinde, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yapılan yabancı dil bilgisi seviye tespit sınavından hizmet vereceği yabancı dilde en az (C) düzeyinde puan alması veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca buna denk kabul edilen bir belgeye sahip olması gerekir. Sınavda alınacak puanlar, sınav tarihinden itibaren beş yıl süreyle geçerlidir.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge yok.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tabii, Çanakkale savaşları ve Gelibolu tarihî alanıyla ilgili Komisyon Sözcümüz Çanakkale Milletvekili Jülide Hanım bu konuda birkaç cümle söylemeyi arzu ediyor.

Buyurun.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli vekil arkadaşlarım, çok kıymetli Bakanlarım ve değerli bürokrat arkadaşlarım; ben de özellikle Çanakkale için gerçekten kıymetli olan destekleriniz için teşekkür etmek istiyorum.

Aslında Çanakkale demek... Tabii ki her ilimiz, 81 il bizler için çok kıymetli ancak cumhuriyetin ön sözünün yazıldığı Çanakkale demek Türkiye demek ve ben... Aslında Gökân Bey de keşke burada olsaydı demek istiyorum. Alan kılavuzlarımız ilk başladığı dönemde... Evet, bazen yanlış şeyler söyleyen arkadaşlarımız oldu ama biz biliyoruz ki Çanakkale’de cumhuriyetin ön sözünün yazıldığı o topraklarda Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının, tüm şehitlerimizin kanlarıyla bize vatan olarak emanet ettikleri bu topraklar çok kıymetli ve 81 ilimizden gelen, bizi orada millet olarak var eden tüm kardeşlerimize, çocuklarımıza, misafirlerimize biz bilin ki ev sahipliği yapıyoruz onurla, gururla. Çünkü dün orada bu savaşları anlatabilecek hiç kimsemiz yokken, dün şehitliğimizi başımız dik gezemiyorken bugün hem Allah’a şükür ki şehitliklerimizi ziyaret ettiğimizde sizlerin çocukları, kardeşleriniz geldiğinde yüzümüz ak, orada ev sahipliği yapıyoruz ve asla unutmuyoruz. Kimseye de burası Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının bize emaneti olduğunu unutmadan o onurla çalışıyoruz. Ben hepinize bugünkü desteğiniz için teşekkür etmek istiyorum. Alan kılavuzu arkadaşlarım adına... Alanda bilin ki her üç yılda bir eğitim alıyorlar alan kılavuzlarımız ve yeterlilik gösteremeyen bütün arkadaşlarımız görevi bırakmak zorunda kalıyorlar. Hiçbiri devlet memuru değil, hepsi tüm siyasi görüşlerden o yörenin insanları.

Çok teşekkür ediyorum tekrar.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bir soru sorabilir miyim?

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Tabii ki.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Kılavuz ile rehber arasında bir ayrım yapılıyor. Aslında bu görevin rehberlere verilmesi lazım değil mi?

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Alan kılavuzları sadece bölgeyi, tarihî alanı gezdiriyor, rehberler... Çanakkale'nin, biliyorsunuz, birçok yeri, mitolojik tarihi, arkeolojik tarihi ve cumhuriyet tarihi, yakın tarihi de var. Yani bölgeyi ayırmış durumdayız. Yabancı dille ilgili, isterseniz, alandan yetkili arkadaşımız da var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, o dikkatimizi çekti, yabancı dil seviyesi istendi, o yerinde bir uygulama.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Evet, YÖK'ten başarı isteniyor.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Benim aldığım istihbarata göre en az 150 veya 180-200 arasında Çanakkale'de...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – 260.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Şimdi, bu kanun da işin içine girdiği zaman... Kılavuzların çoğu part-time çalışıyor. Bana gelen bilgi bu olduğu için... Sınava sokulacaklar. Şimdi, part-time çalıştığı zaman daha düşük ücretli oluyor. Bununla alakalı...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Yok.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bunların ekmeğine mâni olacak mı? (Gürültüler)

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Şöyle anlatayım isterseniz: 260 adet belgeli rehberimiz var ancak sanırım 300 küsur adet alan kılavuzumuz var.

İkisiyle ayrımı, isterseniz, Alan Başkanlığında kardeşimiz var...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, gerek yok, siz biliyorsunuz zaten.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Tabii ki, ben anlatabilirim Başkanım.

Bunların ücretlendirmeleriyle alakalı zaten alanımız yönlendiriyor onları. Artı, rehberlerimiz ortalama, hafta sonu 800-900 otobüs misafirimiz, ziyaretçimiz geliyor. Zaten o 220-260 rehberin alanın hepsine hâkim olma şansı yok. O yüzden de aslında hepsine yetebilecek kadar misafirimiz var sezonda.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Birbirlerinin önünü kesmiyorlarsa bir sorun değil ama bende oluşan imaj...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Part-time çalışma gibi bir şansları yok -umarım misafirimiz olursunuz Kıymetli Vekilim- çünkü karşıda bir gün gezdirebileceğim kadar çok ciddi tarihî alanımız var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Nitelik şartı konulması da dikkat çekiyor.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Evet, yabancı dil şart.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Çok teşekkür ediyoruz hepinizin destekleri için.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- Bu Kanunun;

a) 7 nci ve 8 inci maddeleri 31/12/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge yok.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Madde üzerinde önerge yok.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylamasından önce redaksiyon için yazım, imla kuralları, atıf kontrolü gibi madde düzenlenmesi konusunda redaksiyon için Komisyon Başkanlığımıza yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi için pazartesi günü saat 12.00’ye kadar Komisyon Başkanlığına ulaştırılmasını...

Teşekkür ediyoruz hepinize.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.17

